

***SPRÁVA O PLNENÍ ÚLOH ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR
V ROKU 2006***

OBSAH

1. Hodnotenie hlavných cieľov zahraničnej politiky SR v roku 2006	4
2. Plnenie úloh zahraničnej politiky SR vo vzťahu k EÚ	7
2.1. Inštitucionálna reforma EÚ. Ratifikácia Zmluvy o Ústave pre Európu	7
2.2. Personálna politika SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ.....	8
2.3. Rozširovanie EÚ a európska susedská politika. Východná politika EÚ.....	8
2.4. Sektorálne ciele. Lisabonská stratégia	9
2.5. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR	11
2.6. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ.....	11
2.7. Európska bezpečnostná a obranná politika ako súčasť SZBP.....	14
2.8. Budovanie európskych agentúr	14
3. Hodnotenie zahraničnej politiky SR vo vzťahu k NATO a transatlantickému spojenectvu.....	15
4. SR a OSN.....	18
4.1. Členstvo SR v BR OSN	19
4.2. Reforma OSN a jej hlavných orgánov	20
4.3. Účasť SR v mierových misiách OSN.....	21
4.4. Finančné aspekty členstva SR v OSN.....	22
4.5. Medzinárodné organizácie systému OSN	22
5. Hlavné výsledky zahraničnej politiky SR v stredoeurópskom regióne.....	26
5.1. Vzťahy SR so susednými štátmi	26
5.2. Vyšehradská spolupráca.....	28
5.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca	29
5.4. Stredoeurópska iniciatíva.....	29
6. Konzulárna ochrana občanov SR. Schengenská spolupráca	29
7. Západný Balkán ako prioritný región zahraničnej politiky SR	30
8. Ľudské práva vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám	31
9. Aktivity SR v oblasti rozvojovej pomoci	33
10. Ekonomická dimenzia zahraničnej politiky SR	36
11. Kultúrna dimenzia zahraničnej politiky SR. Krajanía	36
12. Jednotné pôsobenie zahraničnej politiky SR.....	37

PRÍLOHA Č. 1 - HODNOTENIE HLAVNÝCH STYKOVÝCH AKTIVÍT A PLÁNOVANÝCH PODUJATÍ ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR V ROKU 2006	39
1. Hlavné oblasti dvojstrannej spolupráce	39
1.1. Vzťahy SR so susednými štátmi	39
1.2. Vzťahy so štátmi NATO a EÚ	41
1.3. Vzťahy s ďalšími západoeurópskymi štátmi	50
1.4. Vzťahy so štátmi SNŠ	51
1.5. Vzťahy so štátmi západného Balkánu	54
1.6. Vzťahy so štátmi Ázie, Oceánie a s Austráliou	57
1.7. Vzťahy so štátmi Blízkeho a Stredného východu a severnej Afriky	60
1.8. Vzťahy so štátmi subsaharskej Afriky	62
1.9. Vzťahy so štátmi Latinskej Ameriky	63
1.10. Vzťahy v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva	65
2. Hlavné oblasti mnohostrannej spolupráce	66
2.1. Pôsobenie SR v medzinárodných medzivládnych organizáciách	66
2.2. Kontrola zbrojenia, odzbrojenie, nešírenie zbraní a kontrola exportu	72
2.3. Terorizmus	78
2.4. Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc	79
3. Medzinárodnoprávna a konzulárna oblasť	81
3.1. Medzinárodnoprávna oblasť	81
3.2. Konzulárna oblasť	82
3.3. Ľudské práva vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám	83
4. Informačná činnosť MZV SR	83
5. Budovanie zastupiteľskej siete SR v zahraničí a personálna politika	83
PRÍLOHA Č. 2 – ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	85

VYHODNOTENIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR V ROKU 2006

1. Hodnotenie hlavných cieľov zahraničnej politiky SR v roku 2006

Rok 2006 bol v medzinárodných vzťahoch rokom s nemalým počtom dôležitých aktivít a procesov s potenciálom vplyvať na smerovanie vývoja krajín, regiónov, či dokonca celého medzinárodného spoločenstva i v budúcnosti. Hodnotiac aktivity slovenskej zahraničnej politiky v uplynulom roku môžeme skonštatovať, že SR bola aktívnou súčasťou mnohých z týchto procesov, pričom sa usilovala vnášať do nich svoj vklad s cieľom upevňovať mier, stabilitu a prosperitu vo svete a súčasne šíriť dobré meno SR v medzinárodnom spoločenstve.

Zahraničnopolitické pôsobenie SR v roku 2006 možno v prvom rade charakterizovať ako kontinuálne, pričom opodstatnenosť tejto charakteristiky vyplýva z vnútropolitických reálií na Slovensku v uplynulom roku. Na základe výsledkov júnových parlamentných volieb sa zmenili vnútropolitické pomery v SR nástupom novej vládnej koalície, ale v oblasti zahraničnej politiky táto deklarovala kontinuitu základného smerovania danú členstvom SR v EÚ a NATO. Zachovala sa, ba prehĺbila, nemenná snaha o presadzovanie slovenských záujmov vo svete a ich kompatibilitu so záujmami medzinárodného spoločenstva. I naďalej sa SR usiluje o dôstojné a primerané miesto v procesoch vytvárania a udržiavania mieru, stability a prosperity vo svete, o spolupodieľanie sa na riešení globálnych problémov a o dôsledné plnenie svojich medzinárodných záväzkov v týchto oblastiach. S osobitným uspokojením možno skonštatovať, že toto snaženie bolo spoločné pre vládu, ale i mimovládnu sféru. Kontinuita zahraničnej politiky SR je odrazom pretrvávajúceho širokého domáceho politického a spoločenského konsenzu na otázky spoločne vyznávaných hodnôt širokej slovenskej verejnosti a jej politickej reprezentácie. S uspokojením možno skonštatovať i to, že zahraniční partneri i v uplynulom roku SR vnímali ako aktívneho, dôveryhodného, stabilného a čitateľného partnera, ktorý v primeranej miere prijíma svoju zodpovednosť za globálny vývoj. Vláda, ktorá nastúpila po júnových voľbách, vychádzajúc z hodnôt a priorit obsiahnutých vo svojom programovom vyhlásení, určila v zahraničnej politike SR aj nové prvky a akcenty. Patria k nim posilnenie ekonomického rozmeru zahraničnej politiky a diplomacie, aktívne pôsobenie Slovenska vo východnej a juhovýchodnej Európe, aktivizácia vzťahov s Ruskom a Čínou, aktívna politika v oblasti ľudských práv, osobných slobôd, vrátane práv osôb patriacich k menšinám, podpora efektívneho multilateralizmu, nový rozmer susedskej spolupráce a činnosti V4 a v neposlednom rade zefektívnenie fungovania samotného rezortu diplomacie.

Plnenie úloh zahraničnej politiky vychádzalo zo Zamerania zahraničnej politiky na rok 2006 a Strednodobej stratégie zahraničnej politiky SR do roku 2015 z programového vyhlásenia predchádzajúcej vlády a od leta 2006 z programového vyhlásenia nového kabinetu. Zásady aktivít SR v medzinárodných vzťahoch boli formulované na základe zladenia potrieb medzinárodného spoločenstva a obhajoby záujmov SR. Okrem potvrdenia svojich vlastných tém a principiálnych postojov v zásadných otázkach medzinárodných vzťahov slovenská zahraničná politika nielen flexibilne reagovala formulovaním vlastných stanovísk k medzinárodnému vývoju, ale v nich aj generovala vlastnú pridanú hodnotu. Princípy medzinárodnopolitického konania pre SR vyplývali z jej záväzkov, ktoré sú zakotvené v medzinárodnoprávných dokumentoch. Zahraničnú politiku SR charakterizovala dôslednosť,

vyváženosť, stabilita a konkrétne aktivity sa flexibilne prispôbovali reálnemu vývoju v rôznych oblastiach medzinárodných vzťahov.

V roku 2006 pokračoval trend čoraz väčšieho ovplyvňovania bilaterálnych vzťahov a diplomacie hospodárskymi záujmami jednotlivých krajín. So zámerom zvýšiť konkurenčnú schopnosť EÚ sa vláda SR, na základe Lisabonskej stratégie, sústredila na účinné spájanie národných a spoločných európskych prostriedkov rastu, výkonnosti a modernizácie hospodárstva uplatňovaním znalostnej ekonomiky a posilňovania sociálnej súdržnosti vedomostnej spoločnosti. Ekonomický rozmer diplomacie kládol zvýšený dôraz na hospodárske záujmy SR s cieľom podporiť proexportné aktivity a prílev priamych zahraničných investícií s vyššou pridanou hodnotou, predovšetkým do výskumu a vyšších technológií. Zámer bol sústredený na rozvoj slovenského exportu, exportu investícií, služieb, podpory konkurenčnej schopnosti firiem SR na medzinárodných trhoch a stratégie obchodno-ekonomických záujmov SR v EÚ a v prioritných mimoeurópskych teritóriách v súlade s celoeurópskymi stratégiami, za súčasnej podpory rozvoja medziregionálnej spolupráce. Takáto ekonomická dimenzia zahraničnej politiky Slovenska je osobitnou prioritou novej vlády SR a v záujme jej efektívnejšieho plnenia si vláda SR predsavzala aplikovať jednotný výkon zahraničnej služby.

Pre slovenskú zahraničnú politiku bolo v roku 2006 charakteristických aj niekoľko ďalších prioritných oblastí. Bolo to najmä naše aktívne pôsobenie ako nestáleho člena BR OSN, ďalší rok členstva v EÚ a NATO, susedská spolupráca, západný Balkán a východná Európa. Veľký význam sme naďalej prikladali i aktívnej politike SR v oblasti ľudských a občianskych práv, pôsobeniu slovenských vojakov v medzinárodných vojenských a pozorovateľských misiách v zahraničí (k 22.12.2006 v zahraničí slúžilo 630 príslušníkov OS SR) a zapájaniu sa do programov medzinárodnej rozvojovej pomoci.

Slovenské pôsobenie v BR OSN v roku 2006 bolo podielom na riešení najnaliehavejších problémov sveta, efektívnom multilateralizme a posilnení postavenia tejto medzinárodnej organizácie globálneho charakteru. Prevzatie časti zodpovednosti za svetový mier a bezpečnosť prispelo k zvýšeniu prestíže Slovenska vo svete.

Pokračujúcou prioritou zahraničnej politiky SR v roku 2006 bolo naše členstvo v EÚ a NATO, kde sme sa aktívne zapájali do procesov obhajoby našich národných záujmov a hľadania spôsobov ich reflexie v záujmoch týchto inštitúcií i širšieho medzinárodného spoločenstva. V EÚ sme sa zamerali najmä na oblasť tvorby inštitucionálnych a legislatívnych podmienok pre jej efektívnejšie fungovanie, ďalšej demokratizácie a priblíženia sa k občanom, podpory pokračovania ratifikačného procesu zmluvy o ústave pre EÚ, zvyšovania jej konkurencieschopnosti, všestrannej bezpečnosti a pokračovania procesu rozširovania. Veľký dôraz sme kládli na prehĺbenie energetickej bezpečnosti EÚ ako celku i jej jednotlivých členov, zachovajúc pri tom environmentálnu akceptovateľnosť využívania energonosičov. Naše užšie národné záujmy sa prejavovali v úspešných snahách o odstránenie bariér na trhu práce a služieb v EÚ, začlenenie SR do schengenského priestoru do konca roku 2007 a plnenie kritérií na vstup do eurozóny (do roku 2009).

Zahraničná a bezpečnostná politika SR vychádza aj v roku 2006 z toho, že hlavným garantom euroatlantickej bezpečnosti je NATO. Slovensko dnes patrí k dôveryhodným členom tejto organizácie, ktorý si dôsledne plní záväzky vyplývajúce z členstva. Priority nášho pôsobenia v Aliancii sa zameriavali na posilnenie jej schopnosti pružne reagovať na zmeny bezpečnostného prostredia vo svete (najmä boj s terorizmom), zlepšenie mnohostrannej spolupráce s EÚ, pokračovanie v politike otvorených dverí a v účasti na jej vojenských misiách v zahraničí (Afganistan, Irak, krajiny západného Balkánu).

Kontinuita bola charakteristickou črtou slovenskej zahraničnej politiky v roku 2006 v oblasti vzťahov k susedným krajinám, a to na bilaterálnej, i na multilaterálnej úrovni. Tento

postoj bol prirodzený, keďže ide o krajiny, s ktorými nás spájajú hlboké politické, hospodárske a kultúrne tradície, no tiež súčasnosť a budúcnosť. Ide tiež prevažne o štáty, ktoré s nami zdieľajú spoločné hodnoty a záujmy v rámci širších medzinárodných zoskupení, v ktorých spoločne pôsobíme v prospech svoj i ostatných členov. Aj v roku 2006 zaujímala popredné miesto v prioritách zahraničnej politiky SR vyšehradská spolupráca, čo bolo umocnené aj skutočnosťou, že sa Slovensko v júli stalo na 1 rok predsedníckou krajinou vyšehradskej skupiny. Aktivity SR boli zamerané najmä na prehĺbovanie potenciálu spoločného pôsobenia (a teda zvýšenia jeho efektivity) členov V4 navonok v rámci širších medzinárodných zoskupení (EÚ) a vo vzťahoch k tretím krajinám. Rok 2006 bol v našom stredoeurópskom regióne charakteristický tiež významnými vnútropolitickými udalosťami vo všetkých krajinách regiónu, keď sa v nich s výnimkou Poľska uskutočnili parlamentné voľby. Tie priniesli problémy pri zostavovaní nových vlád a profilovaní sa nových politických zoskupení, ktoré sa – väčšou, či menšou mierou – premietali do širších regionálnych a medzinárodných súvislostí. Slovensko sa v tomto období vyznačovalo vysokou mierou vnútro politickej stability, ktorá pozitívne ovplyvnila i niektoré medzinárodné vývojové tendencie.

Dlhodobými zahraničnopolitickými prioritami SR na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni (EÚ, NATO, V4) zostali v uplynulom roku krajiny západného Balkánu a východnej Európy. S uvedenými regiónmi Európy nás spájajú historické väzby, existencia slovenskej diaspóry v príslušných krajinách a silný vplyv vývoja v týchto regiónoch na stabilitu a bezpečnosť na celkom kontinente. Záujmom Slovenska – rovnako ako aj uvedených organizácií – je napomáhať transformačné procesy v relevantných krajinách, rozvoju demokracie, právneho štátu, trhového hospodárstva a občianskej spoločnosti v nich, čo sú predpoklady pre perspektívu budúceho začlenenia sa týchto krajín do európsko-transatlantických štruktúr. Využitie vlastných skúseností z transformačného obdobia, v spolupráci Slovenska s týmito krajinami, predstavovalo našu pridanú hodnotu do medzinárodného úsilia dosiahnuť vyššie uvedené ciele. Toto snaženie sa pritom v roku 2006 podarilo veľmi prospešne rozvinúť nielen na úroveň štátnu, resp. vládnu, ale i mimovládnu.

Vzťahy Slovenska s krajinami Ázie, Ameriky (okrem USA a Kanady), Afriky a Austrálie boli aj v roku 2006 podmienené a limitované geografickou vzdialenosťou a sociálno-politickými reáliami, ktoré boli kondicionalitou pre rozvoj politických, hospodárskych a kultúrnych kontaktov s nimi. Náš záujem o ne sa však v roku 2006 rozšíril a prehĺbil vzhľadom na naše dočasné členstvo v BR OSN, kde sme prispievali k riešeniam politických, bezpečnostných, hospodárskych a humanitárnych problémov mnohých regiónov týchto svetadielov.

V roku 2006 slovenská zahraničná politika tiež pokračovala vo svojej praktickej aplikácii vo sfére poskytovania konzulárnych služieb našim občanom vo svete, v podpore a presadzovaní hospodárskych záujmov slovenských subjektov, v aktívnej práci na pôde medzinárodných organizácií a účasti na riešení situácií v krízových oblastiach v rámci medzinárodných vojenských alebo humanitárnych misií, čím sa úspešne naplňal zámer na jej aktívne pôsobenie v európskej a svetovej politike – prirodzene - primerane našim zdrojom a možnostiam.

SR patrila v uplynulom období medzi donorské krajiny svetového spoločenstva a mala morálny a politický záujem, ale i potenciál, podieľať sa na pomoci krajinám, ktoré ju potrebujú. Tento svoj potenciál Slovensko v roku 2006 aj primerane uplatnilo a prispelo v oblasti rozvojovej pomoci nielen finančne, ale aj odborne a intelektuálne, disponujúc unikátnou skúsenosťou z transformačného procesu a schopnosťou citlivo vnímať potreby krajín, ktoré pomoc aktuálne potrebovali. Plnenie úloh rozvojovej spolupráce bolo v súlade s Národným programom na rok 2006 a Strednodobou koncepciou oficiálnej rozvojovej

pomoci na roky 2003–6. Všestranné aktivity boli zamerané na dosiahnutie Miléniových cieľov a SR sa výrazným spôsobom podieľala ich plnení. Vo finančnej oblasti bol dosiahnutý objem ODA vo výške 0,12 % HDP, ktorý posunul Slovensko medzi najlepšie nové členské krajiny EÚ v donorských aktivitách. Vecné plnenie úloh korešpondovalo s finančným plnením, čoho dôkazom je aj dokončenie 88 rozvojových projektov v hodnote 610 mil. SKK.

Realizácia zahraničnej politiky SR sa usilovala o budovanie obrazu Slovenska ako krajiny charakteristickej spoľahlivosťou, dôveryhodnosťou a aktivitou, hlásiacou sa k spoločným hodnotám zoskupení, ktorých je členom a prijímajúcou podiel na zodpovednosti medzinárodného spoločenstva, na aktivitách v oblasti udržiavania mieru, bezpečnosti a stability vo svete i k pozitívnym globalizačným trendom v ekonomickej a environmentálnej oblasti. SR sa prezentovala ako krajina otvorená zahraničným investíciám, vhodná pre obojstranne výhodné podnikanie, turizmus a ako krajina bohatá na kultúrnu tvorbu.

Správa o plnení úloh zahraničnej politiky SR za rok 2006 je hodnotiacim materiálom zahraničnej politiky SR, na tvorbe ktorého sa - podľa kompetenčného zákona - podieľali aj ďalšie rezorty, pričom MZV SR malo iniciačnú a koordinačnú úlohu. Pri jeho spracovaní sa uplatnila snaha o čo najširšie pokrytie celej problematiky zahraničnej politiky SR vo vzťahu k všetkým geopolitickým oblastiam a medzinárodným zoskupeniam, vrátane vyhodnotení hlavných ťažiskových oblastí jej pôsobenia v roku 2006.

2. Plnenie úloh zahraničnej politiky SR vo vzťahu k EÚ

2.1. Inštitucionálna reforma EÚ. Ratifikácia Zmluvy o Ústave pre Európu

Európska rada v Bruseli 15. a 16.6.2006 vyhodnotila obdobie reflexie prebiehajúce od leta 2005 ako celkovo užitočné. Obdobie umožnilo analyzovať vzniknutú situáciu po odmietnutí zmluvy vo francúzskom a holandskom referende. Hlavy štátov a vlád členských krajín rozhodli o zavedení tzv. súbežného prístupu (twin-track approach), ktorým vyjadrili podporu pokračovaniu ratifikačného procesu vrátane záväzku naďalej hľadať odpovede na otázky inštitucionálnej reformy EÚ a pritom sa zamerali na riešenie konkrétnych projektov zameraných na aktuálne problémy občanov EÚ. Prijaté závery Európskej rady reflektovali konzistentný postoj SR k ratifikácii ústavnej zmluvy a zlepšeniu inštitucionálneho rámca Únie.

Ako pozitívny posun vo fungovaní inštitúcií EÚ v období reflexie hodnotí SR schválenie tzv. celkovej politiky transparentnosti, ktorá umožňuje uskutočniť jednu z najdôležitejších reforiem na základe existujúceho právneho rámca a má pozitívny vplyv na efektivitu práce Rady EÚ.

Ratifikačný proces Zmluvy o Ústave pre Európu sa v roku 2006, po negatívnych výsledkoch referend vo Francúzsku a Holandsku, spomalil. V priebehu roka 2006 pokročili v ratifikácii ústavnej zmluvy 3 členské štáty. Belgicko, Estónsko a Fínsko schválili zmluvu v parlamente a ratifikačný proces ukončili. Spolu s Bulharskom a Rumunskom, ktoré vyjadrili súhlas s ústavnou zmluvou podpisom prístupových zmlúv 25.4.2005, bol v roku 2006 ratifikačný proces ústavnej zmluvy formálne ukončený v 16 členských štátoch. So zmluvou vyslovili súhlas aj Slovensko a Nemecko. V oboch štátoch sa ale k schváleniu zmluvy v parlamentoch vyjadria ústavné sudy. Počet krajín, ktoré vyjadrili súhlas s ústavnou zmluvou k 31.12.2006, stúpol na 18, tzn. 2/3 členských štátov Únie.

Európska rada v Bruseli 14. a 15.12.2006 vzala na vedomie správu fínskeho

predsedníctva v EÚ, ktorej obsahom bolo vyhodnotenie bilaterálnych konzultácií s členskými štátmi o ústavnej zmluve. Podrobné informácie o konzultáciách boli doručené nemeckému predsedníctvu.

V SR nenastal v otázke ratifikácie ústavnej zmluvy v porovnaní s minulým rokom posun. SR schválila ústavnú zmluvu v NR SR 11.5.2005. Prezident SR zatiaľ ratifikačné listiny nepodpísal.

Zmluva o Ústave pre Európu bola témou rokovaní predstaviteľov SR na mnohých bilaterálnych a multilaterálnych stretnutiach, kde podporili pokračovanie ratifikačného procesu. Debata prebiehala aj na národnej úrovni, napríklad v rámci Národného konventu o EÚ. Východiská pozície SR na najbližšie obdobie boli verejne diskutované na tzv. minikonvente zorganizovanom na podnet MZV SR 28.11.2006.

2.2. Personálna politika SR vo vzťahu k inštitúciám EÚ

Vláda SR sa v programovom vyhlásení zaviazala posilniť personálne zastúpenie slovenských občanov v inštitúciách EÚ. Z 279 miest vyššieho a stredného manažmentu určených pre SR sa k 1.10.2006 podarilo obsadiť 166 postov. V roku 2006 pokračoval výber kandidátov na posty dočasne vyslaných národných expertov. V súčasnosti pôsobí v EK 31 delegovaných expertov zo SR.

MZV SR spolu s Úradom vlády SR pripravil materiál Návrh pravidiel a postupu vysielania národných expertov a stážistov do inštitúcií EÚ, ktorý aktualizuje a zjednocuje pravidlá vysielania slovenských občanov do inštitúcií EÚ.

S cieľom zvýšiť pripravenosť slovenských občanov pre výberové konania do inštitúcií EÚ došlo k zjednoteniu pravidiel vysielania slovenských občanov do inštitúcií EÚ. Zároveň bola MZV SR vydaná „Praktická príručka pre záujemcov o prácu v inštitúciách EÚ“ a v spolupráci so Zastúpením EK v SR a neziskovou organizáciou Academia Istropolitana Nova zorganizovaná séria prednášok pre poslucháčov vysokých škôl a seminárov zameraných na prípravu na výberové konania do inštitúcií EÚ.

2.3. Rozširovanie EÚ a európska susedská politika. Východná politika EÚ

Rozširovanie EÚ

SR podporovala ukončenie prístupového procesu Bulharska a Rumunska a vstup týchto krajín do Únie v pôvodne predpokladanom termíne. Vstup Bulharska a Rumunska do EÚ k 1.1.2007 úspešne zavíšil piate kolo rozširovania, ktorého súčasťou bola aj SR. Slovensko podporovalo ďalšie pokračovanie procesu rozširovania predovšetkým naplňaním záväzkov Európskej rady zo Solúna napomáhaním eurointegračného úsilia krajín západného Balkánu. V hodnotenom období napredoval prístupový proces Chorvátska a Turecka s využitím aj slovenských skúseností. SR v diskusiách o rozširovaní EÚ zdôrazňovala jeho mimoriadny význam ako politického nástroja. Snahou SR bolo, aby proces rozširovania príliš nestratil svoju dynamiku a debata o integračnej kapacite negatívne neovplyvnila politiku otvorených dverí EÚ.

Európska susedská politika

Slovensko podporovalo kroky EÚ vedúce k posilneniu vzťahov s krajinami Európskej susedskej politiky (ENP) a Ruskom ako strategickým partnerom Únie. ENP považuje SR za

konkrétny príspevok k reformným procesom v partnerských krajinách, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalšiu modernizáciu a približovanie k EÚ.

SR dôsledne obhajovala, aby európskym krajinám ENP nebola odoprená perspektíva členstva v EÚ. Aktívne podporovala implementáciu Akčného plánu pre Ukrajinu prostredníctvom bilaterálneho plánu pomoci pre Ukrajinu. SR participovala na európskej hraničnej poradnej misii (EUBAM) zameranej na zlepšenie manažmentu na moldavsko-ukrajinskej hranici.

Slovensko podporovalo vyváženú implementáciu 4 spoločných priestorov s Ruskom a súhlasilo s prípravou novej rámcovej dohody EÚ-RU, ktorá by zohľadnila strategický charakter partnerstva EÚ-RU a vytvorila by rámec pre vzájomne výhodnú spoluprácu založenú na spoločných hodnotách. V oblasti energetiky SR vyjadrila potrebu posilniť spoluprácu EÚ s výrobnými a tranzitnými krajinami energonosičov, najmä Ruskom, Ukrajinou, krajinami južného Kaukazu a Strednej Ázie.

SR zastávala názor, že niektoré výhody vyplývajúce z ENP treba sprístupniť aj občanom Bieloruska, ktoré vzhľadom na deficit demokracie a porušovanie ľudských práv zostáva v medzinárodnej izolácii.

2.4. Sektorálne ciele. Lisabonská stratégia

Zahraničná politika SR sa v oblasti sektorálnych politík EÚ v roku 2006 sústreďovala na realizáciu nasledujúcich zahraničnopolitických priorit:

- pokračovanie v diplomatickom úsilí zameranom na zrušenie prechodných období na voľný pohyb pracovných síl;
- presadzovanie dodržania termínov na vstup SR do schengenského priestoru;
- vstup SR do eurozóny;
- príprava a schválenie legislatívnych nástrojov potrebných na implementáciu novej finančnej perspektívy na obdobie rokov 2007-13;
- aktívna účasť na diskusiách o formovaní energetickej politiky EÚ;
- realizácia cieľov lisabonskej stratégie.

Voľný pohyb pracovných síl

Výsledkom intenzívneho úsilia vlády SR v tejto oblasti bolo zrušenie uplatňovania prechodných opatrení zo strany ďalších členských štátov EÚ. K 1.5.2006 svoje trhy práce otvorilo Fínsko, Grécko, Portugalsko a Španielsko, k 31.7.2006 aj Taliansko. Plány na liberalizáciu prístupu na pracovný trh v roku 2007 oznámilo taktiež Holandsko.

Voči občanom SR prechodné opatrenia naďalej uplatňujú Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Luxembursko, Nemecko a Rakúsko. Uvedené členské štáty – s výnimkou Nemecka a Rakúska – však zaviedli voči občanom SR zjednodušenú procedúru vydávania pracovných povolení, resp. pristúpili k sektorovému otvoreniu svojho trhu práce. V súvislosti s očakávaným prístupím Bulharska a Rumunska k EÚ bola z iniciatívy MZV SR v spolupráci s MPSVR SR vypracovaná analýza k problematike otvorenia trhu práce SR pre občanov uvedených krajín. Na základe sformulovaných odporúčaní vláda SR prijala rozhodnutie o otvorení trhu práce SR. Uvedené rozhodnutie bolo európskymi partnermi vnímané ako silný politický signál vlády SR vo vzťahu k dôslednému uplatňovaniu základných princípov EÚ.

Vstup do schengenského priestoru

Vstup SR do schengenského priestoru predstavoval jednu z kľúčových priorít vlády SR. Uskutočnené hodnotiace misie EÚ v SR zamerané na posúdenie pripravenosti SR na vstup do schengenského priestoru - konštatovali určité nedostatky v niektorých oblastiach ochrany vonkajších hraníc. V záujme zefektívnenia koordinácie a zintenzívnenia príprav SR na vstup do schengenského priestoru vláda SR vymenovala splnomocnenca vlády. Súčasne bolo pod vedením MV SR vytvorených 7 prierezových medzirezortných pracovných skupín, ktorých úlohou je pracovať na odstraňovaní nedostatkov. Na ich činnosti sa podieľa aj MZV SR.

Výsledkom intenzívneho úsilia nových členských štátov EÚ, vrátane SR, bolo odsúhlasenie termínov rozšírenia schengenského priestoru na decembrovom rokovaní Rady pre spravodlivosť a vnútorné záležitosti. V súlade s dohodou by do konca roku 2007 malo dôjsť k odstráneniu kontrol na pozemných hraniciach a v marci 2008 aj na vzdušných hraniciach, za podmienky, že nové členské štáty v termíne svoje nedostatky odstránia. Dohodu ministrov potvrdil aj decembrový summit EÚ.

Vstup do eurozóny

Plnenie úloh Národného plánu zavedenia eura v SR postupovalo podľa harmonogramu tak, aby SR mohla prijať spoločnú európsku menu k 1.1.2009. Tento cieľ bol potvrdený aj po nástupe novej vládnej koalície v programovom vyhlásení vlády a v zákone o štátnom rozpočte. V sledovanom období podľa hodnotiacej správy EK z decembra 2006 SR plnila iba kritérium pre dlhodobú úrokovú sadzbu.

Nová finančná perspektíva a reforma financovania EÚ

V priebehu roku 2006 sa SR aktívne zúčastňovala na procese prípravy a schvaľovania legislatívnych nástrojov potrebných na implementáciu novej finančnej perspektívy. Konečná verzia Medziinštitucionálnej dohody o finančnom výhlade na obdobie rokov 2007-13 počítá pre 7-ročné obdobie s celkovým finančným balíkom 864,4 mld. EUR. SR tak získala šancu čerpať prostriedky vo výške 11,6 mld. EUR. Pozícia SR k problematike reformy financovania EÚ – v porovnaní s pozíciou SR počas rokovaní o finančnej perspektíve 2007-13 – zostávala vo viacerých bodoch nezmenená. SR podporovala diskusiu o modernizácii rozpočtu EÚ tak, aby jeho štruktúra zodpovedala novým politickým prioritám a výzvam a zabezpečila spoľahlivé fungovanie rozpočtu EÚ v dlhodobom horizonte.

Energetická politika EÚ

SR sa v roku 2006 intenzívne zúčastňovala na diskusiách venovaných problematike európskej energetickej politiky, vrátane jej vonkajších aspektov. Cieľom energetickej politiky EÚ je vytvoriť účinnú politiku Spoločenstva založenú na jednotnom prístupe členských štátov a vyváženom plnení troch úloh, ktorými sú zabezpečenie dodávok energie, konkurencieschopnosť a trvalá udržateľnosť, vrátane rozvoja obnoviteľnej energie a energetickej efektívnosti.

SR podporovala a podporuje aktivity smerujúce k vytvoreniu európskej energetickej politiky. V rámci diskusií sa vyjadrila za myšlienku, aby si každý členský štát mohol zvoliť energetický mix zodpovedajúci jeho potrebám a špecifikám.

Lisabonská stratégia

V oblasti plnenia priorít a cieľov lisabonskej stratégie EK pozitívne ocenila opatrenia, ktoré SR realizovala v oblasti zlepšenia podnikateľského prostredia, ako aj zámer venovať osobitnú pozornosť oblasti informačných technológií, vrátane ich aplikácie v sektore

vzdelávania. Na druhej strane SR potrebuje venovať väčšiu pozornosť oblasti výskumu, rozvoja a inovácií, celoživotnému vzdelávaniu, riešeniu regionálnych rozdielov a štrukturálnej nezamestnanosti.

V politickej línii SR primárne podporovala dobudovanie vnútorného trhu EÚ. SR v interných diskusiách EÚ presadzovala názor, že vytvorenie skutočného vnútorného trhu v EÚ aj pre oblasť služieb, voľného pohybu pracovníkov a energetiky je najsprávnejšou odpoveďou na väčšinu otázok, ktoré pred nás kladie lisabonská agenda a globalizačné výzvy.

V tejto súvislosti SR ocenila schválenie smernice o službách. SR počas rokovaní podporovala maximálnu liberalizáciu služieb v kontexte dosiahnutia funkčného vnútorného trhu, zjednodušenia administratívnych postupov, s dôrazom na činnosť malých a stredných podnikateľov v EÚ.

2.5. Koordinácia záležitostí EÚ v SR. Využívanie fondov EÚ v SR

Vláda SR, a predovšetkým rezort zahraničných vecí, prehľbovali koordináciu záležitostí EÚ v domácich podmienkach a zefektívňovali činnosť ústredných orgánov štátnej správy zastupujúcich SR v rozhodovacích orgánoch EÚ. Trvalou úlohou v oblasti záležitostí EÚ bola príprava účasti delegácií SR na pravidelné vrcholné schôdzky Únie, príprava účasti na zasadnutia Rady EÚ a rokovania na odbornej úrovni s dôrazom na pracovné skupiny Rady EÚ, v ktorých sa prerokúvajú všetky legislatívne návrhy Únie.

Spolupráca medzi NR SR a vládou SR v záležitostiach EÚ sa v roku 2006 upevnila a štandardizovala. Podarilo sa zabezpečiť efektívny systém komunikácie medzi NR SR, vládou SR a Stálym zastúpením SR pri EÚ v Bruseli.

Vláda SR v rámci svojich priorit pracovala na zvýšení absorpčnej kapacity pri využívaní fondov EÚ. K 31.12.2006 SR využila 34,4 % z celkovej sumy 44 mld. SKK vyčlenených zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na skrátené programovacie obdobie 2004-6. V oblasti využívania fondov EÚ zaznamenala SR pozitívnu dynamiku. Napriek uvedenému celkové čerpanie prostriedkov z fondov EÚ zaostávalo za očakávaniami. Hlavnými príčinami boli najmä komplikované a zdĺhavé vnútroštátne administratívne procedúry posudzovania žiadostí.

2.6. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ

SR sa aj v roku 2006 aktívne podieľala na príprave a implementácii spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) i európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP). Vychádzala zo svojich zahraničnopolitických priorit a z cieľa, ktorým bolo posilnenie mieru, bezpečnosti a demokracie vo svete. Slovenská zahraničná politika sa usilovala o zvýšenie efektívnosti SZBP ako jednotného nástroja na realizáciu zahraničnopolitických priorit EÚ a jej členských štátov v medzinárodnom kontexte. V duchu Európskej bezpečnostnej stratégie a v záujme posilnenia mieru a bezpečnosti vo svete, prispievala SR do budovania EBOP a aktívne sa zúčastňovala na operáciách a misiách realizovaných v jej rámci. Ťažiskom našej aktivity pritom bola najmä účasť na formovaní politik EÚ predovšetkým voči regiónu západného Balkánu (Srbsko, Kosovo, Čierna Hora) a východnej Európe (Rusko, Ukrajina, Moldavsko, Bielorusko).

Slovensko sa aktívne zapájalo do procesu tvorby a implementácie politiky EÚ voči regiónu **západného Balkánu** (ZB), prezentujúc svoje návrhy k viacerým prerokúvaným dokumentom a problematikám. Základným východiskom bolo zachovanie realistickej EÚ-

perspektívy krajín ZB, v súlade so závermi solúnskeho summitu a rešpektovanie princípu individuálneho posudzovania krajín. Hlavný rámec pre rozvoj vzťahov medzi EÚ a ZB predstavoval Stabilizačný a asociačný proces (SAP). V roku 2006 bola podpísaná Stabilizačná a asociačná dohoda s Albánskom, úspešne pokračovali rokovania o podobnej dohode s Bosnou a Hercegovinou, v prvom polroku i so Srbskom a po získaní nezávislosti aj s Čiernou Horou. Pozornosť SR a EÚ sa sústredila najmä na Srbsko a Kosovo. Slovensko svojimi odbornými pozíciami a návrhmi výrazne prispelo k formulovaniu politiky EÚ v tejto oblasti. Podporili sme prijatie mandátov na rokovania o vízovom uľahčení so všetkými krajinami ZB, ako aj rokovania o vytvorení regionálnej zóny voľného obchodu transformáciou súčasnej CEFTA, čo vnímame ako prostriedok na posilnenie regionálnej spolupráce.

Slovensko podporovalo kroky EÚ vedúce k posilneniu vzťahov s krajinami patriacimi do **Európskej susedskej politiky** (ENP) a Ruskom, ako strategickým partnerom Únie. ENP SR považuje za konkrétny príspevok k reformným procesom v týchto krajinách, ktoré sú nevyhnutné pre ich ďalšie približovanie sa k EÚ. SR presadzovala, aby bola pre európske krajiny ENP v dlhodobom časovom horizonte zachovaná integračná perspektíva. SR aktívne podporila implementáciu Akčného plánu pre **Ukrajinu**, a to prostredníctvom svojho plánu pomoci pre Ukrajinu. Participovala taktiež na európskej hraničnej poradnej misii (EUBAM) zameranej na zlepšenie manažmentu na moldavsko-ukrajinskej hranici. Vo vzťahu k **Rusku** podporovalo Slovensko vyváženú implementáciu 4 spoločných priestorov a uzatvorenie novej rámcovej dohody EÚ-RU, ktorá zohľadní strategický charakter partnerstva EÚ-RU a vytvorí rámec pre vzájomne výhodnú spoluprácu založenú na spoločných hodnotách. V oblasti energetiky SR konala v súlade s potrebou posilniť spoluprácu EÚ s výrobnými a tranzitnými krajinami energonosičov, najmä s Ruskom, Ukrajinou, krajinami južného Kaukazu a Strednej Ázie. SR zastávala názor, že niektoré výhody vyplývajúce z ENP treba sprístupniť aj občanom **Bieloruska**, ktoré - vzhľadom na deficity demokracie a porušovanie ľudských práv - zostáva v medzinárodnej izolácii.

V rámci Európskej susedskej politiky, Strategického partnerstva a Barcelonského procesu sa SR aktívne zapájala do tvorby pozícií Únie voči krajinám okolo Stredozemného mora a Blízkeho a Strednému východu, a to najmä na úrovni pracovných skupín. Vzťahy EÚ s **Blízkym a Stredným východom** boli poznačené aférou vyvolanou zverejnením karikatúr Mohameda, 34-dňovou vojnou medzi Izraelom a Libanom a zosťrením izraelsko-palestínskeho konfliktu.

Susedská politika EÚ voči jej **južným susedom** nezaznamenala v roku 2006 žiaden podstatný posun. Napriek vyvinutému úsiliu sa nepodarilo uzavrieť akčný plán s Egyptom a ratifikácia akčného plánu s Libanom stagnuje na libanonskej strane.

Vo vzťahu k **Iránu** rezonoval predovšetkým jeho jadrový program, ktorého riešenie sa dostalo i na pôdu BR OSN.

Politika a aktivity SR a EÚ voči **Iraku** sa zamerali na prípravu medzinárodného projektu „kompakt“ a na spustenie rokovaní o dohode o obchode a vzájomnej spolupráci.

Afrika nepatrla ani v roku 2006 medzi prioritné regióny zahraničnej politiky SR. Vzhľadom na svoje dočasné členstvo v BR OSN jej však venovala zvýšenú pozornosť. Okrem účasti vo vybraných operáciách EÚ na africkom kontinente sa SR angažovala aj na bilaterálnej úrovni, predovšetkým formou realizácie projektov oficiálnej rozvojovej pomoci.

SR aktívne podporovala prehlbovanie transatlantickej spolupráce s **USA** a **Kanadou**, založenej na spoločných hodnotách a strategických prioritách, akými sú podpora mieru a bezpečnosti vo svete, boj proti medzinárodnému terorizmu, zabránenie šíreniu zbraní hromadného ničenia, nastolovanie demokratických režimov v tretích krajinách, posilňovanie ekonomického partnerstva, rozvoj energetického dialógu, efektívny multilateralizmus, trvalo udržateľný rozvoj a riešenie globálnych výziev súčasnosti (klimatické zmeny, pandémie,

migrácia). SR sa aktívne zapojila do prípravy summitu EÚ–USA, ktorý sa v júni 2006 uskutočnil vo Viedni. SR sa na všetkých relevantných fórach v uplynulom roku snažila tiež aj o posun v otázke dosiahnutia bezvízového styku s týmito krajinami.

Rozvoj vzťahov medzi EÚ a **Áziou** pokračoval v nastúpenom pozitívnom trende. EÚ sa intenzívnejšie venovala posilneniu spolupráce s krajinami Ázie v rámci procesu ASEM. Vyvrcholením bol 10. summit ASEM, ktorý sa konal v septembri 2006 v Helsinkách (aj za účasti SR) na najvyššej politickej úrovni. V rámci procesu ASEM podporovalo Slovensko skoré pristúpenie Bulharska a Rumunska do ASEM - od ich vstupu do EÚ, čo sa podarilo dosiahnuť práve na summite. V rámci programu strategického partnerstva sa uskutočnili summity EÚ s Japonskom, Čínou, Južnou Kóreou a Indiou. Najmä summit s **Čínou** bol prelomový, pretože sa podarilo dosiahnuť konsenzus s prípravou novej dohody o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Čínou, ktorá je príspevkom k posilneniu vzájomnej politickej a ekonomickej spolupráce. SR podporovala snahy o prípravu novej dohody o partnerstve a spolupráci vzhľadom na rastúcu úlohu Číny ako globálneho hráča vo svete v politickej, ekonomickej a rozvojovej oblasti.

S ohľadom na zhoršujúcu sa bezpečnostnú situáciu v **Afganistane** venovala EÚ v druhom polroku 2006 tejto krajine značnú pozornosť. Okrem pokračovania politickej, rozvojovej a humanitárnej pomoci sa Únia vyslovila aj za posilnenie vojenského nasadenia medzinárodného spoločenstva v Afganistane. Predložený bol tiež návrh na posilnenú aktivitu EÚ v Afganistane v oblasti civilnej bezpečnosti.

EÚ pokračovala v poskytovaní rozvojovej a humanitárnej pomoci regiónu Ázie, ktorý koncom roka 2004 postihla ničivá prírodná katastrofa cunami. Koncom roku 2006 ukončila svoju činnosť monitorovacia misia EÚ v Acehu v Indonézii, ktorá bola prvou operáciou civilného krízového manažmentu EÚ na ázijskom kontinente. Tá potvrdila opodstatnenosť angažovania sa Únie i ďaleko za svojimi hranicami, ako aj pozitívny moment vzájomnej spolupráce medzi EÚ a nečlenskými štátmi v oblasti krízového manažmentu. Pokračovali taktiež rokovania o dohodách o partnerstve a spolupráci s Thajskom, Indonéziou a Singapurom. EÚ pozorne sledovala aktuálny vývoj v Barme/Mjanmarsku, Nepále, Srí Lanke, vo Východnom Timore a na Kórejskom poloostrove. Únia, vrátane Slovenska, ostro odsúdila jadrové testy KĽDR a podporila príslušnú rezolúciu 1718 BR OSN. EÚ v roku 2006 získala pozorovateľský štatút v SAARC a prejavila záujem o pristúpenie k EAS.

Vzhľadom na čoraz väčší prienik aktivít EÚ a **OSN** pri riešení konfliktov vo svete bola v roku 2006 posilnená ich vzájomná spolupráca. Posilnila sa aj vzájomná koordinácia stanovísk členských štátov EÚ voči agende OSN, napr. v oblasti uplatňovania sankcií a podpory rezolúcií. EÚ sa aktívne zapojila do príprav na 61. VZ OSN a v oblasti reformy OSN bola jedným z kľúčových hráčov. EÚ výrazne prispela k vytvoreniu Komisie pre budovanie mieru a Rady pre ľudské práva. Vzhľadom na členstvo SR v BR OSN sa od roku 2006 zintenzívnili záujem Slovenska o koordináciu stanovísk EÚ voči BR OSN už na pôde EÚ a o väčšie prepojenie a informovanosť medzi EÚ a OSN.

Slovensko podporovalo budovanie právnych štátov, sociálnej kohézie, regionálnej integrácie a ekonomického rozvoja na princípoch efektívneho multilateralizmu v krajinách **Latinskej Ameriky**. Osobitnú pozornosť venovalo vývoju situácie na **Kube** a podporilo všetky aktivity smerujúce k zlepšeniu dodržiavania ľudských práv na tomto ostrove. SR sa aktívne podieľala na príprave summitu EÚ-Latinská Amerika, ktorý sa v máji uskutočnil vo Viedni a ktorý potvrdil strategický charakter vzťahov EÚ s regiónom Latinskej Ameriky.

2.7. Európska bezpečnostná a obranná politika ako súčasť SZBP

SR v roku 2006 prispievala do operácií a misií realizovaných v rámci **Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky** (EBOP) v zmysle Európskej bezpečnostnej stratégie a v záujme posilnenia mieru a bezpečnosti vo svete. Príspevok SR bol zameraný najmä na deklarovанú prioritu zahraničnej politiky - oblasť západného Balkánu. SR participovala na tvorbe a rozvoji civilných a vojenských kapacít EBOP, s cieľom posilniť vplyv a dôveryhodnosť EÚ na medzinárodnej scéne.

SR sa aktívne angažovala v posilnení **transatlantických vzťahov** a efektívnej spolupráce EÚ a NATO pri podpore mieru a bezpečnosti vo svete. Nadalej podporovala úsilie o zvýšenie koordinácie medzi všetkými nástrojmi krízového manažmentu – vojenskými i civilnými.

V oblasti operácií **vojenského krízového manažmentu** EÚ sa SR podieľala na tvorbe a implementácii politiky EÚ v regióne západného Balkánu. V súlade s týmto SR zvýšila svoju účasť v operácii ALTHEA v Bosne a Hercegovine na 40 vojakov. Rovnako sa venovala operáciám v ďalších strategicky významných regiónoch a podľa možností sa na nich zúčastňovala (AMIS II – 2 vojenski pozorovatelia, EUFOR RD Congo – finančný príspevok v rámci financovania spoločných nákladov operácie). Pri príprave operácií vojenského krízového manažmentu EÚ sa SR usilovala o uplatnenie spolupráce s NATO v rámci dohôd **Berlín Plus** a o budovanie vojenských spôsobilostí EÚ komplementárnych ku kapacitám NATO. SR sa aktívne zapojila do budovania 2 medzinárodných bojových skupín, ktorých vedúcimi štátmi budú CZ a PL.

Prioritou SR v oblasti **civilného krízového manažmentu** EÚ bolo budovanie kapacít v oblasti polície, civilnej správy a civilnej ochrany, monitorovacích a podporných funkcií osobitných predstaviteľov EÚ s cieľom naplniť svoj záväzok, ktorý bol deklarovанý počas ministerskej konferencie k príspevkom kapacít civilného krízového manažmentu z 21.11.2005. SR sa aktívne zúčastňovala svojimi kapacitami v policajných operáciách na západnom Balkáne (EUPAT vo FYROM - 2 policajti a EUPM v BH - 4 policajti) a expertmi v operácii hraničnej polície EU BAM Moldavsko/Ukrajina (2 policajti a 2 colníci). SR venovala počas tohto obdobia zvýšenú pozornosť plánovaniu civilnej operácie EÚ v Kosove, do ktorej záujem sa zapojiť už deklarovala.

2.8. Budovanie európskych agentúr

SR sa usilovala o získanie umiestnenia Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť v Bratislave. Na rozhodujúcom zasadaní Rady EÚ pre zamestnanosť, sociálne veci, zdravie a spotrebiteľské záležitosti v druhom kole stiahla svoju kandidatúru v prospech Litvy v záujme konsenzuálneho riešenia. Vynaloženým úsilím a ústretovým krokom pripravila predpoklady pre prípadnú recipročnú podporu pri budúcich rokovaníach o sídlach inštitúcií a/alebo pri kandidatúrach našich občanov do európskych agentúr.

3. Hodnotenie zahraničnej politiky SR vo vzťahu k NATO a transatlantickému spojenectvu

Činnosť NATO sa od začiatku roka niesla v duchu prípravy na summit v Rige (28.–29.11.2006), ktorý mal dynamizovať politické a obranné transformačné agendy a potvrdiť obnovenie vnútornej súdržnosti Aliancie, jej vojenskú akcioskopnosť a silu transatlantickej väzby. Transformácia NATO je dlhodobý a neustále pokračujúci proces, ktorým Aliancia reaguje na zmeny a vývoj bezpečnostného prostredia. Summit v Rige zhodnotil dosiahnuté výsledky a zároveň spustil nové iniciatívy predovšetkým v obrannej oblasti. V oblasti politickej transformácie boli v centre pozornosti dve kľúčové oblasti - reforma a posilnenie partnerstiev NATO a budúce rozširovanie NATO.

V roku 2006 sa SR v NATO opäť väčšmi etablovala ako plnohodnotný spojenec znášajúci zodpovednosť za otázky globálnej bezpečnosti a zároveň presadzujúci svoje zahraničnopolitické záujmy na aliančnej pôde. SR pri svojom pôsobení v NATO vychádzala z príslušných koncepčných dokumentov SR, pričom jej aktivity boli založené na kontinuite, transparentnosti a predvídateľnosti. Celkovo možno konštatovať, že hlavné ciele zahraničnej politiky SR voči NATO za rok 2006 boli splnené.

SR sa na pôde Aliancie zasadzovala za posilňovanie transatlantickej väzby, prispievala do trvalého bezpečnostnopolitického dialógu spojencov, podporovala prebiehajúci proces transformácie Aliancie. Ozbrojené sily SR sa podieľali na realizácii hlavných operácií Aliancie v Kosove, Afganistane a Iraku. SR sa zapojila do procesu transformácie obranných a plánovacích štruktúr a mechanizmov NATO aktívnou účasťou na tvorbe zásadných dokumentov v tejto oblasti. Z bilaterálneho aspektu SR aktívne podporovala silnejšie angažovanie sa Aliancie na Ukrajine a na západnom Balkáne. V kontexte voleného členstva SR v BR OSN aktívne presadzovala myšlienky podporujúce užšiu spoluprácu NATO a OSN a podporovala participáciu NATO na rozpracovaní ústrednej témy počas predsedníctva SR v BR OSN - Reforma bezpečnostného sektoru.

SR dokázala spolupôsobiť aj pri príprave a presadzovaní politicky komplexných agend, jedným z príkladov bolo kosponzorovanie iniciatívy Komplexného plánovania (CPA - Comprehensive Planning and Action). Jej cieľom je vytvoriť mechanizmy či navodiť prax smerujúcu k posilneniu spolupráce medzinárodných organizácií v oblasti krízového manažmentu predovšetkým vo fáze doznievania konfliktu a postkonfliktnej obnovy.

Aliančné operácie a misie

V rámci pôsobenia v operácii KFOR v Kosove sa celkový príspevok SR zvýšil na 135 príslušníkov Ozbrojených síl SR (OS SR). V hodnotenom období bol úspešne implementovaný zámer reštrukturalizovať KFOR do podoby úlohových zoskupení, čím sa dosiahla vyššia flexibilita nasadzovania (v oblasti pôsobilo koncom roka 56 samostatných rôt, pričom 1 z nich poskytla SR) a zvýšila sa efektivita systému velenia. Slovenský kontingent v KFOR zriadil vlastný Styčný a monitorovací tím (LMT - Liaison and Monitoring Team) v zóne svoje operačného nasadenia. Pôsobenie monitorovacích skupín v podobe LMT sa stáva významným prvkom civilno-vojenskej spolupráce v krízových oblastiach.

Operácia ISAF v Afganistane v hodnotenom období posilnila postavenie operačnej priority Aliancie – v roku 2006 došlo k rozšíreniu pôsobnosti ISAF na celé územie Afganistanu. Na základe rozhodnutia Národnej rady SR bola k 1.1.2006 vytvorená multifunkčná ženijná jednotka vo veľkosti roty v počte 57 príslušníkov OS SR s mandátom pôsobiť v celom priestore zodpovednosti ISAF. Jednotka vznikla zlúčením pôvodného príspevku SR do ISAF a transferom uvoľnených kapacít z operácie Trvalá sloboda. V roku

2006 pokračovala SR v procese poskytovania vojenskej pomoci pre vyzbrojovanie Afganskej národnej armády.

SR naďalej podporovala pôsobenie Výcvikovej misie NATO v Iraku (NTM-I) ako jedného z pilierov budovania efektívnych irackých bezpečnostných síl schopných v budúcnosti prevziať zodpovednosť za stabilitu krajiny. V roku 2006 posilnila svoju angažovanosť v NTM-I zvýšením počtu príslušníkov OS SR z 2 na 5, čo je z pohľadu pomerného zastúpenia adekvátny príspevok. V kontexte komplexného zabezpečenia chodu NTM-I participuje SR všetkými dostupnými formami príspevkov (obsadzovanie funkcií, vojenská pomoc, príspevky do trustového fondu, výcvik na území SR).

NATO – západný Balkán

V rámci politickej diskusie SR podporovala kroky Aliancie vedúce k priblíženiu Srbska, Čiernej Hory a Bosny a Hercegoviny k NATO aj v podmienkach pretrvávajúceho nezapojenia týchto krajín do programu Partnerstvo za mier (PfP). SR vyvíjala úsilie na prijatie Čiernej Hory, Srbska a Bosny a Hercegoviny do PfP v čo najskoršom termíne, pričom vychádzala z názoru, že členstvo v PfP nie je odmenou, ale vynikajúcim prostriedkom komunikácie a ovplyvňovania vývoja v uvedených krajinách. Rozhodnutie summitu NATO v Rige pozvať všetky uvedené krajiny do PfP bolo aj úspechom slovenskej diplomacie.

SR podporila zriadenie Vojenského styčného úradu NATO v Belehrade, ktorý sa otvoril koncom r. 2006. Predstaviteľ MZV SR pôsobil od apríla na poste zástupcu politického poradcu veliteľa KFOR. Pridanou hodnotou vo vnútroaliančnej diskusii bola prezentácia našich stanovísk predovšetkým k situácii na západnom Balkáne.

Rezort MO SR prispel v októbri 2006 finančnou čiastkou 25 tis. EUR do trustového fondu na podporu projektu na znižovanie a reintegráciu vojenského personálu ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny do civilného života.

NATO - Ukrajina

V roku 2006 pokračovali intenzívne kontakty medzi Alianciou a Ukrajinou na pracovnej a vyššej politickej úrovni s využívaním rámca Intenzifikovaného dialógu o otázkach členstva. Hoci v prvom polroku 2006 ukrajinská strana viackrát verejne deklarovala záujem o Akčný plán členstva (Membership Action Plan – MAP), návšteva nového predsedu vlády V. Janukovyča v NATO 14.9.2006 viedla k modifikácii tejto pozície.

SR, ktorá neustále podporuje členstvo Ukrajiny v MAP, rešpektujúc politickú realitu a pozíciu ukrajinskej vlády presmerovala svoju aktivitu na podporu konkrétnej spolupráce NATO s Ukrajinou pri využití existujúcich nástrojov a formátov. Za pozitívum SR považuje skutočnosť, že úroveň spolupráce vo vojenskej a obrannej oblasti sa neznížila. SR participovala na iniciatívach v rámci Spoločnej pracovnej skupiny NATO-Ukrajina pre reformu obrany. Počas októbrových konzultácií NATO-Ukrajina na vysokej úrovni v portugalskej Sintre sa SR formou podpisu listu o zámere z úrovne ministra obrany pripojila k najnovšej iniciatíve NATO-Ukrajina Partnerská sieť pre rozvoj expertízy v občianskej spoločnosti. Zároveň bol nominovaný zástupca MO SR do novovytvorenej pracovnej skupiny pre civilný dohľad nad spravodajským sektorom.

SR, najmä prostredníctvom ZÚ SR v Kyjeve, aktívne pôsobila v oblasti verejnej diplomacie vo vzťahu k Ukrajine. V apríli 2006 vystúpil na zasadnutí Politického výboru NATO, ako aj na obede stálych predstaviteľov slovenský diplomat, ktorý zastával post vedúceho medzinárodnej pozorovateľskej misie ODIHR/OBSE na parlamentných voľbách na Ukrajine. MŠ SR, v spolupráci s MZV SR, zorganizovalo 5.-6.10.2006 informačný seminár o Vedeckom programe NATO v Bratislave, na ktorom sa zúčastnilo aj 10 zástupcov ukrajinskej vedeckej komunity. Severoatlantická rada rozhodla 20.12.2006, že veľvyslanectvo

SR v Kyjeve bude od 1.1.2007 plniť funkciu kontaktného veľvyslanectva pre Ukrajinu. Otvorili sa tak dvere pre aktívnejšiu úlohu SR v podpore dialógu NATO a Ukrajiny a v lepšej informovanosti ukrajinskej verejnosti o NATO.

Partnerstvá NATO a rozširovanie

SR podporila reformu partnerstiev, ktorá je zameraná na posilňovanie a rozvoj súčasných foriem spolupráce v rámci Euroatlantickej partnerskej rady, programu Partnerstvo za mier, Stredomorského dialógu, Istanbulskej iniciatívy spolupráce. Taktiež bol odsúhlasený rozvoj partnerskej spolupráce NATO s kontaktnými krajinami, ktoré nie sú členmi existujúcich partnerských formátov, ale prispievajú do aliančných operácií a majú záujem o dialóg s NATO. Súčasný nástroj Partnerstva za mier budú môcť využiť krajiny Stredomorského dialógu, Istanbulskej iniciatívy spolupráce, ako aj kontaktné krajiny. SR podporila prehĺbvanie spolupráce NATO s Ukrajinou a Gruzínskom. Vo vzťahu ku kandidátskym krajinám - Albánsku, Macedónsku a Chorvátsku - SR presadzovala potvrdenie politiky otvorených dverí NATO na summite v Rige a vyslanie silného signálu pozvať pripravené krajiny do NATO na ďalšom summite NATO v roku 2008.

NATO - Rusko

SR má záujem o skutočný politický dialóg medzi NATO a Ruskom. Podporovala preto rozvoj spolupráce v oblastiach spoločného záujmu, ku ktorým patrí predovšetkým boj proti terorizmu. SR aktívne pomáhala rozvoju spolupráce v oblasti výskumu a technológií účasťou slovenských expertov na podujatí zameranom na oblasti boja proti terorizmu a spolupráce s obranným priemyslom vo všeobecnosti.

NATO – EÚ

Politický dialóg NATO–EÚ ani v r. 2006 neprekročil doterajší rámec a obmedzoval sa len na tému pôsobenia v Bosne a Hercegovine (v zmysle formuly Berlin Plus). Ako isté oživenie možno hodnotiť spoločné neformálne rokovania o spolupráci v Darfúre (zabezpečenie rotácie príslušníkov Africkej únie). SR pri každej príležitosti poukazovala na potrebu skutočného strategického partnerstva NATO a EÚ spojeného so vzájomným politickým dialógom, ktorý by zahŕňal také oblasti, akými sú vojensko-civilná spolupráca, postkonfliktná rekonštrukcia a obnova, spoločné plánovanie atď. Pomerne úspešne sa vyvíjal expertný dialóg v oblasti budovania vojenských kapacít EÚ a NATO v kontexte ich vzájomnej komplementarity.

NATO - OSN

Vzhľadom na členstvo SR v BR OSN sa osobitná pozornosť venovala rozvoju vzťahov NATO-OSN. V septembri 2005 bol OSN predložený text spoločnej deklarácie, ktorá mala vzájomnej spolupráci dať inštitucionálny charakter. Podpis dokumentu sa z viacerých, aj politických príčin, neuskutočnil.

Ústredná expertná téma rozpracovávaná SR počas jej nestáleho členstva v BR OSN – Reforma bezpečnostného sektora, bola diskutovaná s expertmi NATO, ktoré disponuje jedinečnými skúsenosťami v tejto oblasti. Podarilo sa taktiež zabezpečiť ich účasť na sprievodných podujatiach, ktoré MZV SR zorganizovalo v Bratislave a New Yorku.

Verejná diplomacia

SR v roku 2006 uskutočnila viaceré aktivity v oblasti verejnej diplomacie zamerané na zvýšenie informovanosti slovenskej odbornej, ale aj laickej verejnosti o činnosti, cieľoch a výsledkoch Aliancie (o. i. 2 skupinovú návštevu novinárov, návšteva skupiny 6 poslancov

NR SR v sídle NATO, zabezpečenie zástupcu z Medzinárodného sekretariátu NATO na seminári o účasti OS SR v Afganistane na pôde Depozitnej knižnice NATO v Bratislave).

Hlavným cieľom stanoveným na tento rok bolo vypracovanie a neskôr bilaterálne, ako aj multilaterálne napĺňanie stratégie na získanie postu kontaktného veľvyslanectva SR v Kyjeve v rokoch 2007-8. Inštitút pre verejné otázky (IVO), za finančnej podpory MZV SR, realizoval výskum verejnej mienky na Ukrajine vo vzťahu k NATO, ktorého výsledky boli v máji 2006 prezentované v relevantnom výbore NATO. Tomuto zámeru slúžila aj už spomínaná konferencia k vedeckému programu NATO v októbri 2006. Predstavitelia SR sa v priebehu celého roka aktívne podieľali na formovaní politiky Aliancie voči Ukrajine.

Ťažiskovou udalosťou roka bola decembrová medzinárodná konferencia GLOBSEC zameraná na oblasť boja proti terorizmu (za účasti námestníka GT NATO pre operácie), ktorú pripravila mimovládna organizácia Euroatlantické centrum s podporou MZV SR.

Obranná transformácia

SR sa aktívne podieľala na tvorbe koncepčných a plánovacích dokumentov NATO v oblasti transformácie obranných spôsobilostí Aliancie. Bola analyzovaná Komplexná politická smernica a Ministerská smernica spracované odporúčania na implementáciu ich relevantných ustanovení do príslušných strategických a plánovacích dokumentov SR.

V kontexte požiadaviek na kolektívnu obranu SR akceptovala Ciele síl 2006, ktoré kladú dôraz na vyššiu nasaditeľnosť a udržateľnosť síl v operáciách ďaleko od územia Aliancie.

SR pokračovala v implementácii Pražských záväzkov spôsobilostí (PCC).

V priebehu roka sa SR aktívne podieľala na príprave rozhodnutí smerujúcich k podpisu kontraktu na vývoj prototypu systému aktívne vrstvenej protiraketovej obrany bojiska NATO. Zapojila sa do konečného štádia prípravy programových dokumentov na vývoj prototypu aliančného systému pozemného prehľadu. Počas roka sa SR zúčastnila iniciatívy na zabezpečenie operačných spôsobilostí strategickú leteckú prepravu prostredníctvom spoločného obstarania a prevádzkovania letky lietadiel C-17.

SR úspešne plnila úlohy vedúcej krajiny pre oblasť likvidácie vojenských výbušnín a manažmentu následkov v rámci programu Konferencie národných riaditeľov pre vyzbrojovanie v obrane proti terorizmu. V tejto súvislosti vláda SR prijala rozhodnutie o vybudovaní centra výnimočnosti pre túto oblasť v Novákoch.

V máji SR po prvý raz hostila rokovanie poradnej skupiny pre priemysel v rámci výstavy IDEB 2006 v Bratislave. Táto aktivita výrazne prispela k informovanosti spojencov a partnerov o potenciáli priemyslu SR podporiť úsilie vlastných ozbrojených síl, ale aj Aliancie na úseku budovania spôsobilostí.

Návšteva predstaviteľov Združenia obranného priemyslu a manažérov vybraných subjektov priemyselných spoločností v sídle a v agentúrach NATO, ktorej cieľom boli konzultácie s vysokými predstaviteľmi NATO zodpovednými za plánovanie a realizáciu vyzbrojovania v Aliancii, bola na podnet Združenia obranného priemyslu odložená na rok 2007.

4. SR a OSN

Ústredným elementom pôsobenia slovenskej zahraničnej politiky v rámci OSN bola snaha posilniť efektívny multilateralizmus a úlohy OSN ako normotvorcu v oblasti medzinárodného práva. Hlavnými nástrojmi pre napĺňanie tohto strategického cieľa boli

nestále členstvo SR v BR OSN, ako aj aktívna implementácia záverečného dokumentu Svetového summitu 2005 a úsilí o komplexnú reformu OSN.

Najefektívnejším rámcom vplyvu na reformný proces OSN je úzka koordinácia spoločného postupu členských krajín EÚ. V tomto rámci SR v uplynulom roku pôsobila v smere ďalšieho rozšírenia a posilnenia spolupráce a koordinačných mechanizmov ČK EÚ.

Počas roku 2006 prezentovala SR na pôde OSN kontinuitu svojich základných zahraničnopolitických priorit a hodnotového rámca, ktoré na najvyššej úrovni prezentoval predseda vlády SR R. Fico počas všeobecnej rozpravy 61. VZ OSN v New Yorku 21.9.2006.

4.1. Členstvo SR v BR OSN

V roku 2006 vykonávala prvý rok SR svoj dvojročný mandát nestáleho (voleného) člena BR OSN. Jeho prostredníctvom Slovensko prispievalo k realizácii poslania OSN v oblasti udržiavania medzinárodného mieru a bezpečnosti, za čo BR OSN nesie, v súlade s Chartou OSN, primárnu zodpovednosť. SR na uvedenom poste pôsobila aktívne a zodpovedne, dôsledne uplatňujúc principiálnu a hodnotovo orientovanú zahraničnú politiku založenú na princípoch demokracie, dôsledného rešpektovania ľudských práv a základných slobôd, právneho štátu a dobrého vládnutia.

Pre slovenskú diplomáciu boli, v súlade s materiálom schváleným vládou Základný rámec pre pôsobenie SR v BR OSN v rokoch 2006-7, prioritnými témy západného Balkánu (predovšetkým Kosovo), východnej Európy (Gruzínsko – Abcházsko) a Blízkeho východu (riešenia izraelsko-palestínskeho konfliktu a situácie v Libanone). Berúc do úvahy vojenskú a expertnú účasť SR na riešení konfliktov v jednotlivých častiach sveta predstavovali významnú oblasť nášho pôsobenia tiež Irak a Afganistan. Logickým dôsledkom dominantného podielu africkej agendy na celkovom programe BR OSN bola nevyhnutnosť adekvátne zvládnuť túto problematiku, a to aj pri limitovaných kapacitách našich ZÚ na africkom kontinente. SR sa úspešne vyrovnala s africkou agendou a jej profesionálne vyargumentované pozície boli porovnateľné s ostatnými partnermi v BR OSN.

Osobitnú pozornosť SR venovala otázkam boja proti terorizmu a proti šíreniu zbraní hromadného ničenia. V tomto kontexte sa do popredia pozornosti BR OSN dostali jadrové programy Iránu a Kórejskej ľudovodemokratickej republiky.

V diskusiách k prioritným témam vystupovala SR osobitne aktívne. Slovenská zahraničná služba výraznou mierou prispela do diskusie o otázkach budúceho postavenia Kosova, o ktorom bude BR OSN prijímať zásadné rozhodnutia v úvodných mesiacoch roku 2007. Spomedzi 86 rezolúcií, ktoré BR OSN prijala v roku 2006, si osobitnú pozornosť zasluhuje 10 z nich, v prípade ktorých Slovensko vystupovalo v úlohe kosponzora predkladaných návrhov. Najvýznamnejšie z nich sa týkali otázok nešírenia ZHN vo vzťahu k jadrovému programu Iránu (rez. č. 1696), riešenia mimoriadne napätej situácie na Blízkom východe v dôsledku konfliktu medzi Libanonom a Izraelom (rez. č. 1701) a reakcie medzinárodného spoločenstva na jadrové testy uskutočnené KĽDR (rez. č. 1718).

Počas hodnoteného obdobia stály predstaviteľ SR pri OSN (P. Burian) zastával funkciu predsedu Výboru BR OSN zriadeného na základe rezolúcie č. 1540 (2004), ktorý sa venuje otázkam nešírenia zbraní hromadného ničenia a bol spolupredsedom Ad hoc výboru pre revíziu mandátov BR OSN. Jeho pôsobenie na týchto významných postoch prispelo k pozitívnej prezentácii SR a bolo plne v súlade s prioritnými oblasťami nášho pôsobenia v BR OSN. V roku 2006 sa podarilo dosiahnuť ďalší pokrok pri posilňovaní univerzálneho medzinárodného režimu nešírenia zbraní hromadného ničenia, v budovaní kapacít, ako aj rozširovaní osvetových aktivít predovšetkým v regiónoch Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky. Cieľom procesu revízie mandátov BR OSN bolo zefektívniť a skvalitniť uplatňovanie

právomocí BR OSN v riešení konfliktov a pri ich prevencii, nastoľovaní a udržiavaní mieru a bezpečnosti.

Od októbra 2006 SR tiež zastávala post predsedu Výboru BR OSN zriadeného na základe rezolúcie č. 1718 (2006), ktorá zaviedla sankcie voči KĽDR. Poverenie touto úlohou bolo výrazom vysokého kreditu, ktorý si SR v BR OSN vybudovala, vyjadrením dôvery v prácu slovenskej diplomacie i ocenením principiálnej politiky SR v oblasti nešírenia zbraní hromadného ničenia. Doposiaľ sa práca výboru zameriavala predovšetkým na národné správy členských štátov OSN o plnení sankčných opatrení voči KĽDR, na podrobnejšie rozpracovanie sankčného režimu, ako aj na organizačné a procedurálne otázky tohto dôležitého novozriadeného pomocného orgánu BR OSN.

Počas celého roku 2006 sa SR veľmi intenzívne pripravovala na svoje predsedníctvo v BR OSN, ktoré jej pripadne vo februári 2007. Jeho súčasťou bude otvorená tematická diskusia na ministerskej úrovni zameraná na problematiku reformy bezpečnostného sektora. Súčasťou dlhodobej odbornej prípravy na predsedníctvo BR OSN a tematickú diskusiu bol medzinárodný workshop "Formovanie koncepcie reformy bezpečnostného sektora pre OSN", (júl 2006 v Bratislave) a 2 okrúhle stoly, v spolupráci s Holandskom a Kanadou (november a december 2006), ktoré boli zamerané predovšetkým na úlohu OSN v postkonfliktnej reforme bezpečnostného sektora a na spoluprácu OSN s regionálnymi, subregionálnymi a ďalšími medzinárodnými organizáciami pri tvorbe konceptu OSN v oblasti reformy bezpečnostného sektora.

4.2. Reforma OSN a jej hlavných orgánov

Proces reformy OSN sa niesol v znamení implementácie záverečného dokumentu Svetového summitu 2005. V zmysle záverov summitu sa podarilo vytvoriť Radu pre ľudské práva (RĽP) so sídlom v Ženeve, Komisiu na budovanie mieru (KBM) a prijať Globálnu stratégiu boja proti terorizmu. Všetky tieto reformné kroky patrili k hlavným prioritám SR, ako aj EÚ, preto SR príslušné návrhy rezolúcií kosponzorovala.

V súlade so spoločnou pozíciou EÚ sa SR aktívne usilovala o zavedenie systému 3 rád OSN (BR, Rada pre ľudské práva a Hospodárska a sociálna rada) odrážajúcich 3 hlavné piliere činnosti OSN (bezpečnosť, ľudské práva a rozvoj). Napriek skutočnosti, že sa nepodarilo presadiť postavenie RĽP ako hlavného orgánu systému, má RĽP jednoznačne vyššie postavenie, ako bolo postavenie jej predchodkyne.

Revitalizácia VZ OSN

Niekoľko rokov prebiehajúca diskusia o potrebe revitalizovať VZ OSN, ako hlavný zákonodárny a rozhodovací orgán, nezaznamenala ani počas roku 2006 významný pokrok. Diskusia o revitalizácii VZ OSN je čoraz viac zneužívaná na ostrú kritiku BR OSN, hlavne zo strany rozvojových štátov neúspešne aspirujúcich na stále členstvo v BR OSN. SR sa v diskusii zasadzovala primárne za zefektívnenie práce expertných výborov a odstránenie duplicity medzi ďalšími hlavnými orgánmi OSN (BR a Hospodárskou a sociálnou radou).

Reforma BR OSN

Reforma BR OSN predstavuje mimoriadne citlivý a zdĺhavý proces, v ktorom sa zatiaľ nepodarilo dospieť ku konsenzu. SR na pôde OSN dlhodobo podporuje vytvorenie demokratickejšej a reprezentatívnejšej BR, ktorá by lepšie odzrkadľovala novú geopolitickú

realitu. Preto presadzuje rozšírenie BR OSN v oboch kategóriách členstva a širšie zastúpenie rozvojových krajín v nej.

Reforma Hospodárskej a sociálnej rady

V roku 2006 sa podarilo prijať rezolúciu k reforme Hospodárskej a sociálnej rady (HSR), ktorej hlavným cieľom je umiestniť tento orgán OSN do centra svetového rozvojového diania. Tomu majú slúžiť aj nové formáty zasadnutí na vysokej úrovni, konkrétne novo etablované každoročné ministerské vyhodnotenie a bienálne rozvojové fórum spolupráce.

SR kandiduje za člena HSR pre roky 2010–2 (voľby sa uskutočnia počas 54. VZ OSN na jeseň 2009). V uplynulom období SR pokračovala v aktívnej prezentácii svojej kandidatúry a usilovala sa o uzavretie čo najväčšieho počtu recipročných dohôd o vzájomnej podpore kandidatúr s ostatnými členskými štátmi OSN.

Reforma sekretariátu OSN a manažmentu

SR považuje reformu manažmentu za jednu z hlavných priorít implementácie záverečného dokumentu Svetového summitu 2005. V decembri 2005 VZ OSN schválilo prvý balík reforiem (Úrad pre etiku, inštitút ochrany žalobcov, externé prehodnotenie systému vnútornej kontroly a vytvorenie nezávislého poradného výboru pre otázky auditu). Druhý balík reforiem obsahuje prehodnotenie pravidiel a predpisov primárne v oblasti riadenia ľudských zdrojov. SR sa zasaďuje za poskytnutie väčšej manažérskej flexibility generálnemu tajomníkovi OSN výmenou za vyššiu transparentnosť a zodpovednosť. Súčasný mikromanažment bráni sekretariátu operatívne rozhodovať a efektívne realizovať mandáty, ktoré mu členské štáty zadávajú. SR považuje za potrebné prispôbiť organizáciu realitám 21. storočia a zmodernizovať systém riadenia.

Reforma rozvojového sektoru a súdržnosť systému OSN

V júni 2006 bola prijatá dôležitá rezolúcia o reforme rozvojového piliera OSN. Reforma systému agentúr OSN a životného prostredia sa zatiaľ iba rozbieha, budú na nej participovať aj nižšie administratívne zložky agentúr vrátane Regionálneho centra UNDP v Bratislave. SR sa riadila spoločným stanoviskom EÚ, k vytvoreniu ktorého aktívne prispela. Jeho základom je racionalizácia práce agentúr, zabránenie duplicitným činnostiam a spoločná koordinácia práce viacerých agentúr systému OSN v konkrétnej prijímateľskej krajine.

Prehodnotenie mandátov

Zo záverečného dokumentu Svetového summitu 2005 vyplynula úloha prehodnotiť všetky mandáty staršie ako 5 rokov s cieľom zrušiť zastarané mandáty a stanoviť nové priority agendy. Neformálna pracovná skupina pre revíziu mandátov VZ koncom novembra ukončila prvú fázu procesu predložením správy, v ktorej 74 mandátov vyhodnotila ako ukončené. Ako spolupredseda Ad hoc výboru pre revíziu mandátov BR OSN (spolu s USA) sa SR usilovala zefektívniť a skvalitniť prácu BR OSN, ako aj o zabezpečenie dostatočnej informovanosti spolupredsedov toho istého procesu vo VZ a predsedu VZ.

4.3. Účasť SR v mierových misiách OSN

Počas roku 2006 prispievala SR do mierových operácií OSN nezmeneným počtom 292 príslušníkov OS SR (z toho: UNFICYP – 195, UNDOF – 95, UNTSO – 2). S týmto počtom

vojakov je SR v poradí 38. zo 108 prispievateľov do mierových operácií OSN. Vzhľadom na zodpovednosť plynúcu zo súčasného členstva SR v BR OSN by bola prípadná redukcia účasti SR v misiách OSN v priebehu roka medzinárodným spoločenstvom vnímaná negatívne.

Dlhodobá angažovanosť, bohaté skúsenosti slovenských príslušníkov a vysoko zodpovedný prístup SR k práci v OSN priniesol svoje ovocie aj v podobe historicky prvej ponuky pre OS SR obsadiť funkciu veliteľa mierovej misie OSN - UNDOF na Golanských výšinách. V roku 2006 sa však SR nepodarilo obsadiť žiadnu z ponúknutých vojenských a policajných pozícií v rámci OSN.

4.4. Finančné aspekty členstva SR v OSN

61. zasadnutie VZ OSN prijalo v decembri 2006 rozhodnutie o aktualizácii príspevkovej škály na roky 2007-9. Na jeho základe sa v dôsledku rýchlo rastúcej ekonomiky SR za posledné roky zvýši príspevok SR na roky 2007-9 zo súčasného 0,051 % na 0,063 %.

V roku 2006 sa členské štáty dohodli na komplexnej rekonštrukcii sídla OSN v New Yorku v celkovej hodnote 1,88 mld. USD.

4.5. Medzinárodné organizácie systému OSN

Pôsobenie SR v medzinárodných organizáciách sa v r. 2006 zameriavalo na upevnenie postavenia SR v medzinárodnom spoločenstve v kontexte priorit zahraničnej politiky SR. Integrovanou súčasťou pôsobenia SR na pôde medzinárodných organizácií bola realizácia SZBP EÚ, aktívne zapojenie sa do koordinačných mechanizmov EÚ s cieľom formulovať spoločné stanoviská k aktuálnym témam agendy medzinárodných organizácií.

Humanitárna oblasť

V rámci humanitárnej agendy boli aj naďalej dominantnými otázky utečencov, migrácie a humanitárnej a rozvojovej pomoci. Medzinárodné spoločenstvo muselo však riešiť mnohé otázky spojené s pretrvávajúcimi konfliktmi a s nimi spojenými humanitárnymi krízami, ktorých riešenie často ovplyvňuje ich politické pozadie (Darfúr, palestínske okupované územia, humanitárna kríza v Libanone, ale aj mnoho ďalších konfliktov a ohnísk napätia predovšetkým na africkom kontinente, Blízkom východe, ale aj Latinskej Amerike, či Strednej Ázii).

Početnosť, rozsah a narastajúca frekvencia živelných pohrôm a ozbrojených konfliktov potvrdzujú, že humanitárna pomoc poskytovaná SR je nevyhnutnou súčasťou nášho pôsobenia na medzinárodnom poli. SR v priebehu roku 2006 poskytla humanitárnu pomoc obyvateľstvu v štyroch postihnutých krajinách (Bulharsko, Indonézia, Libanon, Rumunsko) v celkovom objeme 27,3 mil. SKK.

Agenda utečencov a migrácie si vyžaduje čoraz užšiu kooperáciu jednotlivých špecializovaných inštitúcií systému OSN. V rámci „Medzinárodného dialógu na vysokej úrovni o migrácii a rozvoji“ (september 2006; New York) SR aktívne participovala na dialógu o cieleňom riadení migrácie.

Svetová zdravotnícka organizácia

Jej aktivity boli v roku 2006 zamerané na globálne a lokálne hrozby pre zdravie obyvateľov (HIV, SARS, ebola, vtáčia chrípka), ktoré majú dopad na sociálnu, ekonomickú, ako aj bezpečnostnú situáciu. Zdravie sa dostalo do centra rozvojovej agendy, čím sa činnosť Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) stala komplexnejšou. Hlavné orgány WHO venovali pozornosť predovšetkým otázkam týkajúcim sa miléniových rozvojových cieľov v oblasti zdravia.

Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo

V roku 2006 pokračovala dlhoročná priama spolupráca SR s ústredím Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) v oblasti vedecko-technických informácií, informačných technológií a účasti expertov SR v rámci medzinárodných projektov (napr. FAO-FAOSTAT/Štatistická databáza FAO) v rámci **Výboru pre svetovú potravinovú bezpečnosť** (CFS FAO), ktorý hodnotil napĺňanie úloh svetového potravinového summitu po 10 rokoch. SR sa dostala medzi krajiny, u ktorých sa konštatuje zhoršenie výživovej situácie v krajine, v kontexte záverov a cieľov CFS zo Summitu FAO (1996).

Konferencia OSN pre obchod a rozvoj

Programy Konferencia OSN pre obchod a rozvoj (UNCTAD) boli v roku 2006 zamerané na rozvojové stratégie, na otázky súvisiace s podmienkami medzinárodného obchodu a komodít, na oblasť investičnej politiky, rozvoj technológií a prenosu technologických poznatkov medzi členskými krajinami. Aktivity UNCTAD sa v roku 2006 (aj vzhľadom na prerušenie rokovaní o DDA) výraznejšie orientovali na prehĺbenie spolupráce s WTO a aplikáciu inovačných finančných mechanizmov, napr. Aid for Trade, ktoré prispievajú k synergii národných stratégií rozvoja s globálnymi ekonomickými procesmi. SR bola zapojená do programu ASYCUDA, zameraného na uplatnenie automatizovaného systému riadenia colnej agendy v rámci programov technickej pomoci rozvojovým krajinám EÚ-UNCTAD. SR predsedá vo funkčnom období 2006/7 Komisii OSN pre vedu a technológiu pre rozvoj (CSTD-UNCTAD) a predsedala aj spoločnej konferencii UNIDO a UNCTAD, zameranej na plnenie cieľov Svetového summitu o informačnej spoločnosti (6.-8.11.2006; Paríž).

Medzinárodná organizácia práce

Zásluhou Medzinárodnej organizácie práce (ILO) sa agenda dôstojnej práce spolu s otázkou zamestnanosti dostala do centra medzinárodnej diskusie o rozvoji a stala sa globálnym cieľom. Dôkazom je napr. substantívne zasadnutie ECOSOC, ktoré sa konalo v júli 2006 v Ženeve. Segment na vysokej úrovni sa venoval širokému okruhu problémov súvisiacich so zamestnanosťou a dôstojnou prácou pre všetkých a v širšom kontexte s bojom proti chudobe, migráciou, súčasným vývojom vo svete ekonomiky.

Úrad OSN pre drogy a kriminalitu

Výrazom konkrétnej spolupráce SR s Úradom OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) v oblasti prevencie kriminality bolo začatie realizácie projektu „Prístup orgánov činných v trestnom konaní k obchodovaniu s ľuďmi na Slovensku“, ktorý bol schválený UNODC v celkovej sume 297 tis. USD na obdobie 18 mesiacov. Projekt je demonštračným projektom Globálneho programu proti obchodovaniu s ľuďmi a na národnej úrovni je zameraný na zlepšenie efektívnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdnictva v potýkaní sa s nezákonným obchodovaním s ľuďmi.

Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj

V priebehu r. 2006 sa začala v praxi realizovať nová koncepcia spolupráce SR s Organizáciou OSN pre priemyselný rozvoj (UNIDO), etablojúca SR ako novú prispievateľskú krajinu spolufinancujúcu projekty a programy rozvojovej pomoci UNIDO pri podpore trvalodržateľného priemyselného rozvoja v rozvojových a transformujúcich sa krajinách.

Na základe dohody medzi UNIDO a vládou SR (z 23.9.2005) sa realizovali prvé projekty spolupráce Regionálny program UNIDO technology foresight pre krajiny strednej a východnej Európy a bývalého Sovietskeho zväzu v hodnote 31,6 tis. USD a zriadenie demonštračného a produkčného centra v Port Sudan pre výrobu nízkonákladových stavebných materiálov založených na miestnych zdrojoch v celkovej sume 125 tis. USD.

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu

SR, ako člen Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) a do septembra 2006 ako podpredseda Rady guvernérov MAAE, sa aktívne podieľala na činnosti agentúry presadzujúc vyvážené napĺňanie jej základných pilierov v oblastiach mierového využívania jadrovej energie, jadrovej bezpečnosti a ochrany, vedy a technológií, bezpečnostných záruk a verifikácie.

SR sa zasadzovala za relevantné možnosti riešenia otázok verifikácie a bezpečnostných záruk spojených s jadrovými programami štátov, zohľadňujúc vývoj názorov v rámci regionálnych zoskupení, strategických partnerov SR a významných členských krajín MAAE k týmto otázkam. Prostredníctvom svojho členstva v RG MAAE sa SR podieľala na ďalšom vývoji riešenia iránskeho jadrového programu v súvislosti s implementáciou jeho dohody o bezpečnostných zárukách. Zároveň napriek deklarovaným snahám a záujmu sa nepodarilo dosiahnuť výraznejší posun v otázke jadrového programu KĽDR na pôde MAAE. SR naďalej podporovala riešenie tejto otázky prostredníctvom šesť stranných rozhovorov zainteresovaných krajín, ako aj pripravenosť MAAE verifikovať jadrový program KĽDR.

SR tiež pokračovala v účasti na národných, regionálnych a interregionálnych projektoch technickej spolupráce s MAAE, pričom cieľom v tejto oblasti je postupný prechod na aktívnu pomoc (donor), v rámci ktorej SR už v súčasnosti poskytuje svoju expertízu najmä v oblasti výstavby jadrových elektrární a bezpečnosti a fyzickej ochrany jadrových zariadení.

Organizácia Spojených národov pre vedu, vzdelávanie a kultúru

Slovenská komisia pre Organizáciu Spojených národov pre vedu, vzdelávanie a kultúru (UNESCO) zdvojnásobila počet predkladaných projektov v rámci jeho programov, kandidatúr na udelenie cien a štipendií. Rozpracovala viacero nominačných projektov na zaradenie do 3 existujúcich zoznamov UNESCO v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva, ako aj nehmotného kultúrneho dedičstva a predložila projekty Karpatské bukové pralesy, Drevené kostoly slovenskej časti karpatského oblúka, návrh rozšírenia už zapísanej lokality Spišský hrad o kultúrne pamiatky okolia a Mesto Levoča a dielo majstra Pavla na Spiši, Slovenské ľudové piesne a B. Bartók, Banské mapy a plány Hlavného komorskogrofskeho úradu v Banskej Štiavnici.

Významným úspechom SR bolo vymenovanie slovenskej zástupkyne (prof. M. Kollárovej) do Svetovej komisie etiky vedeckého poznania a technológií (COMEST) generálnym riaditeľom UNESCO. Komisiu tvorí 18 nezávislých vedcov z celého sveta.

V snahe zviditeľniť UNESCO slovenskej verejnosti Slovenská komisia pre UNESCO pripravila v auguste 2006 pod záštitou ministra zahraničných vecí SR v spolupráci s UNESCO a EK a za účasti predstaviteľov z 26 krajín Európsky seminár k Dohovoru o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, ktorý je v medzinárodnom práve historicky prvým dohovorom uznávajúcim suverénne práva štátov na podporu kultúry, zahŕňajúcim národné kompetencie a kompetencie Európskeho spoločenstva.

Koncom roku 2006 sa konala konferencia Planéta Zem pod záštitou ministra zahraničných SR, ktorá priblížila účastníkom mladej generácie témy Medzinárodného roku planéty Zem, ktorého je UNESCO na základe mandátu OSN hlavným koordinátorom.

Vedecký pokrok v oblasti biológie a v biotechnológiách nastolil nové otázky v bioetike. Na základe mandátu OSN je etika vo vede, vzdelávaní a výskume jednou z priorit UNESCO. Cieľom je pripraviť kódex etického správania vedcov, majúci na zreteli ľudskú a sociálnu stránku vedy a jej objavov, transparentnosť vedeckého výskumu a jeho aplikácie. Slovenská komisia pre UNESCO v spolupráci s UNESCO pripravila k tejto aktuálnej téme v decembri 2006 konferenciu s medzinárodnou účasťou Etika a bioetika vo vede a vzdelávaní, ktorá sa uskutočnila pod záštitou predsedu vlády SR.

Najvýznamnejším podujatím boli Dni Slovenska v UNESCO pod záštitou prezidenta SR, ktoré sa uskutočnili pri príležitosti zápisu slovenskej nominácie "Fujara - hudobný nástroj a jeho hudba" na Zoznam diel ústneho a nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO v sídle organizácie v Paríži počas 175. zasadnutia Výkonnej rady UNESCO 3.-11.10.2006 a ktoré pozostávali z výstavy Fujara a majstrovstvo hudobných nástrojov a vystúpenia Slovensko – krajina európskych kultúrnych a hudobných tradícií.

Európska hospodárska komisia OSN

Najvýznamnejším podujatím Európskej hospodárskej komisie OSN (UNECE) bolo výročné zasadnutie vo februári 2006, ktoré sa okrem hodnotenia aktivít a dosiahnutých výsledkov v uplynulom období venovalo prebiehajúcej implementácii vnútornej reformy organizácie na základe odporúčaní členských krajín a výsledkov auditu z roku 2005, berúc do úvahy meniaci sa charakter regiónu a nové ekonomické aspekty globalizačných procesov. Príslušné slovenské inštitúcie sa aktívne zúčastňovali na práci jednotlivých výborov najmä v oblasti životného prostredia, pri harmonizácii predpisov v doprave, pri implementácii pozitívnych skúseností vyplývajúcich z oficiálnych štatistík, v oblasti zefektívnenia manažmentu v lesníctve a drevárstve, pri optimalizácii územného plánovania a pri propagácii progresívnych technológií a mechanizmov ich riadenia. Od októbra 2006 začal na základe odporúčaní auditu pôsobiť novovytvorený Výbor pre ekonomickú spoluprácu a integráciu.

Program OSN pre životné prostredie

SR sa podieľala na koordinácii a zabezpečovaní koherentnej politiky v oblasti životného prostredia v štruktúre Programu OSN pre životné prostredie (UNEP), s prioritným zameraním na aktivity v regióne Afriky. SR získala predsednícky post vo Výbore stálych predstaviteľov krajín programu vo funkčnom období 2006/2007 so sídlom v Nairobi.

5. Hlavné výsledky zahraničnej politiky SR v stredoeurópskom regióne

5.1. Vzťahy SR so susednými štátmi

Česká republika

Česká republika je trvalo prioritným partnerom a spojencom SR v mnohých zahraničnopolitických a ekonomických otázkach. Obe krajiny majú v týchto oblastiach veľmi blízke záujmy. Spoločným pragmatickým postupom boli v priebehu roka 2006 v zahraničnej a hospodárskej politike oboch krajín dosahované väčšie efekty. Mimoriadnu úroveň vzťahov potvrdilo aj pokračovanie tradície prvých návštev novozvolených, resp. novovymenovaných najvyšších predstaviteľov štátu na území suseda.

Obe krajiny úzko koordinovali a konzultovali pozície v kontexte členstva v EÚ a NATO. Dôležitým aspektom bola koordinácia postupu oboch štátov (spolu s PL a HU) zameraná na začlenenie sa do schengenského priestoru v pôvodne stanovenom termíne. Intenzívne bola konzultovaná problematika energetickej bezpečnosti, smernica EÚ k službám, Európska susedská politika atď.

Prioritnou platformou regionálnej spolupráce v roku 2006 bola spolupráca na pôde V4 a OSN, kde CZ očakáva podporu jej kandidatúry na nestáleho člena BR v roku 2009.

Rokovania sa uskutočnili aj o možnostiach vzájomnej podpory umiestnenia inštitúcií a agentúr EÚ na území oboch krajín. Na úrovni predsedov vlád bola dohodnutá recipročná podpora kandidátúr – slovenskej na sídlo Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a českej na sídlo Dozorného úradu pre navigačný satelitný systém GALILEO.

Maďarsko

Slovensko-maďarská spolupráca sa rozvíjala na základe Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci a bola umocnená spoločným pôsobením v rámci EÚ, NATO, OECD, vyšehradskej skupiny a ďalších zoskupení. Dialóg a spolupráca sa rozvíjali v politickej, hospodárskej a kultúrnej oblasti, na úrovni vlád, parlamentov a regiónov a na úrovni spolupráce občianskych spoločností.

Vzťahy však boli zaťažené niekoľkými otvorenými otázkami, ku ktorým patrilo doriešenie prípadu týkajúceho sa vykonania rozhodnutia Medzinárodného súdneho dvora vo veci vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros (v roku 2006 pokračovali expertné rokovania) a tiež ostré vyhlásenia niektorých maďarských predstaviteľov k situácii príslušníkov maďarskej národnostnej menšiny na Slovensku po slovenských parlamentných voľbách.

Tieto reakcie vyvolal proces povolebných rokovaní o budúcej zostave vládnej koalície v SR, a najmä ich výsledok, ktorý spôsobil prejavy nespokojnosti so zmenou slovenských vnútropolitických reálií vo vládných štruktúrach HU destabilizovaných vlastnou vnútropolitickou krízou. Neschopnosť pragmatického akceptovania uvedených nových skutočností, ako aj – podľa nás neopodstatnené - obavy ventilovala maďarská strana aj formou snáh o medzinárodné odsúdenie Slovenska za očakávané - a údajne už i vyskytujúce sa - prejavy národnostného extrémizmu na jeho území. Výsledkom bolo opätovné ochladenie slovensko-maďarských vzťahov v druhej polovici roka 2006. Aj vďaka dialógu ministrov zahraničných vecí oboch krajín sa napätie v dvojstranných vzťahoch darilo postupne zmierňovať a riešiť na bilaterálnej úrovni. V kontexte tohto úsilia bolo kontraproduktívne rozhodnutie a vyhlásenie maďarského premiéra F. Gyurcsányja z 10.10.2006, ktorým neočakávane zrušil pripravovanú dvojstrannú schôdzku s predsedom vlády SR R. Ficom. Tým sa nevyužila šanca na efektívny dialóg na najvyššej úrovni o ďalšom rozvoji vzťahov, vrátane

prediskutovania niektorých rozdielných hodnotení a prístupov (predsedovia vlád SR a HU sa nestretli od novembra 2002).

S cieľom zmierniť napätie v dvojstranných vzťahoch uskutočnili prezidenti oboch krajín spoločné prednášky pred študentmi univerzít v Banskej Bystrici a Pilišskej Čabe, čo sa na oboch stranách stretlo s pozitívnym ohlasom. Obe krajiny tiež začali vyvíjať úsilie o prehĺbenie všestranných kontaktov, vrátane dialógu subjektov občianskej spoločnosti a o realizáciu krokov smerujúcich k historickému porozumeniu a formovaniu spoločnej budúcnosti.

Poľsko

Jadro bilaterálnej relácie spočíva v spoločných záujmoch v európskej, regionálnej, bezpečnostnej a ekonomickej oblasti, aj napriek rozdielnosti politickej orientácie vládnych koalícií.

V oblasti spolupráce na pôde EÚ sa obe krajiny zamerali najmä na koordináciu krokov v otázke vstupu do schengenského priestoru v pôvodnom termíne, budúcnosti EÚ, ako aj podpory pokračovania rozširovania s akcentom na západný Balkán a Ukrajinu a taktiež na hľadanie spôsobu efektívneho využitia fondov EÚ. Rozdielne názory na proces ratifikácie Ústavnej zmluvy nemali praktický dopad na realizáciu spoločných projektov v iných oblastiach.

Takmer 60 konkrétnych spoločných bilaterálnych aktivít vo vojenskej a bezpečnostnej oblasti v roku 2006 prispelo k ďalšiemu prehĺbeniu partnerskej spolupráce medzi ozbrojenými silami najmä v oblasti vytvárania spoločných jednotiek, prípravy personálu a modernizácie ozbrojených síl. Úspešne pokračovala spolupráca predovšetkým v príprave vojenských jednotiek a v spoločnom pôsobení v Iraku.

Rakúsko

V súvislosti s členstvom SR v EÚ, ako aj rakúskym predsedníctvom v prvom polroku 2006, pokračoval v Rakúsku záujem o SR ako partnera v Únii. Bilaterálne vzťahy medzi SR a AT ako susednými krajinami a zároveň členskými krajinami EÚ sú už tradične na vysokej úrovni bez závažných otvorených otázok politického charakteru.

Osobitnú pozornosť si zasluhuje pozitívna spolupráca pri rozvoji malého a stredného podnikania. Dlhodobou nedoriešeným problémom oboch krajín je nedostatočne dobudovaná a nevyhovujúca cestná infraštruktúra na rakúskej strane. Pozitívnym signálom v tejto oblasti bolo začatie prác na výstavbe diaľničného prepojenia z diaľnice A4 Viedeň – Budapešť smerom k slovensko–rakúskej hranici v Kittsee (diaľnica A6).

K otvoreným otázkam, ktoré rakúske obyvateľstvo vníma veľmi citlivo, patrí aj prechodné obdobie na voľný pohyb pracovných síl z nových krajín EÚ. 1.11.2006 vstúpila do platnosti výnimka týkajúca sa zamestnávania súkromného ošetrovateľského personálu z nových členských krajín EÚ, ktorá čiastočne zlegalizovala doterajšiu čiernu prácu opatrovateľov starých a chorých ľudí.

V januári 2006 bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi MZV SR a Rakúskou rozvojovou agentúrou (ADA), ktorým boli prijaté rámcové podmienky pre vzájomnú medzinárodnú rozvojovú spoluprácu.

Ukrajina

Ukrajina v uplynulom roku prechádzala zložitými politickými zmenami v súvislosti s realizáciou zámerov ústavnej reformy, čo do veľkej miery ovplyvnilo aj úroveň našich vzťahov. Hlavným cieľom zahraničnej politiky SR vo vzťahu k Ukrajine je rozvoj dobrých susedských vzťahov vo všetkých oblastiach, rozvíjanie politického dialógu na všetkých

úrovních, podpora hospodárskej a kultúrnej spolupráce na štátnej i regionálnej úrovni, ako aj rozvoj cezhraničnej spolupráce.

Dynamika vzájomných slovensko-ukrajinských vzťahov bola poznačená voľbami v oboch krajinách, čo malo dopad predovšetkým na stykovú aktivitu na najvyššej úrovni. Neuskutočnila sa plánovaná oficiálna návšteva prezidenta Ukrajiny V. Juščenka na Slovensku. Nebola vyriešená ani problematika krivorožského ťažobno-úpravárenského kombinátu.

Na druhej strane sa však podarilo otvoriť hraničný prechod vo V/M Slemencoch. V ekonomickej oblasti naďalej pretrvával pozitívny trend prehlbovania spolupráce a zvyšovania obratu vzájomného obchodu s predpokladaným ročným nárastom obratu vzájomného obchodu o cca. 35 %. V dôsledku zavedenia asymetrického vízového režimu, nárastu cestovného ruchu a hospodárskej spolupráce sa aj v uplynulom roku zvyšoval počet vydaných víz. Schengenská hodnotiaca misia z júna 2006 na ZÚ SR v Kyjeve konštatovala splnenie štandardov konzulárneho oddelenia pre pristúpenie k schengenského systému.

V rámci Návrhu pomoci SR Ukrajine pri plnení cieľov Akčného plánu EÚ-Ukrajina sa realizoval plán bilaterálnych aktivít na rok 2006. Veľvyslanectvo SR v Kyjeve organizovalo program malých grantov, v rámci ktorého bolo podporených 6 projektov ukrajinských mimovládnych organizácií v celkovej sume 1 mil. SKK. Projekty boli zamerané na odovzdávanie skúseností z integračného procesu do EÚ a NATO, budovanie kapacít občianskej spoločnosti a cezhraničnú spoluprácu. Podľa doterajších neúplných výsledkov možno konštatovať úspešnosť programu Slovenského fondu pre podporu miestnych iniciatív pri Veľvyslanectve SR v Kyjeve.

5.2. Vyšehradská spolupráca

Vyšehradská spolupráca aj v roku 2006 zaujímala popredné miesto v prioritách zahraničnej politiky SR, čo bolo od 1.7.2006 umocnené skutočnosťou, že sa SR stala na obdobie jedného roku predsedníčkou krajiny Vyšehradskej skupiny (V4). V sledovanom období sa postupne darilo naplňovať hlavné ciele slovenského predsedníctva V4 – posilniť V4 ako dynamické regionálne fórum v rámci EÚ, posilniť koordinačný a konzultačný mechanizmus vyšehradskej spolupráce s cieľom nachádzať spoločné pozície a stanoviská v otázkach spoločného záujmu a zlepšiť všeobecnú informovanosť verejnosti o V4.

SR pozitívne hodnotí, že krajiny V4, či už na úrovni prezidentov, predsedov parlamentov, predsedov vlád alebo ministrov zahraničných vecí, boli schopné prijať spoločné stanovisko v otázke ich vstupu do schengenského priestoru v pôvodnom termíne. V spolupráci s krajinami Baltickej rady sa krajiny V4 dokázali zjednotiť na spoločnom posolstve americkým predstaviteľom ohľadne zrušenia vízovej povinnosti pre občanov týchto krajín pri cestách do USA. V rámci novej komunikačnej a informačnej stratégie V4 bola spustená do prevádzky nová internetová stránka V4 (www.visegradgroup.eu), čo prispeje k zlepšeniu všeobecnej informovanosti verejnosti o V4.

V rámci činnosti Medzinárodného vyšehradského fondu (MVF) SR navrhla pokračovanie existencie Vyšehradského štipendijného podprogramu pre Ukrajinu aj v školskom roku 2006/7. Tento projekt sa stretol s mimoriadnym záujmom verejnosti a predstaviteľov vlády na ukrajinskej strane, preto Konferencia ministrov zahraničných vecí (24.2.2006) schválila zvýšenie príslušnej čiastky na 265 tis. EUR. Je potešiteľné, že v roku 2006 bol obnovený tzv. Out-going Program, ktorý slúži na podporu študentov z krajín V4 študovať v týchto krajinách: Albánsko, Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Chorvátsko, Macedónsko, Moldavsko, Srbsko a Ukrajina.

5.3. Regionálna a cezhraničná spolupráca

Cezhraničná spolupráca SR so susednými krajinami sa intenzívne rozvíjala na všetkých úrovniach orgánov štátnej správy a samosprávy v zmysle Európskeho rámcového dohovoru o cezhraničnej spolupráci medzi územnými celkami alebo orgánmi. Dobré základy pre rozvoj cezhraničnej spolupráce sú položené v medzivládnych dohodách, uzatvorených s každou zo susediacich krajín. V roku 2006 sa konali ďalšie zasadnutia medzivládnych komisií pre cezhraničnú spoluprácu - s CZ (6. zasadnutie, 14.12.2006; Modra), PL (11. zasadnutie 18.–19.9.2006; Wisla), HU (4. a 5. zasadnutie 16.2.2006; Budapešť a 12.6.2006; Mojmirovce) a UA (3. a 4. zasadnutie 11.–12.5.2006; Humenné a 7.–8.12.2006; Soločin).

5.4. Stredoeurópska iniciatíva

Na základe výsledkov práce SEI v roku 2006 možno konštatovať, že bez realizácie zásadných zmien v činnosti (redukcia počtu pracovných skupín a zefektívnenie ich činnosti, zintenzívnenie spolupráce s ďalšími medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v regióne a pod.) a bez návratu k doteraz zanedbávaným formám regionálnej spolupráce bude SEI v horizonte niekoľkých rokov nútená riešiť podstatné otázky svojho ďalšieho fungovania, alebo dokonca existencie.

6. Konzulárna ochrana občanov SR. Schengenská spolupráca

Konzulárny odbor MZV a ZÚ SR dôsledne plnili úlohy stanovené v programovom vyhlásení vlády, v súlade s prioritami zahraničnej politiky, medzi ktoré patrí ochrana práv a záujmov slovenských občanov v zahraničí a starostlivosť o ich oprávnené potreby.

Občanom v núdzi bola poskytovaná konzulárna pomoc na základe platných právnych noriem. Verejnosť bola podrobne informovaná prostredníctvom internetovej stránky MZV a ZÚ SR o možnostiach pomoci za našimi hranicami, ako aj o podmienkach cestovania.

Konzulárna ochrana pre slovenských občanov bola zabezpečovaná aj prostredníctvom pomoci ZÚ iných členských štátov EÚ, napr. poskytnutím dopravných prostriedkov pri evakuácii osôb z územia Libanonu počas vojnového konfliktu s Izraelom. V tejto súvislosti boli v júni 2006 na pôde EÚ schválené usmernenia o konzulárnej ochrane občanov EÚ v tretích krajinách a koncom novembra 2006 bola vydaná tzv. Zelená kniha - Diplomatická a konzulárna ochrana občanov Únie v tretích krajinách.

V zmysle zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí štátnu politiku starostlivosti a podpory krajanov od 1.1.2006 začal vykonávať Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Žiadosti o priznanie postavenia Slováka žijúceho v zahraničí prijímal buď priamo tento úrad, alebo ZÚ SR.

SR pokračovala v plnení úloh vyplývajúcich z cieľov Haagskeho programu (EÚ), ktorý definuje priority Spoločenstva v oblasti spravodlivosti a vnútra, pričom uskutočňovala potrebné kroky a opatrenia smerujúce k plnému uplatňovaniu schengenského acquis na základe Schengenského akčného plánu. V súvislosti s prípravou vstupu SR do Schengenu pokračovali práce na systéme národného vízového informačného systému (VIS) v spolupráci s gestorským rezortom MV SR.

Podľa harmonogramu spracovaného pracovnou skupinou EÚ pre schengenské hodnotenie, hodnotiace misie posúdili v priebehu roku 2006 pripravenosť nových členských štátov na uplatňovanie schengenského acquis. Hodnotiace misie na ZÚ Kyjev (26.6.2006) a Belehrad (20.9.2006) hodnotili plnenie odporúčaní obsiahnutých v Katalógu pre korektné uplatňovanie schengenského acquis a osvedčenej praxe v oblasti udeľovania víz a ustanovení Spoločných konzulárnych pokynov pre diplomatické misie a konzulárne úrady, objektovú a personálnu bezpečnosť. Misie spracovali hodnotiace správy s odporúčaniami, ktoré musí SR implementovať do vstupu do schengenského priestoru.

V návrhoch záverov Rady pre SR v jednotlivých hodnotených oblastiach schengenského acquis vo vízovej oblasti sa konštatovalo, že na základe vykonaného hodnotenia konzulárnych oddelení ZÚ Kyjev a Belehrad, Slovensko bude môcť uplatňovať v plnom rozsahu Spoločné konzulárne pravidlá pre diplomatické misie a konzulárne úrady a schengenské acquis v plnom rozsahu, keďže neboli zistené závažné nedostatky v ich činnosti. Osobitne bola vyzdvihnutá organizácia vízových pracovísk, poskytovanie informácií a školenie personálu. Rezervy boli odhalené v implementácii viacerých odporúčaní pre ZÚ SR v krajinách mimo schengenského priestoru. Na ich základe boli prijaté opatrenia pre zabezpečenie pripravenosti SR v zmysle dohody Európskej rady v decembri 2006.

V súčinnosti s gestorom problematiky MV SR participovalo MZV SR na príprave zavádzania diplomatických a služobných pasov s biometrickými prvkami tváre a otlakov prstov tak, aby takéto cestovné pasy mohli byť vydávané najneskôr od 29.6.2008.

7. Západný Balkán ako prioritný región zahraničnej politiky SR

Krajiny západného Balkánu sú dlhodobou prioritou slovenskej zahraničnej politiky, čo logicky vyplýva nielen z geografickej blízkosti tohto regiónu, ktorý má vplyv na politické, hospodárske i bezpečnostné záujmy SR, ale aj z dlhodobých historických väzieb medzi Slovenskom a jednotlivými balkánskymi krajinami, v ktorých navyše žijú početné slovenské menšiny. Zároveň odráža historickú skúsenosť SR potvrdenú aj súčasnosťou, že krízový vývoj na Balkáne negatívne ovplyvňuje stabilitu v strednej Európe. Slovensko sa na západnom Balkáne intenzívne angažuje v rámci SZBP EÚ, pričom efektívne využíva dobré znalosti miestnych pomerov. Slovenské pôsobenie má výraznú bilaterálnu dimenziu, ktorá spočíva nielen v rozvoji klasických vzájomných vzťahov, ale aj v poskytovaní dobrých, respektíve mediátorských služieb pri riešení vzťahových problémov, ako aj v poskytovaní poradenskej a expertnej pomoci najmä v integračných procesoch. Strategickým cieľom SR je pomáhať týmto krajinám, aby uskutočnili všetky potrebné reformy a splnili podmienky pre vstup do EÚ i do NATO, čo je základným predpokladom stability tohto regiónu.

SR sa aktívne zapájala do procesu tvorby a implementácie európskej politiky voči regiónu západného Balkánu, prezentujúc svoje návrhy k viacerým prerokúvaným dokumentom a problematikám. Základným východiskom bolo zachovanie realistickej európskej perspektívy krajín regiónu v súlade so závermi Solúnskeho summitu a rešpektovanie princípu individuálneho posudzovania krajín.

Hlavný rámec pre rozvoj vzťahov medzi EÚ a krajinami západného Balkánu predstavoval Stabilizačný a asociačný proces (SAP). V roku 2006 bola podpísaná Stabilizačná a asociačná dohoda s Albánskom, úspešne pokračovali rokovania o podobnej dohode s Bosnou a Hercegovinou, v prvom polroku i so Srbskom, po získaní nezávislosti aj s Čiernou Horou.

Pozornosť EÚ sa sústredila najmä na Srbsko a Kosovo. Slovensko svojimi odbornými

pozíciami a návrhmi výrazne prispelo k formulovaniu politiky EÚ v tejto oblasti. Konkrétnym príkladom pridanej hodnoty pôsobenia SR bola činnosť politického riaditeľa MZV SR veľvyslanca M. Lajčáka vo funkcii osobného predstaviteľa GT/VP J. Solanu pre rokovania o referende v Čiernej Hore a veľvyslanca F. Lipku vo funkcii predsedu Komisie pre organizovanie referenda.

V rámci programu a aktivít Paktu stability pre juhovýchodnú Európu, ako iniciatívy EÚ, sa zástupca MZV SR ako aj MH SR zúčastňujú na pravidelných zasadnutiach pracovných stolov Paktu stability. Ich cieľom v roku 2006 bolo postupne podporovať integračné ambície krajín juhovýchodnej Európy do európskych a medzinárodných štruktúr. V roku 2006 sa konali 2 zasadnutia Paktu stability, a to 28.–29.5.2006 a 14.–15.11.2006. Na základe informácií získaných zo zasadnutí 2. Pracovného stola Paktu stability pre hospodársky rozvoj, obnovu a spoluprácu, zamestnanci MH SR v Belehrade, Bukurešti, Sofii a Záhrebe sledujú projekty obnovy a rekonštrukcie juhovýchodnej Európy a informujú slovenskú podnikateľskú verejnosť o možnostiach zapojenia sa do nich.

SR podporila prijatie mandátov pre rokovania o vízovom uľahčení so všetkými krajinami ZB, ako aj rokovania o vytvorení regionálnej zóny voľného obchodu transformáciou súčasnej CEFTA ako prostriedku na posilnenie regionálnej spolupráce.

Všetky krajiny západného Balkánu boli zaradené do zoznamu prioritných krajín Slovak Aid. Na základe medzivládnej dohody o rozvojovej spolupráci so Srbskom a Čiernou Horou sú tieto krajiny v zozname programových krajín, pre ktoré je poskytovaný najväčší objem finančných prostriedkov - 50 mil. SKK na rok 2006, cca 1/3 z celkového objemu bilaterálnej rozvojovej pomoci.

8. Ľudské práva vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám

Pri presadzovaní politiky podpory a ochrany ľudských práv sa Slovensko podieľalo na aktivitách EÚ v rámci jej **SZBP** vo vzťahu k tretím krajinám. Medzi prioritné oblasti patrilo zrušenie trestu smrti vo svete, zákaz mučenia a iného neľudského zaobchádzania, ochrana práv detí, najmä tých zasiahnutých ozbrojenými konfliktmi a podpora ochrancov ľudských práv. SR participovala na príprave vyhlásení, demaršov, spoločných pozícií a pod., ktoré v mene EÚ prezentuje predsednícky štát a tiež sa podieľa na vedení ľudskoprávneho dialógu. V súčasnosti vedie EÚ ľudskoprávny dialóg najmä s Čínou a Ruskom.

SR od začiatku podporovala ľudskoprávne reformné procesy v rámci systému OSN, a to nielen transformáciu **Komisie OSN pre ľudské práva** na **Radu OSN pre ľudské práva** (ďalej aj ako HRC), ale aj otázku zaradenia ľudských práv medzi základné piliere OSN, posilnenie postavenia Úradu vysokej komisárky OSN pre ľudské práva a zvýšenie jej rozpočtu. SR považovala za dôležité najmä zintenzívniť súčinnosť Úradu s BR OSN, ktoré by posilnilo postavenie ľudskoprávnej problematiky v rámci systému OSN a efektívnejšiu implementáciu ľudskoprávných záväzkov do rezolúcií BR OSN. Napriek tomu, že vytvorenie Rady OSN pre ľudské práva zaväzilo časť ľudskoprávnej reformy, SR bude i naďalej pokračovať vo vyjadrovaní podpory spomínaným reformným procesom.

SR privítala prijatie rezolúcie VZ OSN o vytvorení Rady OSN pre ľudské práva s očakávaním, že bude efektívnejším nástrojom na ochranu ľudských práv než doteraz existujúce mechanizmy, a to predovšetkým v situáciách, ktoré si vyžadujú urgentné a efektívne riešenia. Pôvodným zámerom, ktorý podporovala aj SR, bolo vytvoriť HRC so štatútom hlavného orgánu OSN tak, aby sa ľudské práva stali popri otázkach bezpečnosti a rozvoja jedným z hlavných pilierov OSN. O možnej revízii štatútu HRC bude VZ OSN

uvažovať až pri zhodnocovaní jej činnosti, ku ktorému dôjde po 5 rokoch činnosti HRC. SR sa počas prvého roku existencie HRC zúčastňovala jej zasadnutí iba ako pozorovateľský štát. SR už oznámila rozhodnutie kandidovať na post člena Rady OSN pre ľudské práva na obdobie rokov 2008-11.

V rámci systému **Rady Európy (RE)** pokračovala SR v jej podpore ako regionálnej organizácie - fóra na riešenie politických otázok, rozvoja demokracie, podpory právneho štátu, ochrany ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám.

V súlade so závermi III. summitu hláv štátov a vlád členských štátov RE (máj 2005 Varšava) sa SR sústredila na podporu aktivít organizácie v jej prioritných oblastiach: ochrana ľudských práv, rozvoj právneho štátu a demokracie. Pri príprave rozpočtu RE preto konkrétnymi návrhmi zdôrazňovala potrebu realizácie efektívneho multilateralizmu vo vzťahu k RE samotnej i ostatným medzinárodným organizáciám.

Rešpektujúc poslanie a expertízu medzinárodných organizácií v špecifických oblastiach, SR považuje za potrebné, aby sa v ich činnosti predchádzalo duplicitám a disponibilné zdroje sa využívali efektívne.

Ako nestály člen BR OSN preto SR, o. i. podporovala prijatie rezolúcie VZ OSN o spolupráci medzi RE a OSN. Hoci rokovania o texte budú pokračovať i v roku 2007, SR sa aktívne podieľala tiež na príprave Memoranda o porozumení medzi RE a EÚ. SR podporovala tiež aktívnu koordináciu činnosti RE vo vzťahu k OBSE.

SR začala v roku 2006 prípravu na svoje polročné predsedníctvo vo Výbore ministrov RE (polovica novembra 2007 - polovica mája 2008). Aktivity sa sústredili najmä na zintenzívnenie koordinácie vnútroštátnych orgánov tak, aby priestor na pozitívnu reprezentáciu SR, ktorý výkon predsedníctva prinesie, bol maximálne využitý.

SR je zmluvnou stranou väčšiny základných dohôv OSN a RE v oblasti ľudských práv. Podľa Ústavy SR majú medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách prednosť pred zákonmi a ako súčasť vnútroštátneho právneho poriadku sú prameňom priamo aplikovateľného práva. V tomto kontexte SR podporila úsilie medzinárodného spoločenstva o zefektívnenie činnosti zmluvných orgánov OSN (treaty bodies) a o dôslednú implementáciu základných ľudskoprávných dokumentov na národnej úrovni.

V rámci plnenia povinnosti podávať prostredníctvom GT OSN pravidelne správy o opatreniach prijatých na implementáciu práv zakotvených v jednotlivých dohovoroch a o pokroku dosiahnutom pri požívaní týchto práv predložila SR v júli 2006 Výboru OSN pre práva dieťaťa Druhú periodickú správu o implementácii Dohovoru OSN o právach dieťaťa za obdobie 2001-5. MZV SR pripravovalo Druhú periodickú správu SR k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu za obdobie 2001-6.

V oblasti ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám pokračovali aktivity na bilaterálnych i multilaterálnych fórach. Osobitná pozornosť bola venovaná medzinárodnej spolupráci pri riešení problémov rómskej menšiny. Slovensko aj v roku 2006 aktívne participovalo v rámci projektu Svetovej banky a Inštitútu otvorenej spoločnosti Dekáda začleňovania rómskej populácie 2005-15. V roku 2006 prispela SR sumou 20 tis. EUR do trustového fondu dekády a spolu s CZ a HU sa tak zaradila medzi prvé účastnícke krajiny dekády, ktoré jej aktivity týmto spôsobom podporili a potvrdili svoj eminentný záujem na skvalitňovaní životných podmienok Rómov aj v celoeurópskom kontexte.

V roku 2006 sa ukončilo druhé kolo monitorovania úrovne implementácie Rámcového dohovoru RE na ochranu národnostných menšín. Výbor ministrov RE prijal rezolúciu, v ktorej stručne sumarizuje pozitívny vývoj na Slovensku a poukazuje na pretrvávajúce nedostatky. Podrobnejšie sa venuje situácii rómskej menšiny, na ktorú bolo druhé kolo osobitne zamerané.

Výbor ministrov tiež formuluje odporúčania pre príslušné orgány SR s cieľom ďalšieho skvalitnenia implementácie Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín. Odporúčania pre Slovensko možno hodnotiť ako štandardné.

Vo vzťahu k regionálnym alebo menšinovým jazykom pokračoval dialóg s orgánmi RE monitorujúcimi implementáciu Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov.

9. Aktivity SR v oblasti rozvojovej pomoci

Postoj SR ako člena EÚ a OECD v oblasti zahraničnej politiky je vyjadrený donorským príspevkom v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci, ktorý je poskytovaný chudobným krajinám, s cieľom zmierniť extrémnu chudobu, rozdiely v životnej úrovni a v neposlednom rade je prejavom solidarity ľuďom v núdzi.

Vláda SR uznesením č. 660/2006 z 31.7.2006 prijala Programové vyhlásenie vlády SR, v ktorom boli stanovené zásadné koncepčné zámery oficiálnej rozvojovej pomoci: „Vláda SR vytvorí nevyhnutné finančné, legislatívne a organizačné podmienky pre efektívne poskytovanie rozvojovej pomoci v súlade s cieľmi svojej zahraničnej politiky a pre postupné zvyšovanie objemu cielenej rozvojovej pomoci vybraným krajinám Balkánu, rozvojovým a najmenej rozvinutým krajinám. Vláda SR vytvorí nevyhnutné podmienky vrátane finančného krytia pre flexibilné poskytovanie humanitárnej pomoci krajinám postihnutým živelnými, či priemyselnými pohromami.“

V systéme ODA vláda SR schválila 12.4.2006 v Národnom programe oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2006 zásadné zmeny v oblasti inštitucionalizácie a legislatívneho rámca, ako aj zámery a priority oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2006, ktoré určili smer činnosti slovenských subjektov zúčastňujúcich sa v rozvojových programoch.

Rozhodujúcim stimulom pre rozvojové aktivity boli najmä medzinárodné záväzky a zapojenie do rozvojovej politiky EÚ. Slovensko ako nová členská krajina EÚ prijala záväzok, že sa bude usilovať o zvýšenie objemu vynaložených finančných prostriedkov na 0,17 % z HDP v r. 2010 a 0,33 % z HDP v roku 2015.

Celkový objem poskytnutých finančných prostriedkov na rozvojovú pomoc SR za rok 2006, ktorý podľa OECD možno vykazovať ako oficiálnu rozvojovú pomoc, sa očakáva na úrovni 1,7 mld. SKK, čo by znamenalo rovnaký objem ako v predchádzajúcom roku. Kým celkový objem rozvojovej pomoci každoročne rastie, dosiahnutý objem bilaterálnej pomoci vo výške 160 mil. SKK, realizovanej najmä prostredníctvom rozvojových projektov slovenských subjektov, sa za 4 roky nezmenil. V roku 2006 bol jej podiel na celkovej pomoci len 10 %, pričom tradiční donori majú podiel bilaterálnej pomoci na celkovej ODA oveľa vyšší.

Vzhľadom na naše medzinárodné záväzky doterajší vývoj vo vynakladaní finančných prostriedkov na rozvojovú pomoc rozhodne nie je dostatočný a negarantuje priblíženie sa k hodnotám prijatého záväzku 0,17 % ODA/HDP v roku 2010, čo môže byť negatívne vnímané zo strany medzinárodného spoločenstva.

Na podporu medzinárodného rozvoja Slovensko vyžíva svoje dvojročné členstvo v BR OSN, ako aj svoju pozíciu v špecializovaných organizáciách OSN a iných medzinárodných zoskupeniach.

Mechanizmus poskytovania oficiálnej rozvojovej pomoci bol vybudovaný a spustený v roku 2003 a praktickým výsledkom jeho doterajšej činnosti je ukončenie 13 grantových kôl, v rámci ktorých bolo začatých 181 a dokončených 78 rozvojových projektov v celkovej hodnote viac ako 528 mil. SKK. V roku 2006 bolo začatých 52 projektov a dokončených 32 projektov.

Projekty rozvojovej pomoci priniesli nielen pomoc ich príjemcom, ale tiež zviditeľnili Slovensko, prehĺbili naše väzby s partnerskými krajinami, otvorili dvere pre etablovanie slovenských subjektov v zahraničí a vytvorili nové inštitucionálne a expertné kapacity na Slovensku.

MZV SR v priebehu roku 2006 spustilo v spolupráci s MŠ SR a Platformou mimovládnych rozvojových organizácií dlhodobý projekt rozvojového vzdelávania na území Slovenska. Cieľom projektu je začlenenie problematiky rozvojovej pomoci do vzdelávacieho systému slovenského školstva, budovanie ľudských zdrojov pre rozvojovú spoluprácu, formovanie verejnej mienky so zameraním na vybrané cieľové skupiny. Rozhodujúcim zámerom je vybudovať dostatočné kapacity na Slovensku, ktoré budú realizácie rozvojových projektov zaručovať plnenie Miléniových cieľov.

Zvýšená pozornosť bola venovaná aktivitách zameraným na získanie finančných zdrojov na rozvojové vzdelávanie z európskych fondov v Bruseli pre mimovládne rozvojové organizácie. Na projekty vzdelávacieho charakteru, ktoré sú zamerané na zvyšovanie povedomia verejnosti v nových členských krajinách, bolo vyčlenených 10 mil. EUR, ktoré sú určené na spolufinancovanie uvedených projektov v nasledujúcom období.

Spolupráca s donormi

Medzinárodná prax potvrdila pravidlo potreby koordinácie rozvojových aktivít zúčastnených krajín, čo vytvára predpoklad pre dosiahnutie rozvojových cieľov. Rozhodujúcimi partnermi pre Slovensko sú v rozvojovej oblasti predovšetkým Rozvojový program OSN (UNDP), Kanadská medzinárodná rozvojová agentúra (CIDA), EK a od roku 2006 aj Rakúska rozvojová agentúra (ADA).

Kanadská medzinárodná rozvojová agentúra spolufinancuje v rámci programu ODACE 26 slovenských rozvojových projektov. Väčšina z týchto projektov bola ukončená v roku 2006. Slovensko – kanadská skúsenosť v praxi overila a potvrdila zmysel spoločných projektov v rozvojových krajinách aj budúcnosti s ďalšími donormi.

V januári 2006 bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi MZV SR a ADA, ktorým boli prijaté rámcové podmienky pre vzájomnú spoluprácu. Jedným z kľúčových bodov je spolufinancovanie rozvojových projektov na obdobie 3 rokov (2006–8), počas ktorého ADA poskytne finančný príspevok vo výške 1,5 mil. EUR. V roku 2006 boli vybrané tri projekty, a to v Srbsku, Čiernej Hore a Keni).

V priebehu roku 2006 sa uskutočnilo niekoľko stretnutí so zástupcami Aga Khan Development Network (AKDN) na MZV SR, na Stálom zastúpení SR pri EÚ v Bruseli, veľvyslanectvách SR v Londýne a Nairobi. Výsledkom bola dohoda o realizácii spoločných aktivít v Keni so slovenskou Nadáciou Integra a otvoril sa priestor pre podporu aktivít ďalších slovenských subjektov z mimovládneho sektora.

Inštitucionalizácia oficiálnej rozvojovej pomoci

Vzhľadom na medzinárodné záväzky, extenzívny rozvoj slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci, zvyšovanie nárokov na jej implementáciu a problémy s jednoznačným identifikovaním poskytovanej pomoci vláda konštatovala potrebu finančne, funkčne a politicky zefektívniť systém rozvojovej pomoci. Vláda SR uznesením č. 806/2006, zo dňa 28.9.2006, uložila MZV SR pripraviť návrh na zriadenie Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (SAMRS) do 30.11.2006 a predložiť návrh zákona o rozvojovej pomoci do 30.9.2007. SAMRS bola zriadená k 1.1.2007. Na vypracovanie návrhu zákona o rozvojovej pomoci bola na MZV SR v novembri 2006 vytvorená pracovná skupina zo zástupcov slovenských účastníkov ODA.

Humanitárna pomoc poskytnutá v roku 2006

SR v priebehu roku 2006 poskytla humanitárnu pomoc obyvateľstvu v 4 postihnutých krajinách v celkovom objeme 27,3 mil. SKK. Na odstraňovanie následkov povodní v Rumunsku bola v apríli zaslaná humanitárna zásielka v celkovej hodnote 3,8 mil. SKK. Slovensko poskytlo humanitárnu pomoc Bulharsku na likvidáciu následkov rozsiahlych povodní v hodnote 2,3 mil. SKK. Na riešenie následkov ničivého zemetrasenia na ostrove Jáva poskytla SR Indonézii humanitárnu pomoc vo výške 4,7 mil. SKK zásielkou humanitárneho materiálu, realizáciou 2 projektov a finančnými príspevkami na potravinovú pomoc OSN (WFP) a pre deti prostredníctvom UNICEF. Počas vojenského konfliktu v Libanone poskytla SR tejto krajine humanitárnu pomoc vo finančnom objeme 16,5 mil. SKK. Slovensko zaslalo do Beirútu humanitárny materiál v hodnote 4,1 mil. SKK na začiatku vojenského konfliktu a po jeho ukončení bola do Libanonu doručená zásielka humanitárneho materiálu v hodnote 11,3 mil. SKK. Na území Libanonu od začiatku ozbrojeného konfliktu pôsobila mimovládna rozvojová organizácia Človek v ohrození, ktorej humanitárny projekt bol podporený sumou 1 mil. SKK.

MZV SR pripravilo a vláda SR 12.4.2006 schválila nový Mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci do zahraničia, ktorý zabezpečuje reformu humanitárneho systému, najmä v otázke zapojenia MVO a efektivity poskytnutej pomoci.

Plnenie rozvojovej politiky SR vo vzťahu k EÚ

V rámci „posilňovania úlohy EÚ vo svete“ si EÚ v roku 2006 vytýčila viacero priorít. Jednou z nich bolo zapojiť sa do procesu demokratizácie, zmiernovania chudoby a naštartovania ekonomického rastu na africkom kontinente. V tomto zmysle EÚ v roku 2006 pokračovala v príprave dohôd o hospodárskej spolupráci s jednotlivými regionálnymi zoskupeniami krajín Afriky, Karibiku a Pacifiku a začala s implementáciou Stratégie EÚ pre Afriku. Správa o pokroku implementácie predmetnej Stratégie bola predložená na decembrovom zasadnutí Európskej rady. SR sa v roku 2006 angažovala na africkom kontinente aj na bilaterálnej úrovni, formou realizácie projektov v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci. V rámci slovenskej ODA sa v súčasnosti realizuje v Afrike 17 rozvojových projektov zameraných na 3 prioritné africké krajiny Národného programu oficiálnej rozvojovej pomoci SR na rok 2006 – Sudán, Keňu a Mozambik.

Rakúske a fínske predsedníctvo sa v rámci rozvojovej spolupráce venovali širokému spektru otázok, ktoré nadväzovali na potrebu implementácie záverov Európskej rady z decembra 2005. Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy EÚ schválila závery o dobrom vládnutí v európskom kontexte pre rozvoj, komplementaritu a deľbu práce v rozvojovej spolupráci, resp. koherencii politík EÚ v prospech rozvoja. Uvedené aktivity EÚ sú tiež formou implementácie Parížskej deklarácie o efektívite pomoci z roku 2005.

V rámci EÚ sa taktiež začal proces ratifikácie dokumentov súvisiacich so vstupom 10. európskeho rozvojového fondu (10. EDF) do platnosti, na financovaní ktorého sa bude prvýkrát aktívne podieľať aj SR a začalo sa programovanie 10 EDF. SR ako prvá ČK v priebehu roku 2006 ratifikovala všetky príslušné dokumenty.

EÚ dosiahla dohodu o európskom nástroji na podporu demokracie a ľudských práv (EIDHR), ktorý od 1.1.2007 nahrádza program Európskej iniciatívy pre demokraciu a ľudské práva. Osobitným poslaním EIDHR je pomoc pri plnení cieľov politiky EÚ v oblasti podpory ľudských práv a demokracie vo vonkajších vzťahoch. SR sa na pôde pracovnej skupiny Rady EÚ pre rozvojovú spoluprácu a v rámci Výboru stálych zástupcov aktívne podieľala na príprave predmetného nástroja.

Nástrojom pre rozvojovú spoluprácu Európskeho spoločenstva v rámci novej

Finančnej perspektívy na roky 2007–13 (ktorá vstúpi do platnosti 1.1.2007), je Development Cooperation Instrument (DCI). DCI sa bude využívať pre poskytovanie pomoci krajinám na základe geografického a tematického rozdelenia. Hlavným cieľom DCI je znižovanie chudoby a plnenie Miléniových cieľov tisícročia (MDGs). Pre každé teritórium sú stanovené konkrétne oblasti spolupráce.

10. Ekonomická dimenzia zahraničnej politiky SR

Ekonomická dimenzia zahraničnej politiky sa stala jednou z priorít Programového vyhlásenia vlády SR v júli 2006. Toto zdôraznenie sa v prioritách objavilo najmä v záujme jej efektívnejšej realizácie v ďalšom období, keďže svoje miesto mala i v prioritách predchádzajúcich vlád a jej význam je nepopierateľný pre napredovanie a prosperitu krajiny, jej kredibilitu a postavenie na medzinárodnej scéne. Zhoda bola dosiahnutá v tom, že ekonomická dimenzia zahraničnej politiky musí byť realizovaná synergiou spolupráce MZV SR a MH SR (s podporou organizácií riadených MH SR), čo vylúči duplicitu činností a zabezpečí komplementárny účinok spolupráce.

V druhej polovici roka 2006 bol definovaný aj obsah ekonomického rozmeru diplomacie ako komplexu úloh, zameraného na:

- a) ekonomickú bezpečnosť štátu (najmä energetickú a makroekonomickú);
- b) plnenie úloh v oblasti rozvojovej pomoci, ktorej cieľná realizácia zvyšuje nielen kredit Slovenska v zahraničí, ale vytvára aj priestor pre vstup slovenských podnikateľských subjektov do teritórií, ktoré sú prijímateľmi našej rozvojovej pomoci;
- c) zabezpečenie trvalého ekonomického rastu SR, plnením jej medzinárodných záväzkov, aktívnou angažovanosťou sa v medzinárodných organizáciách a regionálnych zoskupeniach so súčasným vytváraním priestoru pre účasť slovenského podnikateľského prostredia na vybraných aktivitách pracovných orgánov týchto organizácií a zoskupení a
- d) aktívne sprostredkovanie informácií pre rast zahraničného obchodu a toku priamych zahraničných investícií, ale aj na prezentáciu Slovenska v zahraničí (formou sprostredkovania návštev, misií, výstav, kultúrnych podujatí a pod.).

MZV začalo presadzovať myšlienku, že ekonomickú dimenziu nemožno zužovať na obchodnú výmenu, ale realizovať ju ako ekonomickú politiku štátu, ktorá zahŕňa realizáciu vlastných ekonomických záujmov v zahraničí, garantovanie trhového rámca podnikateľského prostredia a podmienok pre prílev investícií v prospech trvalého ekonomického rastu, ale aj rozvojové programy či mechanizmy na indikovanie a tlmenie negatívnych vplyvov z vonkajšieho prostredia.

11. Kultúrna dimenzia zahraničnej politiky SR. Krajania

V sledovanom období možno pozitívne hodnotiť rozšírenie možností prezentovať SR v zahraničí a zvýšený dopyt o slovenskú kultúru, ktorý je ovplyvnený predovšetkým členstvom SR v EÚ a širšou angažovanosťou v medzinárodnej kooperácii. S tým súvisí aj zvýšená náročnosť na kultúrnu prezentáciu v jej jednotlivých aspektoch. V realizovaných prezentáciách sa dôraz kládol na osobitosť a originalitu so zámerom obohatiť kultúrno-spoločenský kontext prijímajúceho prostredia a zladíť ju s kultúrnymi hodnotami prijímajúcej

krajiny. MZV SR sa usilovalo komplexnejšie využiť viaceré spôsoby kultúrnej prezentácie – od napĺňania zmluvných dokumentov, vlastných podujatí diplomatických zastúpení, až po komerčné aktivity profesionálnych subjektov, projekty mimovládnych organizácií, ako aj kultúrne a umelecké aktivity Slovákov žijúcich v zahraničí.

V roku 2006 uskutočnilo série podujatí - zahrnujúce výstavy, koncerty, literárne večery, filmové predstavenia, diskusné stretnutia, ale i odborné semináre, prezentácie cestovného ruchu a obchodno-ekonomických subjektov - 8 Slovenských inštitútov (Berlín, Budapešť, Moskva, Paríž, Praha, Rím, Varšava, Viedeň). Na organizácii podujatí sa výrazným spôsobom podieľalo MK SR a prostredníctvom SACR aj MH SR.

Rozvoj spolupráce európskych kultúrnych inštitútov v rámci spoločných projektov najmä v Paríži, Berlíne a Prahe bol pozitívnym vývojom. Potenciál na rast spolupráce sa ukázal v rámci Stredoeurópskej kultúrnej platformy, ako aj v kultúrnej spolupráci krajín vyšehradskej skupiny.

V Zameraní ZP na rok 2006 sa konštatovalo, že bude potrebné „vytvoriť fungujúci systém prezentácie spĺňajúci kritériá najvyššej kvality, v ktorom má MZV SR nezastupiteľné miesto“. V priebehu roku 2006 tento systém však vytvorený nebol. Z dôvodu nevytvorenia finančných zdrojov nebolo možné zriadiť dlhodobu plánované slovenské inštitúty v Bruseli, v Londýne a v Kyjeve.

Veľmi pozitívnu rolu pri prezentácii Slovenska zohrávali niektoré združenia a spolky Slovákov žijúcich v zahraničí. Jedným z nich bola „Spoločnosť pre vedy a umenie“ v Bazileji, alebo ojedinelý švédsky krajinský spolok „Priatel'ia M. Rúfusa“, či „Zväz priateľstva Cyprus – Slovensko“.

SR naďalej poskytovala štipendiá pre vysokoškolské a postgraduálne štúdium. V roku 2006 Medzirezortná komisia pridělila 48 štipendií uchádzačom z rozvojových krajín.

Problematika Slovákov žijúcich v zahraničí

Na základe nového zákona o Slovákoch žijúcich v zahraničí (č. 474/2005 Z. z. z 23.9.2005) bol 1.1.2006 zriadený Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý sa stal centrálnou štátnou inštitúciou v tejto oblasti a súčasne bol vytvorený nový model vzťahov štátnych inštitúcií SR a Slovákov žijúcich v zahraničí.

Úrad nadviazal spoluprácu s MZV SR, od ktorého taktiež prevzal v priebehu roka 2006 kompetenciu vydávania a vedenia evidencie preukazov Slovákov žijúcich v zahraničí. MZV SR pokračovalo v spolupráci s organizáciami a spolkami Slovákov žijúcich v zahraničí prostredníctvom našich ZÚ a SI, ako aj v monitorovaní postavenia a situácie slovenským menším a komunitám v zahraničí. Na konferencii „SR a zahraniční Slováci“ v máji 2006 a tiež na Dňoch zahraničných Slovákov z ČR v októbri 2006 sa MZV SR zúčastnilo dialógu štátnych inštitúcií SR s krajanskou obcou. Problematikou Slovákov žijúcich v zahraničí a postavením slovenskej menšiny v HU sa v priebehu roka 2006 zaoberala aj Medzivládna slovensko-maďarská komisia pre národnostné menšiny, ktorej gestorom za slovenskú stranu je MZV SR.

Slovákovi žijúcim v zahraničí pridělila v roku 2006 Medzirezortná komisia 70 vysokoškolských a postgraduálnych štipendií.

12. Jednotné pôsobenie zahraničnej politiky SR

Ďalšou prioritou slovenskej vlády v 2. polroku 2006 bolo dosiahnuť jednotu zahraničnej služby SR. Tento zámer bol a zostáva motivovaný najmä rastom potreby koordinovať zahraničnú službu v súvislosti s členstvom Slovenska v EÚ a NATO, celkovým

rozšírením medzinárodnej agendy, ako i zvýšením dôrazu na ekonomickú dimenziu zahraničnej politiky SR. Otvorená ekonomika Slovenska, závislá na medzinárodných trhoch, si vyžaduje moderný, konzistentný, strategicky orientovaný model zahraničnej služby, v ktorom sú definované krátko- i dlhodobé ciele SR v jednotlivých krajinách záujmu. K týmto cieľom je adresne priradené finančné krytie. Model umožní hodnotenie plnenia stanovených cieľov, ich flexibilné zmeny, motiváciu pracovníkov zainteresovaných rezortov a pravidelnú kontrolu využívania finančných prostriedkov. Takýto model má oporu v kompetenčnom zákone, odbúra viackoľajnosť v riadení, informačných tokoch i financovaní, ak dodrží princíp jediného riadiaceho pracovníka ZÚ.

Zosilnilo sa preto aj úsilie o dosiahnutie výraznejšej synergie politickej, bezpečnostnej a ekonomickej zložky našej diplomacie. Zainteresované ministerstvá, ďalšie štátne inštitúcie a orgány začali proces formulácií spoločných stratégií, postupov, metód a úloh, ktoré sa premietli do úsilia o jednotnú zahraničnú službu SR. Pracoviská MH SR v cudzine, ako konkrétny prostriedok ekonomickej dimenzie diplomacie, sú základným a reálne fungujúcim nástrojom realizácie zahranično-obchodnej politiky SR v súlade so strategicky orientovaným modelom zahraničnej služby. MZV ako odborný garant zahraničnej politiky SR začalo s prípravou komplexnej koncepcie jednotnej prezentácie SR v zahraničí. MZV definovalo svoje ciele v jednotlivých krajinách svojho pôsobenia k 30.10.2006. Po získaní analogického dokumentu z MH SR bude možné predložiť návrh modelu jednotnej zahraničnej služby riadenej centrálnou a pôsobiacej v záujme ekonomickej prosperity štátu v súlade s programovým vyhlásením vlády SR. S cieľom zabezpečiť jednotný výkon zahraničnej služby MH SR a MZV SR podpísali v apríli 2006 Dodatok č. 1/06 k Dohode o spolupráci pri plnení úloh zahranično-obchodnej politiky v činnosti zahraničnej služby SR.

MZV SR začalo s postupnou realizáciou plánov na dosiahnutie jednotnej zahraničnej služby SR najmä prípravou zákona o zahraničnej službe, ktorý bude na tomto princípe postavený. Cieľom má byť úprava postavenia všetkých zamestnancov slovenskej zahraničnej služby pri zohľadnení jej objektívnych osobitostí. Pri jeho príprave sa vychádza z potreby prehlbovať profesionalizáciu v záujme čo najlepšieho pomeru medzi kvalitou jej obsahového výkonu a vynakladaním štátnych finančných prostriedkov.

Príloha č. 1 - Hodnotenie hlavných stykových aktivít a plánovaných podujatí zahraničnej politiky SR v roku 2006

1. Hlavné oblasti dvojstrannej spolupráce

1.1. Vzťahy SR so susednými štátmi

Česká republika

Po vymenovaní novej slovenskej vlády najvyšší ústavní činitelia, ale aj ministri SR uskutočnili svoju prvú oficiálnu cestu do CZ a po júnových českých parlamentných voľbách recipročne českí ústavní činitelia Spolupráca sa odrazila aj na intenzite kontaktov a kvalite bilaterálnych rozhovorov. Za veľmi dobrú možno označiť najmä spoluprácu oboch MZV.

V priebehu roka pokračovala konštruktívna spolupráca medzi jednotlivými rezortmi ako aj s ÚV, KPR a NR SR. 14.7.2006 minister ZV SR J. Kubiš uskutočnil pracovnú návštevu v CZ, 15.7.2006 uskutočnil predseda vlády SR R. Fico oficiálnu návštevu CZ, 14.9.2006 uskutočnil český premiér M. Topolánek svoju prvú oficiálnu návštevu v SR, 19.-21.9.2006 uskutočnil predseda Poslaneckej snemovne CZ M. Vlček prvú svoju oficiálnu návštevu v SR.

V rámci ekonomickej spolupráce možno konštatovať, že stanovené úlohy sa splnili v zmysle očakávania. Výrazným posunom v bilaterálnych vzťahoch je uzavretie dohody medzi vládou SR a CZ o skladovaní núdzových zásob ropy a ropných výrobkov SR na území CZ.

Maďarsko

SR pokračovala v roku 2006 v rozvoji spolupráce s HU na báze Základnej zmluvy. Bilaterálne vzťahy v roku 2006 boli poznamenané parlamentnými voľbami v oboch krajinách. Hodnotenie politickej situácie po vytvorení novej vládnej koalície v SR a postoj HU k nej viedli k naštreniu pozitívneho rozvoja bilaterálnej relácie. V HU došlo k širokej medializácii tzv. menšinových káuz v SR, čo negatívne ovplyvnilo atmosféru vzájomných vzťahov. V súvislosti s povolebným vývojom na Slovensku sa niektorí maďarskí činitelia (prezident HU L. Sólyom, predseda Maďarskej socialistickej strany I. Hiller a ministerka zahraničných vecí K. Gönczová) dokonca obrátili listami na svojich slovenských partnerov. Napriek tomu, že nová vláda SR od začiatku deklarovala záujem o spoluprácu s HU, o čom svedčí aj skutočnosť, že prvá zahraničná cesta ministra zahraničných vecí J. Kubiša viedla do Budapešti, HU začalo vyvíjať na SR nepríjemný diplomatický a politický tlak hraničiaci až so zasahovaním do vnútorných záležitostí a pristúpila k internacionalizácii našich vzťahov.

Maďarská strana posunula na neskorší termín oficiálne odovzdanie predsedníctva vo vyšehradskom regionálnom zoskupení Slovensku, keď nepristúpila k zvolaniu summitu premiérov V4 v obvyklom letnom termíne. Negativistický prístup HU voči SR vyvrcholil verejným odmietnutím ministerského predsedu HU F. Gyurcsány a bilaterálne sa stretnúť so slovenským partnerom R. Ficom počas summitu V4 vo Vyšehrade.

K upokojeniu situácie prispeli výsledky zasadania slovensko-maďarskej komisie pre

záležitosti menšín v Bratislave 22.9.2006, ktoré iniciovala slovenská strana. Tie potvrdili európsky rámec ochrany národnostných menšín v oboch krajinách, konštatovali pokrok v tejto oblasti, odsúdili činy voči príslušníkom národnostných menšín na obidvoch stranách a ukázali, že o citlivých otázkach možno rokovať pokojne a vecne na bilaterálnej úrovni.

Politický dialóg bol veľmi dobre udržiavaný na úrovni ministrov zahraničných vecí, ktorí sa v roku 2006 stretli tri razy. Minister ZV SR E. Kukan sa stretol so svojim maďarským náprotivkom 27.5.2006 vo Viedni, kedy o. i., prediskutovali „kauzu“ maďarských turistov a naposledy sa ministri stretli 29.9.2006 pri slávnostnom otvorení dvojjazyčnej školy v Slovenskom Komlóši (HU).

Vzhľadom na skutočnosť, že maďarská strana nevyčlenila v rozpočte na tento rok finančné prostriedky na výstavbu 2 mostov cez Ipeľ, nedošlo k ďalšiemu postupu v realizácii tohto spoločného infraštrukturálneho projektu.

Za pozitívum možno považovať podpis dohody medzi vládou SR a HU (máj 2006) o prekračovaní štátnej hranice na turistických chodníkoch križujúcich štátnu hranicu, keďže uvedená dohoda zjednodušuje kontakty medzi občanmi oboch krajín.

Poľsko

V roku 2006 sa uskutočnili stretnutia všetkých najvyšších politických predstaviteľov. Medzi kľúčové patrili oficiálna návšteva prezidenta L. Kaczyńského v Bratislave (marec 2006) a predsedu vlády SR R. Fica vo Varšave (október 2006). Ťažiskom rozhovorov s poľskými partnermi bolo posúdenie aktuálneho stavu dvojstranných vzťahov a otázky spolupráce v energetickej oblasti, infraštruktúry a cezhraničnej spolupráce, výmena názorov na vybrané európske záležitosti (zavedenie eura, vstup do Schengenu, budúcnosť EÚ) a perspektívy spolupráce v rámci V4.

Novým nástrojom spolupráce v boji s organizovaným zločinom je Zmluva medzi SR a PL o spolupráci v boji proti organizovanej trestnej činnosti a spolupráci na prihraničných územiach, ktorá nadobudla účinnosť 18.12.2006.

Významným krokom k spolupráci v oblasti školstva bolo podpísanie Dohody medzi vládou SR a vládou PL o vzájomnom uznávaní častí štúdia a rovnocennosti dokladov o vzdelaní, hodnosti a titulov získaných v SR a PL (vstúpila do platnosti vo februári 2006).

Úspešnou prezentáciou slovenského umenia bol Týždeň slovenskej kultúry vo Varšave (19.-27.4.2006) a exkluzívne vystúpenie súboru Lúčnica pri príležitosti štátneho sviatku SR 4.9.2006 vo Varšave.

Rakúsko

Intenzívne kontakty predstaviteľov prebiehali na všetkých úrovniach – od prezidentskej až po expertnú. V roku 2006 sa však kvôli parlamentným voľbám v SR (jún 2006) a v Rakúsku (október 2006), kde do konca roka nebola zostavená nová vláda, znížila v porovnaní s predchádzajúcim obdobím frekvencia kontaktov na vládnej úrovni.

K najdôležitejším bilaterálnym návštevám patrili pracovná návšteva ministra zahraničných vecí J. Kubiša vo Viedni 21.7.2006 a jeho účasť na stretnutí ministrov ZV Regionálneho partnerstva tiež vo Viedni 14.9.2006.

Prezidenti sa stretli na priateľskej večeri vo Viedni spojenej s návštevou Opery 22.11.2006. Na parlamentnej úrovni sa konalo stretnutie predsedov parlamentov Regionálneho partnerstva v 23.-24.11.2006.

Ukrajina

V roku 2006 v dôsledku parlamentných volieb v oboch krajinách politický dialóg medzi SR a Ukrajinou nebol taký intenzívny ako v roku 2005. K najdôležitejším stykovým

aktivitám patrila oficiálna návšteva predsedu NR SR P. Pašku (15.-16.11.2006), účasť podpredsedu vlády SR D. Čaploviča na spomienkovom podujatí v Babom jare (26.-28.9.2006), pracovná návšteva ministra zahraničných vecí J. Kubiša (18.-19.8.2006), účasť štátnych tajomníkov MZV SR na multilaterálnych podujatiach na Ukrajine.

V uplynulom roku sa posilnili kontakty na pracovnej úrovni medzi predstaviteľmi MO SR a UA. Pracovnú návštevu Ukrajiny uskutočnil náčelník GŠ OS SR genpor. Ľ. Bulík (8.-9.11.2006) a SR navštívil (24.-25.10.2006) prvý zástupca MO Ukrajiny L. Poljakov. SR vyslala expertov pre oblasti plánovania, manažmentu, rozpočtovania a legislatívy na pracovné stretnutia organizované v súvislosti s obrannou reformou Ukrajiny. MO SR vyčlenilo vojenského experta pre oblasť kontroly činnosti spravodajských služieb. 22.6.2006 bola podpísaná dohoda medzi NBÚ SR a Službou bezpečnosti Ukrajiny o výmene utajovaných informácií.

Uskutočnilo sa aj niekoľko pracovných návštev a medzirezortných konzultácií na expertnej úrovni (MV, MZV, MH, MDPT, MŠ). Uskutočnilo aj zasadnutie Medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu (10.-12.6.2006; Humenné)

Vyšehradská spolupráca

K najvýznamnejším uskutočneným stykovým aktivitám vo formáte V4 v roku 2006 patrí summit prezidentov v Lánoch, summit predsedov parlamentov v Prahe a Košiciach, summit predsedov vlád vo Vyšehrade a stretnutie ministrov ZV v Budapešti a Bratislave.

Tak prezidenti krajín, ako aj predsedovia vlád, predsedovia parlamentov a ministri zahraničných vecí krajín V4 na stretnutiach konštatovali, že jednoznačne podporujú vstup svojich krajín do schengenského priestoru v pôvodnom termíne. Predsedovia vlád krajín V4 na summite vo Vyšehrade odsúhlasili ďalšie zvýšenie členských príspevkov do Medzinárodného vyšehradského fondu. Naopak nebolo dosiahnuté spoločné stanovisko ku kandidatúram SR na umiestnenie Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a CZ na umiestnenie dozorného úradu pre navigačný systém Galileo, k problematike Kosova, ani k (ne-)zavedeniu prechodného obdobia na prístup občanov Bulharska a Rumunska na trh práce v krajinách V4.

1.2. Vzťahy so štátmi NATO a EÚ

Belgicko

Zahranično-politické aktivity nového predsedu vlády SR R. Fica odštartovala septembrová pracovná návšteva v Bruseli a rokovanie s belgickým predsedom vlády G. Verhofstadtom. Predsedu vlády sprevádzal minister zahraničných vecí SR J. Kubiš. Pripravovaná májová oficiálna návšteva predsedníčky Senátu BE bola z dôvodu predčasných parlamentných volieb v SR odložená na neskoršie obdobie (február 2007). V marci uskutočnil pracovnú návštevu BE minister ZV SR E. Kukan, počas ktorej slávnostne otvoril Honorárny konzulát SR v Liège a stretol sa s ministerkou pre medzinárodné vzťahy a vedecký výskum valónskeho regiónu a Francúzskeho spoločenstva BE M.-D. Simonet.

Dôležité miesto patrilo rozvoju kultúrnej, školskej, hospodárskej a regionálnej spolupráce. Vo februári 2006 sa uskutočnilo zasadnutie zmiešanej komisie a bol podpísaný program spolupráce medzi SR a Flámskym spoločenstvom BE na roky 2006–7.

Bulharsko

Slovensko-bulharské vzťahy sú tradične bezproblémové a bez rušivých momentov.

SR podporovala úsilie Bulharska vstúpiť do EÚ 1.1.2007. Bulharskí predstavitelia ocenili, že SR ako prvá krajina ratifikovala dohodu o pristúpení Bulharska k EÚ a tiež skutočnosť, že Slovensko otvorilo svoj pracovný trh pre občanov Bulharska.

Intenzitu politického dialógu v tomto období negatívne ovplyvnili prípravy parlamentných volieb na Slovensku ako aj prípravy Bulharska na splnenie kritérií pre vstup do EÚ. Spolupráca na medzinárodných fórach však pokračovala aj vzájomnou podporou kandidátúr do medzinárodných organizácií.

V oblasti ekonomickej dimenzie zahraničnej politiky SR bolo hlavným cieľom vytvárať také podmienky pre rozvoj obchodných a hospodárskych vzťahov, ktoré zabezpečia rast obchodnej výmeny, pre etablovanie sa slovenských subjektov na bulharskom trhu, a to nielen prostredníctvom exportných aktivít, ale aj vytváraním kooperačných väzieb a priamymi investičnými vstupmi.

Vzájomná zahranično-obchodná výmena medzi SR a Bulharskom si udržuje rastúcu tendenciu s dlhodobou pozitívnym obchodným saldom slovenskej strany. Okrem priameho exportu bol zaznamenaný rastúci záujem slovenských firiem aj o investovanie v Bulharsku a vytváranie spoločných obchodno-výrobných kooperácií.

Podpora rozvoja bilaterálnej spolupráce bola hlavnou témou 7. zasadnutia Medzivládnej slovensko-bulharskej zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu v máji 2006 v Bratislave.

V roku 2006 nadobudla platnosť Dohoda medzi vládou SR a vládou Bulharskej republiky o vedecko-technickej spolupráci. Ministerstvá zdravotníctva oboch krajín podpísali nový plán spolupráce na roky 2006-8. Platnosť Programu spolupráce medzi MŠ SR a Ministerstvom školstva a vedy Bulharskej republiky na roky 2003-6 bola formou výmeny nôt predĺžená do podpisu nového zmluvného dokumentu.

V hodnotenom období bola uzatvorená aj Dohoda medzi vládou SR a vládou Bulharskej republiky o readmisii osôb a Dohoda o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností.

Cyprus

Slovenská diplomacia pokračovala v aktívnom angažovaní sa pri hľadaní riešenia cyperskej otázky organizovaním bikomunitných stretnutí cyperských politických vodcov ako i účasťou slovenských vojakov v mierových silách OSN na Cypre (UNFICYP).

V roku 2006 pokračoval aktívny politický dialóg: v októbri vykonal minister zahraničných vecí Cypru Y. Lillikas oficiálnu návštevu SR a taktiež v októbri minister obrany SR F. Kašický uskutočnil pracovnú návštevu slovenskej jednotky, pôsobiacej na Cypre v misii UNFICYP. V novembri sa štátny tajomník MH SR I. Rybárik zúčastnil 5. Európskeho fóra cestovného ruchu v cyperskom Limassole.

Dánsko

Vychádzajúc z aktuálnych potrieb obidvoch strán sa odvíjal medzirezortný a expertný dialóg. Aktívne kontakty prebiehali najmä po línii orgánov parlamentov. Politický dialóg bol do určitej miery ovplyvnený konaním predčasných parlamentných volieb na Slovensku.

Z hľadiska bilaterálnych kontaktov patrila medzi najvýznamnejšie návšteva podpredsedu NR SR V. Vetešku, v rámci stretnutia predsedov parlamentov krajín EÚ v Kodani 29.6-1.7.2006.

Estónsko, Litva, Lotyšsko

Zameraním zahraničnej politiky SR v regióne v roku 2006 bola akcelerácia rozvoja v celej šírke vzťahov po ich kvalitatívnom postupe na úroveň vzťahov členských krajín EÚ

a NATO.

Uskutočnila sa plánovaná oficiálna návšteva prezidentky LV V. Vike-Freibergaovej v SR 6.-8.7.2006, spojená so spoločným ekonomickým fórom podnikateľov. Okrem toho sa 18.5.2006, počas konania MS 2006 v hokeji a kongresu IIHF, uskutočnila pracovná návšteva prezidenta SR I. Gašparoviča v LV. Prezidenta SR sa v rámci pracovného obeda bilaterálne stretol aj prezidentkou LV V. Vike-Freiberga.

Na úrovni ministrov sa uskutočnili: pracovná návšteva ministra ZV EE U. Paeta v SR 4.4.2006 a pracovné rokovanie ministra ZV SR s lotyšským partnerom A. Pabriksom 29.11.2006 v prostredí summitu NATO v Rige. Dôležitým novým impulzom pre rozvoj medziregionálnej spolupráce boli zo strany SR iniciované stretnutia ministrov ZV krajín V4 a Baltskej rady ministrov, ktoré sa uskutočnili 13.11. a 10.12.2006 v Bruseli.

Francúzsko

Podrobné sledovanie európskej agendy Francúzska bolo veľmi dôležitým momentom v záujme napĺňania cieľov európskej politiky SR, vzhľadom k jeho úlohe kľúčového hráča európskej integrácie. Členstvo SR v BR OSN a angažovanosť SR na západnom Balkáne, osobitne v Čiernej Hore a Kosove, mali pozitívny vplyv na presadzovanie cieľov zahraničnej politiky SR vo vzťahu k FR. Účasť SR v medzinárodných mierových misiách a operáciách, v ktorých sú zastúpené aj jednotky FR (Kosovo, Libanon, Afganistan), sa v Paríži stretla s pozitívnym ohlasom.

V hodnotenom roku sa realizovali nasledovné návštevy: v máji uskutočnil predseda vlády SR M. Dzurinda pracovnú návštevu v Paríži na pozvanie prezidenta J. Chiraca za účasti ministrov zahraničných vecí oboch krajín, v októbri uskutočnil pracovnú návštevu vo FR minister zahraničných vecí SR J. Kubiš a v novembri pracovnú návštevu vo FR zasa delegácia Výboru pre verejnú správu a regionálny rozvoj NR SR, ktorá sa stretla s členmi partnerských výborov a medziparlamentnej skupiny Francúzsko-Slovensko v NZ FR.

V ekonomickej oblasti boli aktivity SR prioritne orientované na zvýšenie exportu SR a na prílev francúzskych investícií do ekonomiky SR. V októbri bol oficiálne otvorený závod PSA Peugeot Citroen v Trnave.

Fínsko

Veľmi intenzívne boli kontakty najvyšších predstaviteľov SR a Fínska v rámci početných podujatí fínskeho predsedníctva EÚ v druhom polroku 2006.

Predseda vlády SR R. Fico sa zúčastnil najvýznamnejšieho podujatia fínskeho predsedníctva - ASEM6 summitu v Helsinkách 10.–11.9.2006. Počas neho absolvoval stretnutie s predsedom vlády Fínska M. Vanhanenom.

Predseda vlády SR R. Fico sa zúčastnil na neformálnom summite hláv štátov/predsedom vlád ČK EÚ v Lahti 20.10.2006. Minister J. Kubiš sa začiatkom septembra zúčastnil neformálneho stretnutia ministrov zahraničných vecí členských štátov EÚ Laapteenrante.

Grécko

Vo väčšine aktuálnych zahranično-politických otázok zaujímajú SR a GR podobné alebo identické stanoviská, čo vytvára predpoklady pre bezproblémovú spoluprácu vo vybraných oblastiach vzájomných vzťahov, resp. na multilaterálnych fórach.

Najvýznamnejšími aktivitami v rozvoji politického bilaterálneho dialógu boli pracovné stretnutie predsedu vlády R. Fica s predsedom vlády GR K. Karamanlisom (8.11.2006) pri príležitosti X. medzinárodnej konferencie „Dialóg medzi pravoslávnu cirkvou a Európskou ľudovou a Európskou demokratickou stranou Európskeho parlamentu“ v Bratislave ako aj

oficiálna návšteva ministra zahraničných J. Kubiša v Aténach 8.-9.11.2006.

V záujme zintenzívnenia obchodno-ekonomickej spolupráce sa uskutočnili 2 podnikateľské misie predstaviteľov popredných gréckych firiem na Slovensku a podujatia prezentujúce produkciu viacerých slovenských podnikov.

Holandsko

Dôležitým determinantom rozvoja slovensko-holandských vzťahov v politickej oblasti bola skutočnosť, že v roku 2006 sa tak v SR, ako v NL (v novembri) uskutočnili predčasné parlamentné voľby. V dôsledku toho v slovensko-holandskej relácii absentoval dialóg na najvyššej politickej úrovni. Dlhodobou plánovaná návšteva premiéra SR v NL, ktorá bola dvakrát odložená (raz na žiadosť holandskej a druhý raz na žiadosť slovenskej strany), zostáva preto úlohou do budúcnosti. 6.-7.11.2006 navštívila NL ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR V. Tomanová.

Dynamicky sa rozvíjala slovensko-holandská spolupráca v hospodárskej oblasti, došlo k významnému nárastu celkového objemu vzájomného obchodu. V roku 2006 sa úspešne rozvíjala spolupráca aj na municipálnej úrovni, a to prostredníctvom projektu partnerských miest, ktorý v súčasnosti spája 14 slovenských a 14 holandských miest (k najaktívnejším v roku 2006 patrili partnerské dvojice Martin-Hogeveen, Šamorín-Leiderdorp či Poprad-Zwijndrecht). Významný potenciál má i spolupráca slovenských vyšších územných celkov s holandskými provinciami, ktorá sa v minulosti nerozvíjala, v roku 2006 sa začali prípravné práce na rozvoj spolupráce v tomto formáte. Viacerí pracovníci štátnej správy SR sa zúčastnili školení MTEC (MATRA Training for European Cooperation), ktoré NL v priebehu roka 2006 financovalo zo zvyšných zdrojov programu bilaterálnej pomoci MATRA (definitívne sa skončí v roku 2007).

Írsko

Po sérii zrušených pracovných návštev predstaviteľov SR v prvom polroku 2006 v Dubline, z dôvodu predčasných parlamentných volieb v SR v júni 2006, sa na jeseň podarilo naštartovať intenzívny dialóg na vysokej úrovni. Za dôležité je možno považovať nielen skutočnosť, že sa vytvorili priaznivé podmienky pre vzťahy medzi novou slovenskou vládou a írskou vládou, ale najmä to, že tento dialóg je vecný, konkrétny a zameraný na presadzovanie priorít SR.

Nová vláda otvorila dialóg pracovnou návštevou predsedu vlády SR R. Fica v Írsku 12.-13.11.2006. Predseda vlády SR sa v Dubline stretol aj s írskou prezidentkou M. McAleese. V nadväznosti na to sa zrealizovala cesta podpredsedu vlády SR D. Čaploviča, počas ktorej boli rozpracované námety vzniknuté v priebehu rozhovorov predsedov vlád. Plánovaná oficiálna návšteva prezidenta SR v IE bola, na žiadosť írskej strany, odložená, bol však potvrdený termín koncom marca 2007.

Kanada

Kanadsko-slovenské vzťahy v roku 2006 pozitívnym spôsobom ovplyvnila obojstranne prospešná spolupráca na pôde OSN a bilaterálne konzultácie na expertnej úrovni konané v Bratislave ako aj v Ottawe na témy obojstranného záujmu. Nepodarilo sa výraznejšie postúpiť v riešení 2 hlavných bilaterálnych otázok – otvorenie plnohodnotného ZÚ Kanady v Bratislave a zrušenie jednostrannej vízovej povinnosti pre občanov SR pri cestách do Kanady. Pozitívny moment zaznel na rokovaníach kanadskej expertnej delegácie v Bratislave vo februári 2006, na ktorých Kanada po prvý raz oficiálne deklarovala, že jej cieľom je dospieť k bezvízovému režimu so SR.

V sledovanom období nebola EÚ pre Kanadu a hlavne pre súčasnú konzervatívnu

vládu premiéra S. Harpera, prioritnou oblasťou záujmu, čo sa prejavilo najmä nečakaným zrušením novembrového summitu EÚ-Kanada zo strany Kanady. Kanada dlhodobo dáva prednosť bilaterálnym kontaktom s jednotlivými členskými štátmi EÚ.

Otázka vízového režimu je súčasťou aj dialógu na úrovni EÚ-Kanada, čo SR podporovala. Správa EK o vízovej politike EÚ s tretími krajinami konštatovala čiastočný pokrok z dôvodu zavedenia bezvízového stavu s Estónskom. V konečnom dôsledku však vízový režim zostal v platnosti pre 6 nových ČK EÚ, vrátane Slovenska.

Počas summitu OSN v New Yorku v septembri sa uskutočnilo rokovanie a prvé stretnutie nového ministra ZV SR J. Kubiša s ministrom ZV Kanady P. MacKayom.

Luxembursko

Po kvalitatívne významnom predchádzajúcom roku (štátna návšteva veľkovojuvodu Henriho s manželkou veľkovojuvodkyňou Mariou Teresou na Slovensku v septembri 2005) sa spolupráca v politickej oblasti v roku 2006 upriamila na pracovné konzultácie SR a LU partnerov v rámci európskych inštitúcií. Bilaterálne aktivity boli do značnej miery limitované predčasnými parlamentnými voľbami v SR.

Malta

V oblasti politických vzťahov Malta prejavila záujem o podporu jej úsilia dosiahnuť riešenie problému nelegálneho prisťahovalectva do krajiny na úrovni EÚ (najmä táto otázka bola predmetom rokovaní aj podpredsedu vlády a ministra spravodlivosti a vnútra MT T. Borgia v SR). V októbri navštívil Maltu minister hospodárstva L. Jahnátek, ktorý rokoval s ministrom pre investície MT A. Gattom a vystúpil na pôde Maltskej obchodnej a priemyselnej komory. Počas návštevy bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi SARIO a Malta Enterprise.

Nemecko

Budovanie vzájomných vzťahov aj v roku 2006 vychádzalo z postavenia DE ako kľúčového európskeho partnera SR a spojenca v rámci NATO. DE zároveň zastáva dôležité miesto aj z hľadiska ekonomickej dimenzie diplomacie SR, keďže dlhodobo si udržiava pozíciu najväčšieho obchodného partnera SR a najvýznamnejšieho investora na Slovensku (podľa reálneho pôvodu investícií).

Parlamentné voľby v SR nenarušili intenzívnu komunikáciu medzi oboma krajinami na všetkých úrovniach a aj nová slovenská vláda kládla dôraz na nadviazanie kontaktov s partnermi v DE. K najdôležitejším stykovým aktivitám patrili návšteva spolkovej kancelárky A. Merkeleovej v SR v máji 2006 a návštevy prezidenta SR I. Gašparoviča a ministra ZV SR J. Kubiša v DE v júli 2006. Prehlbovanie spolupráce medzi SR a DE prebiehalo nielen na spolkovej, ale aj krajinskej úrovni. Silný regionálny akcent mala júlová návšteva prezidenta SR v Hesensku a nové impulzy k rozvoju spolupráce prioritne v hospodárskej oblasti priniesli aj kontakty so spolkovými krajinami Bavorsko (zasadnutie Slovensko-bavorskej komisie), Sasko (návštevy podpredsedu saskej vlády a ministra hospodárstva Saska, uskutočnenie slovensko-saského hospodárskeho fóra) a Severné Porýnie-Vestfálsko (prezentácia Košického kraja).

Osobitné miesto v slovensko-nemeckých vzťahoch má komplexná agenda EÚ. Priesečník príbuzných postojov ostáva zreteľný v prístupe k pokračovaniu presadzovania inštitucionálnej reformy EÚ, pri komunikácii o posilnení východnej dimenzie zahraničnej politiky Únie a realizácii opatrení vyplývajúcich z lisabonskej agendy. Naopak, otázkou v ktorej sa v dohľadnej dobe nedá očakávať názorové zblíženie, je úsilie SR o zrušenie prechodných období na voľný pohyb pracovnej sily.

Nórsko

Vzťahy medzi Slovenskou republikou a Nórsym kráľovstvom sú bezproblémové, bez otvorených alebo sporných otázok. Na najvyššej úrovni sa návštevy neuskutočnili.

Nórsko prostredníctvom dvoch finančných nástrojov (EHP a vlastného nórskeho) umožní Slovensku v období rokov 2004–2009 čerpať celkom 14,05 mil. EUR ročne s cieľom vyrovnat' existujúce ekonomické a sociálne rozdiely s pôvodnými ČK EÚ.

Portugalsko

Rastúca dynamika relácie a vysoká úroveň dvojstranných vzťahov boli v plnom rozsahu potvrdené v rámci oficiálnej návštevy predsedu vlády SR R. Fica v Portugalsku 20.-21.11.2006. Návšteve dominoval ekonomicko-investičný rozmer a tematika EÚ - prednostne otázka čerpania komunitárnych fondov. K ďalším významným udalostiam patrila pracovná návšteva podpredsedu vlády SR D. Čaploviča (5.-7.10. - za účelom stretnutia národných koordinátorov Lisabonskej stratégie), pracovná návšteva ministra obrany SR F. Kašického (4.-5.10.), pracovná návšteva ministra výstavby a regionálneho rozvoja SR M. Janúška (25.-28.10. - účasť na 14. Európskej konferencii ministrov zodpovedných za územné plánovanie), pracovná návšteva poslancov Ústavnoprávneho výboru NR SR (3.-5.4.) a pracovná návšteva splnomocnenca vlády SR pre informatizáciu spoločnosti M. Kukučku v júni na summite Microsoft v Lisabone. Z dôvodu predčasných volieb v SR sa neuskutočnila oficiálna návšteva predsedu Republikového zhromaždenia PT J. Gamu na Slovensku plánovaná na máj.

S cieľom podnietiť rozvoj v ekonomickej oblasti sa uskutočnila obchodno-ekonomická prezentácia SR v portugalskom meste Braga (4.5.), konferencia „Investovanie v strednej a východnej Európe“ v Lisabone (18.5.) a podnikateľská misia portugalských firiem z oblasti moderných technológií v SR (jún). Projektom Visit Slovakia pokračovala séria širokospektrálnych prezentačných podujatí SR v PT.

Portugalsko otvorilo k 1.5. svoj pracovný trh pre občanov SR a od leta presadzovala vstup nových ČK EÚ do schengenskej zóny v pôvodnom termíne v októbri 2007 (portugalský návrh SISone4all).

Rumunsko

Ťažisko spolupráce s Rumunskom v roku 2006 bolo v politickej a ekonomickej oblasti a v euointegračnej agende. Bilaterálna spolupráca na úrovni štátnych inštitúcií pokračovala priamym dialógom medzi ministerstvami zahraničných vecí a výmenou skúseností prostredníctvom expertných skupín najmä rezortov hospodárstva, vnútra, obrany, financií, školstva a kultúry. Pokračovala neformálna spolupráca miest a regiónov. Spolupráca na parlamentnej úrovni bola utlmená kvôli vnútropolitickým pohybom v Rumunsku a júnovým voľbám v SR. V dôsledku toho sa v roku 2006 neuskutočnili recipročné návštevy predsedu Snemovne poslancov rumunského parlamentu a ministra obrany v SR.

Rástol záujem slovenských podnikateľských subjektov o spoluprácu s Rumunskom v ekonomickej a obchodnej oblasti. V roku 2006 bol dosiahnutý rekordný objem vzájomnej obchodnej výmeny pri zachovaní slovenského aktívneho salda. Slovenské podniky potvrdzujú záujem o toto teritórium aj do budúcnosti.

Pokračovala dobrá spolupráca so slovenskou krajanou komunitou najmä v oblasti školstva a kultúry a pri budovaní infraštruktúry v oblastiach osídlených krajanmi. Medzery v podpore krajankej komunity v dôsledku absencie jasnej koncepcie pomoci krajanom sčasti kompenzovalo Veľvyslanectvo SR v Bukurešti vlastnými aktivitami.

Intenzívna spolupráca prebiehala v euointegračnej agende, v rámci ktorej SR podporovala Rumunsko v jeho úsilí o vstup do EÚ k 1.1.2007. SR prejavila voči Rumunsku

politickú solidaritu, keď ako prvá členská krajina EÚ ratifikovala Prístupovú zmluvu Rumunsko – EÚ a ako prvá schválila otvorenie svojho pracovného trhu pre občanov Rumunska od vstupu krajiny do EÚ.

SR, ako nestály člen BR OSN, aktívne nadviazala na pozitívne výsledky Rumunska ako predchádzajúceho člena BR OSN. Obidve krajiny operatívne kooperovali v rámci svojho členstva v NATO a podporovali euro-atlantický dialóg. Pokračovala vzájomná spolupráca aj v ďalších medzinárodných organizáciách – zvlášť v OSN, SEI, Dunajskej komisii, RE.

V roku 2006 sa zintenzívnili slovensko-rumunská spolupráca v oblasti boja proti medzinárodnej kriminalite prostredníctvom aktivít úradu policajného pridelenca SR v Rumunsku a od októbra 2006 aj získaním štatútu stáleho pozorovateľa v SECI (Iniciatíva pre spoluprácu v juhovýchodnej Európe), v centre pre boj s medzinárodným zločinom so sídlom v Bukurešti.

V konzulárnej oblasti došlo k uľahčeniu cestovania občanov oboch krajín (bezvízový pobyt na 90 dní s možnosťou cestovania na základe občianskeho preukazu). V novembri 2006 bol v Salonte otvorený prvý Honorárny konzulát SR v Rumunsku.

V novembri 2006 sa uskutočnila oficiálna návšteva ministra zahraničných vecí Rumunska v SR.

Slovinsko

Kontakty najvyšších predstaviteľov sa výrazne zintenzívnili, 4.-5.5.2006 uskutočnil oficiálnu návštevu v SR minister zahraničných vecí SI D. Rupel. Minister ZV SR J. Kubiš uskutočnil pracovnú návštevu Slovinska 28.-29.8.2006. Predmetom záujmu boli predovšetkým spoločné pozície v otázkach zahraničnej politiky. Bilaterálne vzťahy sa zintenzívnili aj v ich kultúrnej dimenzii – vystúpenia súborov Národných divadiel, vydania prekladov literatúry, výučba slovenského jazyka na univerzite. Slovensko naďalej zvažuje svoje členstvo vo Fóre slovanských kultúr, ktorého iniciátorom je Slovinsko.

Španielsko

Najintenzívnejšie kontakty prebiehali v oblastiach týkajúcich sa problematiky EÚ. Španielsko otvorilo svoj pracovný trh pre občanov SR od 1.5.2006. Ďalšie aktivity boli zamerané na získanie podpory kandidatúry SR na sídlo Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť, ktorá bola prioritnou témou rokovaní podpredsedu vlády SR pre európsku integráciu P. Csákyho (apríl 2006). Na konferencii v Madride v novembri venovanej práve problematike rodovej rovnosti sa zúčastnila slovenská delegácia na čele s ministerkou práce, sociálnych vecí a rodiny V. Tomanovou. Táto téma, ale aj budúcnosť EÚ a iné európske otázky, boli predmetom konzultácií štátnej tajomníčky MZV SR O. Algayerovej v novembri v Madride. 1.-2.6.2006 sa minister výstavby a regionálneho rozvoja SR L. Gyurovszký zúčastnil v Barcelone konferencie „Príprava urbanistických akcií pri využívaní budúcich štrukturálnych fondov 2007-13“. Predsedovia vlád SR a Španielska sa krátko stretli počas summitu v Lahti 20.10.2006.

V oblasti ekonomickej spolupráce bol zaznamenaný výrazný rast španielskych investícií do SR (Telefónica, Fagor Ederland, Pramac Iberia, Vitri). Pokračoval aj naďalej rýchlejší rast slovenského vývozu pred dovozom, čoho dôsledkom je opäť aktívna obchodná bilancia.

Švédsko

So Švédskom nás spájajú veľmi blízke záujmy v oblasti bezpečnostnej politiky a západného Balkánu. Z najvyšších predstaviteľov sa stretli ministri zahraničných vecí J.Kubiš a C. Bildt v Prahe 3.12.2006.

Taliansko

Skutočnosť, že v roku 2006 došlo, v rámci parlamentných volieb v oboch krajinách, k zmene vládnych garnitúr výrazne neovplyvnila realizáciu zámerov zahraničnej politiky SR voči Taliansku. V kľúčových otázkach riešených v oblasti medzinárodnej politiky - otázka stiahnutia vojakov z Iraku a pokračovanie vojenskej prítomnosti v Afganistane - sa postoje oboch strán do značnej miery zhodovali.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že vzájomné vzťahy sa zdynamizovali a zintenzívnili, čo sa priaznivo prejavilo i na stykových aktivitách v hodnotenom období. Najvýznamnejšou bola návšteva predsedu vlády SR 3.10.2006 v IT. Uskutočnila sa taktiež pracovná návšteva ministra ZV SR J. Kubiša v Ríme a jeho stretnutie s rezortným partnerom M. D'Aleom, stretnutie bývalého predsedu NR SR P. Hrušovského s predsedom poslaneckej snemovne IT (pri príležitosti stretnutia šéfov parlamentov HU, AT, SI a SR s pápežom). Veľká pozornosť bola venovaná príprave oficiálnej návštevy prezidenta I. Gašparoviča v IT (návšteva sa uskutoční vo 2/2007). Dôležité bolo aj vytvorenie a rozbeh aktivít zmiešanej pracovnej skupiny pre podporu rozvoja malého a stredného podnikania a regionálnej spolupráce a zriadenie kancelárie policajného pridelenca na ZÚ SR v Ríme (od 1.10.2006), čo by malo prispieť k rozšíreniu a zefektívneniu vzájomnej spolupráce ministerstiev vnútra a policajného zboru.

Turecko

Po otvorení prístupových rokovaní TR s EÚ v októbri 2005 získali bilaterálne vzťahy medzi SR a TR nový rozmer. Táto skutočnosť sa v roku 2006 premietla hlavne do vývoja obchodných vzťahov.

TR je významným a perspektívnym obchodným partnerom SR. TR podpísalo Asociačnú dohodu s EÚ, z čoho pre slovenské subjekty plynú ďalšie výhody. Obchodná výmena v roku 2006 opätovne narástla a obchodná bilancia zostala aktívna v prospech SR aj pri tendencii jej postupného vyrovnávania.

V roku 2006 dynamika bilaterálnych stykových aktivít mierne zaostávala za rozvojom obchodných vzťahov. Tureckí poslanci parlamentného Výboru pre európske záležitosti navštívili Bratislavu v marci 2006. Z multilaterálnych aktivít je potrebné vyzdvihnúť účasť podpredsedu vlády SR P. Csákyho na 9. eurázijskom ekonomickom fóre v Istanbule v máji 2006, účasť štátneho tajomníka MH SR I. Rybárika na Svetovom ekonomickom fóre v novembri 2006 v Istanbule, ako aj účasť štátneho tajomníka MDPT SR M. Mojša na konferencii Medzinárodnej telekomunikačnej únie v Antalyi. Odložená bola plánovaná návšteva ministra hospodárstva SR (z novembra 2006 na jar 2007), a tým aj podpis dohody o hospodárskej spolupráci. Nerealizovala sa ani plánovaná návšteva ministra obrany TR v SR. V závere roku sa uskutočnila návšteva hlavného vyjednávača Turecka s EÚ A. Babacana v SR.

USA

Rok 2006 možno v relácii SR-US charakterizovať ako obdobie pokračovania vysokej úrovne dvojstranných vzťahov. Prvý polrok predstavoval kontinuitu vo vzájomných vzťahoch, ktorá kulminovala 13.3.2006 oficiálnou návštevou predsedu vlády M. Dzurindu vo Washingtone, v sprievode podpredsedu NR SR B. Bugára a ministra zahraničných vecí E. Kukana, počas ktorej bol prijatý prezidentom USA G. W. Bushom. Partneri počas stretnutia potvrdili vysokú úroveň dvojstranných vzťahov, nevyhli sa otázke vízovej povinnosti pre občanov SR pri cestovaní do USA. M. Dzurinda a G. W. Bush taktiež rokovali o aktuálnych zahraničnopolitických otázkach ako boj proti terorizmu, situácia v Iraku, vývoj v Bielorusku,

kde je slovenská expertíza americkou stranou vysoko cenená. Predseda vlády M. Dzurinda počas návštevy rokoval aj s predsedom Zahraničného výboru Senátu USA R. Lugarom. Kvalitu vzťahov a silu partnerstva medzi SR a USA reprezentovala aj skutočnosť, že premiér Dzurinda bol ubytovaný v Blair House (vládnom zariadení oproti Bielemu domu, v ktorom bývajú hlavy štátov a vlád počas oficiálnych návštev USA). V období pred parlamentnými voľbami z najvyšších ústavných činiteľov SR pracovne navštívili USA 31.1.-2.2.2006 predseda NR SR P. Hrušovský a minister spravodlivosti D. Lipšic, ktorí sa zúčastnili tradičných modlitebných raňajok organizovaných členmi Kongresu USA pre významné osobnosti verejného života z USA i zo zahraničia. Počas svojho pobytu sa stretli so senátorom S. Brownbackom, kongresmanom J. Micom a tiež s výkonným riaditeľom Centra pre slobodnú Kubu F. Calzónom.

Po parlamentných voľbách a vymenovaní novej vlády SR došlo takmer okamžite k nadviazaniu pracovných kontaktov s členmi novej vlády a vedením NR SR prostredníctvom Veľvyslanectva USA v Bratislave. 24.-25.9.2006 sa uskutočnila pracovná návšteva ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša v USA. V New Yorku sa stretol so svojou americkou partnerkou C. Riceovou a vo Washingtone s riaditeľom Národnej bezpečnostnej rady USA S. Hadleyom a s partnermi na MO USA. Návšteva bola zameraná na nadviazanie priameho pracovného kontaktu. Americkí partneri prijali s pochopením rozhodnutie vlády SR stiahnuť slovenský kontingent pôsobiaci v rámci mnohonárodných síl v Iraku. Americká strana pritom ocenila spôsob nenarušujúci priebeh operácie a tiež skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo vopred prekonzultované nielen s ňou, ale aj s vládou Iraku. USA taktiež oceňujú rozhodnutie vlády SR, že SR zostáva v Iraku súčasťou mnohonárodnej koalície formou poskytovania výcviku príslušníkov irackých ozbrojených síl.

SR a USA veľmi úzko spolupracovali na všetkých úrovniach, okrem ministerských návštev sa v r. 2006 uskutočnilo viacero expertných rokovaní, ktoré boli zamerané najmä na oblasti spoločného záujmu – spolupráca na pôde BR OSN, západný Balkán, Ukrajina, Bielorusko, či ďalšie smerovanie NATO. Bilaterálne kontakty pokračovali aj medzi ozbrojenými silami SR a USA, keď v júli 2006 vykonal návštevu USA náčelník GŠ OS SR L. Bulík, počas ktorej sa stretol s veliteľom národnej gardy štátu Indiana genmjr. M. R. Umbargerom a v Pentagone rokoval s predsedom zboru náčelníkov štábov gen. Paceom.

Do kontextu nadväzovania priamych kontaktov s americkými partnermi po parlamentných voľbách a po ustanovení novej vlády vhodne zapadla septembrová návšteva člena Snemovne reprezentantov Kongresu USA T. Lantosa, počas ktorej sa stretol s ministrom zahraničných vecí a ďalšími členmi vlády SR a NR SR.

Priaznivé bilaterálne vzťahy pozitívne vplývali taktiež na vzájomnú hospodársku a ekonomickú spoluprácu. USA v priebehu roka 2006 zaujali 8. priečku v rebríčku priamych zahraničných investícií v SR, kde pôsobilo viac ako 120 firiem z USA.

Jediným otvoreným problémom v bilaterálnych vzťahoch SR s USA bola vízová povinnosť. Túto otázku predstaviteľmi SR otvárali na všetkých úrovniach, naposledy počas rokovania ministra J. Kubiša s C. Riceovou 23.9.2006. Ide o strednodobú otázku, ktorú možno vyriešiť len neustálym tlakom na Kongres a administratívu USA, ako aj vzájomnou koordináciou aktivít v rámci EÚ. V roku 2006 boli v Kongrese USA zaznamenané viaceré iniciatívy zamerané na riešenie tejto otázky a slovenská diplomacia nadviazala kontakty s mnohými senátormi a kongresmanmi. Zároveň došlo k aktivizovaniu sa celej EÚ a najmä dotknutých krajín s vízovou povinnosťou, ktoré v septembri 2006 vytvorili Koalíciu za vízovú rovnosť. V týchto aktivitách slovenská zahraničná služba pokračovala aj po kongresových voľbách v USA v novembri 2006. Aj v dôsledku tohto tlaku, prezident G. W. Bush počas návštevy Tallinu 28.11.2006 ohlásil, že bude iniciovať zmeny v Bezvízovom programe USA (Visa Waiver Program), ktoré by mali viesť k zrušeniu vízovej povinnosti pre občanov

nových členských krajín EÚ pri splnení požadovaných bezpečnostných opatrení.

Veľká Británia

Slovensko-britské vzťahy možno dlhodobo charakterizovať ako bezproblémové a otvorené. Konzultácie prebiehajú v prakticky všetkých citlivých medzinárodných alebo európskych otázkach. Kontinuita vzájomného dialógu v rozhodujúcich otázkach EÚ, alebo na pôde BR OSN a NATO pokračuje aj po zmene vlády v SR. Konzultácie, ktoré predchádzali rozhodnutiu o dátume stiahnutia súčasného slovenského kontingentu z Iraku, boli britskou stranou prijaté ako znak zodpovednosti SR voči spojencom a irackej vláde. Britská strana nevnímala priaznivo, že SR odsunula rozhodnutie o premiestnení slovenskej ženijnej jednotky v rámci ISAF do južného Afganistanu, pretože úspech operácie ISAF považuje za nielen vlastnú vysokú prioritu ale aj previerku akcieschopnosti Severoatlantickej aliancie.

V rovine bilaterálnych vzťahov najvýznamnejšou udalosťou bola prvá oficiálna návšteva britského premiéra T. Blaira v SR (marec 2006). Po parlamentných voľbách v SR došlo k nadviazaniu osobných kontaktov na úrovni ministra zahraničných vecí počas rokovania GAERC (júl 2006) a predsedov vlád počas neformálneho summitu EÚ v Lahti (október 2006). Na expertnej úrovni sa uskutočnili popri prioritných zahranično-politických otázkach aj konzultácie k aktuálnym témam ako napr. imigrácia, energetika a zefektívňovanie činnosti zahraničnej služby a jej reformy v nových globálnych podmienkach.

V ekonomickej oblasti sa podarilo prezentovať SR ako reformovanú ekonomiku, ktorá ponúka komparatívne výhody prakticky vo všetkých ukazovateľoch zaujímavých pre investorov. SR ako expandujúcu ekonomiku predstavil aj guvernér NBS a štátny tajomník MH SR počas návštevy (december 2006) na pôde Bank of England.

1.3. Vzťahy s ďalšími západoeurópskymi štátmi

Andorrské kniežatstvo

Vzhľadom na špecifiká Andorrského kniežactva, s ktorým SR tradične spolupracuje hlavne na pôde medzinárodných organizácií, nedošlo v roku 2006 k ďalšiemu rozvoju bilaterálneho dialógu.

Monacké kniežatstvo

Vo vzťahoch s Monackým kniežatstvom pokračoval dialóg na vysokej politickej úrovni, dôkazom čoho bola pracovná návšteva monackého kniežaťa Alberta II. v októbri v Bratislave, ktorý sa na pozvanie prezidenta SR zúčastnil filmového festivalu Ekotopfilm. Počas návštevy sa Albert II. stretol s prezidentom a predsedom vlády SR. V júni sa podpredseda vlády SR P. Csáky stretol v Monaku s kniežat'om Albertom II. počas účasti na 17. ročníku Fóra Crans Montana.

Sanmarínska republika

V relácii sa (vzhľadom na limitované možnosti sanmarínskej strany) nedosiahol zamýšľaný pokrok v oblasti zvýšenia dynamiky vzájomných kontaktov.

Svätá stolica

Vo februári 2006 došlo k pozastaveniu legislatívneho procesu prípravy zmluvy medzi SR a Svätou stolicou o práve uplatňovať výhrady vo svedomí. Aj keď táto udalosť nemala priamy negatívny dopad na rozvoj vzájomných vzťahov, dá sa očakávať útlm dialógu v tejto

oblasti. V záujme udržania kontinuity vzťahov medzi SR a Svätou stolicou sa 20.7. uskutočnila pracovná návšteva ministra ZV SR J. Kubiša vo Vatikáne, počas ktorej sa stretol so sekretárom Svätej stolice pre vzťahy so štátmi.

Švajčiarsko

1.12.2006 uskutočnil J. Kubiš oficiálnu pracovnú návštevu do Švajčiarska, kde sa stretol so svojou rezortnou partnerkou M. Calmy-Rey.

Pozitívny výsledok celošvajčiarskeho referenda 26.11.2006 o poskytnutí 1 mld. CHF novým ČK EÚ v rámci švajčiarskeho príspevku na zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov v nových členských štátoch EÚ otvoril cestu pre naplňovanie realizácie projektov bilaterálnej pomoci Švajčiarska smerom k SR v celkovej výške 67 mil. CHF.

Zvrchovaný rád maltézskych rytierov

Slovenská diplomacia tlmočila všestrannú podporu aktivitám Rádu v sociálnej a charitatívnej oblasti s cieľom vytvoriť podmienky pre rozvoj užšej spolupráce v týchto oblastiach výkonných orgánov Rádu na Slovensku v prospech postihnutých, chorých a sociálne slabších skupín obyvateľstva.

1.4. Vzťahy so štátmi SNŠ

Rusko

SR sa v roku 2006 aktívne podieľala na formovaní spoločnej politiky EÚ voči Rusku a v rámci existujúcich štruktúr participovala na dialógu EÚ-RU. Základným dokumentom dvojstrannej spolupráce je Dohoda o partnerstve a spolupráci, ktorej účinnosť by mala skončiť v roku 2007.

Slovensko v rámci pôsobenia v Rade NATO-RU (NRC) podporilo otvorený politický dialóg s Ruskom, ako aj ďalšie zintenzívnenie spolupráce v operatívnej oblasti. V rokovaní na pôde NRC zdôrazňovala SR dôležitosť demokratizácie ruskej spoločnosti a v máji sme sa zúčastnil na podujatí NATO-Russia Rally 2006 v Murmansk, cieľom ktorého bolo zlepšiť obraz NATO v ruskej spoločnosti.

Primárnym nástrojom zabezpečovania záujmov SR voči RU bol v roku 2006 politický dialóg, ktorý sa podarilo zintenzívniť najmä v druhom polroku. Vrcholným bilaterálnym podujatím bola novembrová oficiálna návšteva prezidenta SR I. Gašparoviča v RU, na ktorej ho doprevádzali minister zahraničných vecí a minister hospodárstva. Prezidenti SR a RU vyjadrili záujem o ďalšie rozširovanie vecného a dynamického partnerstva, predovšetkým v oblasti obchodno-ekonomickej spolupráce. Výsledky dosiahnuté počas rokovaní na najvyššej úrovni predstavujú významný impulz pre ďalší rozvoj dvojstranných vzťahov. Táto návšteva bola potvrdením záujmu o intenzifikáciu bilaterálneho dialógu na vládnej, parlamentnej i prezidentskej úrovni zaznamenaného v priebehu roku 2006.

Vytvorený mechanizmus každoročných stretnutí na úrovni ministrov zahraničných vecí a expertných konzultácií vecne príslušných útvarov MZV oboch krajín bol realizovaný aj v roku 2006. Minister S. Lavrov v apríli uskutočnil pracovnú návštevu SR. Minister J. Kubiš uskutočnil rokovania so svojim rezortným partnerom v júli v Moskve a bol členom oficiálnej delegácie prezidenta SR v novembri.

Vzhľadom na dostatočne naplnený program bilaterálnej relácie sa nepodarilo zrealizovať návštevu predsedu vlády RU M. Fradkova na Slovensku.

Prioritným záujmom ZP SR vo vzťahu k RU bol aj v roku 2006 rozvoj ekonomickej dimenzie vzťahov, čoho potvrdením boli viaceré návštevy ministra hospodárstva v RF. Pozitívne možno hodnotiť nárast slovenského exportu za prvý polrok 2006 o 50 % oproti roku 2005. Bol zaznamenaný aj celkový nárast obchodnej bilancie medzi SR a RU takmer o 60 % s predpokladaným obratom vo výške 5 mld. USD. Významným impulzom pre rozvoj ekonomických vzťahov bolo obnovenie činnosti medzivládnej komisie pre hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu, ktorej 11. zasadnutie sa uskutočnilo vo februári v Bratislave. Na zintenzívnenie obchodnej a hospodárskej spolupráce s RU na regionálnej úrovni boli zamerané zasadnutia zmiešanej komisie medzi MH SR a subjektami RF vo Sv. Petrohrade (3.-5.10.2006), Moskve (17.-18.10.2006) a Tatarstane (30.-31.10.2006). Počas oficiálnej návštevy delegácie Baškirskej republiky v SR na čele s predsedom jej Štátneho zhromaždenia K. B. Tolkačevom a za účasti delegácie zástupcov baškirských podnikateľských kruhov, sa 6.4.2006 konalo spoločné zasadnutie pracovnej skupiny pre obchodno-hospodársku, vedecko-technickú a kultúrnu spoluprácu medzi orgánmi výkonnej moci Baškirskej republiky a SR a slovenskej časti slovensko-baškirskej zmiešanej komisie pre obchodno-hospodársku a vedecko-technickú spoluprácu. V priebehu roku 2006 SR aktívne presadzovala svoje záujmy vo vzťahu k spoločnosti Transpetrol, v ktorej 49 % akcií kontrolovala spoločnosť Jukos. Naďalej sa realizujú všetky potrebné kroky na spätné odkúpenie predmetného balíka akcií resp. zabezpečenie záujmov a požiadaviek SR v prípade jeho odpredaja inému subjektu.

K rozvoju vzťahov prispela aj spolupráca v humanitnej oblasti. V súlade s dvojstrannými dohodami sa aj v roku 2006 realizovali výmeny študentov, ašpirantov a doktorandov nielen na krátko a dlhodobé jazykové pobyty, ale aj v špecializovaných oblastiach technického smeru. Počas návštevy prezidenta v novembri bola podpísaná Dohoda medzi MŠ SR a Ministerstvom vzdelávania a vedy RF o spolupráci v oblasti vzdelávania zameraná na ďalší rozvoj vzájomnej spolupráce.

V súvislosti s všestranne rozvíjajúcimi sa kontaktmi s RU pokračovali aktivity smerujúce k vybudovaniu siete honorárnych konzulátov. SR v roku 2006 otvorila svoj ďalší HK v Krasnojarsku.

Bielorusko

Politika SR vo vzťahu k Bielorusku pokračovala v 2 líniách – v obmedzených kontaktoch s vládou a v podpore občianskej spoločnosti a demokratizácie krajiny. V zmysle obmedzení Rady EÚ z roku 1997 sa bilaterálne aktivity sústredili na nižšiu expertnú úroveň a predovšetkým na riešenie otázok súvisiacich s hospodárskou spoluprácou, cestovným ruchom a migráciou, konzulárnou a vízovou činnosťou, ako aj na podporu rozvoja vzťahov v oblasti kultúrnych, vedeckých, školských a športových výmen. Uskutočnili sa medziministerské konzultácie MZV a podujatia kultúrnej prezentácie Slovenska „Biely pozdrav Bielorusku“. S cieľom podpory bieloruskej občianskej spoločnosti a zvýšenia povedomia v EÚ o dianí v Bielorusku usporiadalo MZV SR, v spolupráci so slovenskými a zahraničnými MVO, medzinárodnú konferenciu o Bielorusku za účasti expertov zo SR a EÚ. Slovensko bolo zastúpené svojimi pozorovateľmi vo volebnej pozorovateľskej misii ODIHR na prezidentských voľbách v marci 2006. V hospodárskej oblasti sa úspešne rozvíjala kooperácia slovenských a bieloruských subjektov, čo sa odrazilo na raste vzájomného obchodného obratu. V septembri 2006 nadobudla platnosť Dohoda medzi vládou SR a bieloruskou vládou o podpore a vzájomnej ochrane investícií. SR pokračovala v pomoci Bielorusku aj formou podpory projektov mimovládnych organizácií, prostredníctvom oficiálnej rozvojovej pomoci.

Krajiny regiónu južného Kaukazu

Politika SR voči krajinám regiónu sa rozvíja v kontexte vzťahov BR OSN, EÚ a NATO s krajinami regiónu (Európska susedská politika, Euro-atlantická partnerská rada, program Partnerstvo za mier).

Vzťahy SR s **Arménskom** možno naďalej hodnotiť ako štandardné. V tomto roku sa neuskutočnili významnejšie stretnutia predstaviteľov oboch krajín. Od septembra 2006 vykonáva honorárny konzulát v Jerevane nutnú konzulárnu činnosť, oficiálne ešte konzulát nebol otvorený.

Rozvoju bilaterálnych vzťahov medzi SR a **Gruzínskom** nepochybne prospelo otvorenie ZÚ Gruzínska v Bratislave, ako aj odovzdanie poverovacích listín slovenského veľvyslanca v Gruzínsku (so sídlom v Moskve) prezidentovi Saakašvilimu v apríli 2006. SR mala v tomto roku zvýšený záujem o región aj v kontexte svojho členstva v BR OSN (zmrazené konflikty na území Gruzínska). V regióne južného Kaukazu aj naďalej chýba ZÚ SR, pričom z geopolitického hľadiska najlepšie vyhovuje práve Tbilisi.

Vzťahy s **Azerbajdžanom** má SR na rovnakej úrovni ako s ostatnými krajinami južného Kaukazu. Rastúcemu významu krajiny pre diverzifikáciu zdrojov nerastných surovín nezodpovedala styková aktivita slovenských predstaviteľov, keďže sa neuskutočnilo žiadne významné stretnutie s azerbajdžanskými predstaviteľmi. Súčasný hospodársky kontakty sú nedostačujúce a vôbec nezodpovedajú danému potenciálu. Pozitívnym krokom je odovzdanie poverovacích listín slovenského veľvyslanca v Azerbajdžane (so sídlom v Moskve) azerbajdžanskému prezidentovi I. Alijevovi vo februári 2006.

Krajiny regiónu Strednej Ázie

V roku 2006 SR pokračovala v rozširovaní a prehľbovaní obchodno-ekonomických vzťahov s krajinami Strednej Ázie. Dôležitým nástrojom pôsobenia SR v stredoázijskom regióne zostáva efektívne poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci v súlade s cieľmi zahraničnej politiky SR. Rozvojové projekty boli zamerané na budovanie občianskej spoločnosti, energetickú efektívnosť, nakladanie s priemyselným odpadom a technickú pomoc v oblasti geológie. Na rozvoji vzťahov SR so stredoázijským regiónom sa okrem dvojstrannej spolupráce odrážala aj SZBP EÚ, v rámci ktorej sa ťažisko aktivít sústreďovalo na posilňovanie vzťahov s krajinami tohto významného regiónu s cieľom prispievať k bezpečnosti, stabilite a spolupráci krajín daného regiónu. Slovenská diplomacia sa zúčastňovala na aktivitách a príprave novej stratégie EÚ ku krajinám Strednej Ázie, ktorá by mala byť prijatá v priebehu prvého polroka 2007.

Uzbekistan, Tadžikistan, Turkménsko

V roku 2006 sa neuskutočnili žiadne významnejšie dvojstranné stykové aktivity SR vo vzťahu k Tadžikistanu, Turkménsku a Uzbekistanu. K zintenzívneniu kontaktov a zviditeľneniu SR v regióne Strednej Ázie by malo prispieť aj pôsobenie prvého rezidenčného veľvyslanca SR v Uzbekistane (od júla 2006) s jeho priakreditáciou aj pre Tadžikistan a Turkménsko.

V roku 2006 nedošlo k rozšíreniu zmluvno-právnej základne medzi SR, Tadžikistanom, Turkménskom a Uzbekistanom, ktorá by vytvorila vhodnú zmluvnú platformu, zodpovedajúcu terajšej etape rozvoja vzťahov s týmito krajinami. V platnosti zostáva Zmluva medzi ČSSR a ZSSR o právnej pomoci a právnych vzťahoch vo veciach občianskych, rodinných a trestných (Moskva 12.8.1982). Širšiemu rozvoju hospodárskych vzťahov bránia nedostatky v zmluvno-právnej základni s uvedenými štátmi.

V hodnotenom období sa nebol realizovaný pôvodný zámer ministra obrany SR zriadiť nový úrad pridelenca obrany SR v Taškente kvôli rozhodnutiu o racionalizácii siete úradov pridencov obrany SR v zahraničí.

Kazachstan

Zahraničná politika SR vo vzťahu ku Kazachstanu bola v roku 2006 zameraná na prehlbovanie spolupráce oboch krajín. SR považuje Kazachstan, za politického, ekonomického a energetického partnera v Strednej Ázii. Spolupráca v ekonomickej oblasti predstavuje významnú oblasť bilaterálnych vzťahov, ktorá nezodpovedá možnostiam a záujmom ekonomík oboch krajín.

V roku 2006 sa nepodarilo uskutočniť pripravovanú oficiálnu návštevu prezidenta Kazachstanu v SR. V novembri 2006 sa uskutočnila oficiálna návšteva MO SR v Kazachstane za účasti štátneho tajomníka.

Pokračovala spolupráca v oblasti slovenskej rozvojovej pomoci Kazachstanu a to najmä v oblastiach rozvoja trhového prostredia, poľnohospodárstva, vodohospodárstva a zdravotníctva.

V politických kontaktoch medzi oboma krajinami naďalej prevládal ich multilaterálny charakter, predovšetkým v rámci spoločnej zahraničnej politiky EÚ, v rámci spolupráce v OBSE a OSN. SR podporuje úsilie KZ o prehlbovanie demokratických reforiem v krajine, rozvoj právneho štátu a trhového hospodárstva, ktoré je príťažlivé pre zahraničné investície.

SR podporuje kandidatúru Kazachstanu na miesto predsedu OBSE na rok 2009.

Kirgizsko

Slovenská strana má záujem o posilnenie spolupráce predovšetkým v obchodno-ekonomickej oblasti. Skutočnosť, že Kirgizsko ako jediný štát SNŠ je členom WTO, vytvára nato vhodné predpoklady.

Významnou udalosťou vzájomných vzťahov v roku 2006 bolo otvorenie ZÚ SR pre Kirgizsko so sídlom v Astane. 7.4.2006 odovzdal veľvyslanec SR poverovacie listiny prezidentovi Kirgizska.

V roku 2006 došlo k prehĺbeniu spolupráce v oblasti slovenskej rozvojovej pomoci Kirgizsku a v septembri 2006 sa uskutočnilo slávnostné spustenie prevádzky projektu ODA Monitoring radiačného žiarenia za účasti vedenia Ministerstva pre mimoriadne situácie Kirgizska. V decembri 2006 sa uskutočnila pracovná návšteva ministerky zahraničných vecí R. Otunbajevovej v Bratislave pri príležitosti regionálnej konferencie UNDP.

Rozvíja sa aj pomoc a spolupráca so skupinou 35 Slovákov z Kirgizska, ktorí sa už niekoľko rokov snažia o presídlenie na Slovensko. Ide o potomkov robotníkov a roľníkov, ktorí sa do Kirgizska presťahovali v rámci programu Interhelpe v 20. rokoch 20. storočia.

1.5. Vzťahy so štátmi západného Balkánu

Srbsko

Dvojstranné vzťahy so Srbskom sa aj v roku 2006 rozvíjali dynamicky, čo potvrdila aj úroveň stykových aktivít, z ktorých za najvýznamnejšie považujeme oficiálnu návštevu prezidenta Srbska a Čiernej Hory S. Marovića v SR vo februári 2006, účasť podpredsedu vlády SR D. Čaploviča na Slovenských národných slávnostiach v Báčskom Petrovci v auguste 2006, pracovnú návštevu ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša v Srbsku v auguste 2006 a oficiálnu návštevu predsedu vlády Srbska V. Koštunicu v SR v októbri 2006.

SR si uvedomuje, že bez stabilného Srbska nebude dosiahnutá ani trvalá stabilita celého regiónu a preto na pôde EÚ i NATO podporovala, ba často dokonca iniciovala kroky, ktoré mali vytvoriť priestor pre budúcu integráciu Srbska do EÚ i do euroatlantického spoločenstva aj v situácii, v ktorej došlo k prerušeniu rokovaní o SAA kvôli nedostatočnej

spolupráci s ICTY. Rovnako SR podporovala prijatie Srbska – spolu s Čiernou Horou a Bosnou a Hercegovinou – do PfP, vychádzajúc z názoru, že prijatie nie je odmenou, ale vynikajúcim prostriedkom komunikácie a pomoci k úspešným reformám. Summit NATO v Rige napokon pozval Srbsko, MN i BH do PfP.

Riadiaci výbor Fondu Bratislava – Belehrad, v rámci pokračujúcej ODA, rozhodol realizovať ďalšie projekty pre Srbsko v celkovom objeme 50 mil. SKK. Implementácia projektov schválených v predchádzajúcich kolách dokázala, že ODA je relevantným nástrojom zahraničnej politiky SR.

Slovenská zahraničná služba venovala veľkú pozornosť krajanskej komunite podieľajúcej sa na naplňaní stanovených cieľov v tejto oblasti. V pravidelnej komunikácii s krajanmi napomáhala realizovať niektoré formy pomoci, hlavne v oblasti školstva a kultúry.

Srbsko – Kosovo

SR sa v roku 2006 usilovala o konštruktívnu účasť v procese určenia budúceho statusu Kosova a zároveň pokračovala v aktívnej podpore aktivít medzinárodného spoločenstva v Kosove. SR je vnímaná ako relevantný a objektívny partner, k čomu prispieva aj priaznivo hodnotená účasť slovenského vojenského kontingentu v rámci KFOR, alebo podpora rozvoja občianskej spoločnosti v Kosove. Pôsobenie SR v Kosove bolo poznačené tragickou haváriou lietadla Armády SR 17.1.2006, pri ktorej zahynulo 42 slovenských vojakov vracajúcich sa z misie KFOR v Kosove.

V júni 2006 otvorila SR Styčný úrad (SÚ) v kosovskej Prištine. SÚ prispel k zvýšeniu kvality spravodajstva a tým aj skvalitneniu vstupov a návrhov Slovenska pri formulovaní postojov medzinárodného spoločenstva, najmä na pôde EU, NATO a BR OSN.

Predstavitelia SR, predovšetkým na úrovni ministra zahraničných vecí, sa v roku 2006 zúčastňovali intenzívneho dialógu so zástupcami medzinárodného spoločenstva i kosovských inštitúcií k problematike vývoja v Kosove. Z dvojstranných aktivít je potrebné spomenúť predovšetkým návštevu ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša v Kosove v auguste 2006 a návštevu zvláštneho vyslanca GT OSN a vedúceho misie UNMIK J. Rückera v SR, v sprievode ktorého pricestoval aj predseda kosovskej vlády A. Čeku. V roku 2006 sa uskutočnilo aj viacero stretnutí na úrovni ministra zahraničných vecí SR so zvláštnym vyslancom GT OSN pre proces určenia budúceho statusu Kosova M. Ahtisaarim.

Prezident SR I. Gašparovič a minister obrany F. Kašický navštívili v júni 2006 slovenskú jednotku KFOR na základni Šajkovac v Kosove.

Čierna Hora

SR zohrala pozitívnu úlohu v procese prípravy a realizácie referenda o nezávislosti MN, ktorý v mene EÚ viedli 2 slovenskí diplomati (M. Lajčák – osobný predstaviteľ Vysokého predstaviteľa pre SZBP EÚ a F. Lipka – predseda Komisie pre organizovanie referenda). SR uznala MN hneď po vyhlásení nezávislosti v júni 2006, pričom nadviazala na tradične dobré vzťahy z minulosti. SR aktívne podporovala MN na jej ceste do EÚ a do NATO, pričom presadzovala, aby sa aj v prípade MN dôsledne uplatňoval princíp regaty, čiže hodnotenia krajiny na základe dosiahnutých výsledkov. Podpora SR integračným ambíciám MN sa prejavovala aj formou poradenských a expertných služieb. MN má potenciál relatívne rýchlo napredovať v integračných procesoch a byť faktorom stability na západnom Balkáne, čo je významným dôvodom našej väčšej angažovanosti sa v tejto krajine. Potvrdením slovenských pozícií a záujmu o rozvoj dvojstranných vzťahov bola návšteva ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša v Čiernej Hore v auguste 2006.

Bosna a Hercegovina

Vývoj v Bosne a Hercegovine (BH) výrazne poznačili všeobecné voľby v októbri 2006. Predvolebné obdobie a najmä rétorika politických strán spôsobili odklad ukončenia reforiem, predovšetkým reformy polície a reformy ústavy, ktoré sú nevyhnutné pre homogenizáciu štátu a jeho fungovanie, ako aj pre pokrok krajiny v rámci integračných procesov. Kvôli stagnácii reformného procesu napokon nedošlo ani k očakávanému podpisu Stabilizačnej a asociačnej dohody medzi EÚ a BH do konca roku 2006.

Pôsobenie SR voči BH bolo súčasťou celkovej politiky EÚ voči regiónu, ktorá kládla dôraz na zachovanie multietnicity a dosiahnutie medzietnického zmierenia. Dôležitou súčasťou našej zahraničnej politiky bola účasť v medzinárodných organizáciách pôsobiach v BH. V roku 2006 sa podarilo zvýšiť našu účasť v rámci EUFOR, keď počet príslušníkov OS SR stúpol zo 4 na 44. Tento krok bol pozitívne prijatý tak zo strany domácich politikov a verejnosti, ako aj zo strany partnerov z EÚ.

V roku 2006 pokračoval politický dialóg, ktorý dostala na kvalitatívne vyššiu úroveň minuloročná návšteva prezidenta SR I. Gašparoviča. Medzi najvýznamnejšie stykové udalosti patrila návšteva ministra vnútra SR v BH, počas ktorej došlo k podpisu readmisnej dohody a dohody o policajnej spolupráci. SR v tomto roku pristúpila aj k liberalizácii vízového režimu voči občanom BH, čo malo všeobecne dobrý ohlas a významným spôsobom stimulovalo rozvoj predovšetkým ekonomických kontaktov. Pokračoval politický dialóg na úrovni ministerstiev zahraničných vecí oboch krajín v zmysle platného protokolu o spolupráci. Značný záujem prejavila bosnianska strana o oblasť odovzdávania skúseností z nášho prístupového procesu do EÚ.

Pokračovala spolupráca na úrovni ministerstiev obrany, ktorej cieľom bolo pomôcť BH v jej úsilí o vstup do PĽP a neskôr aj do NATO. V rámci projektu OBSE navštívil SR Výbor pre obranu a bezpečnosť parlamentu BH.

V tomto roku došlo po prvýkrát v histórii našich vzťahov ku kultúrnej prezentácii SR v rámci tradičných medzinárodných kultúrnych festivalov v BH.

V roku 2006 sa nepodarilo výraznejšie pokročiť v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci. Dôvodom bola skutočnosť, že bosnianska strana doposiaľ nevydala stanovisko k predloženému textu medzivládnej dohody o rozvojovej spolupráci. Napriek tomu sa podarilo realizovať projekt Slovenský fond pre lokálne iniciatívy v BH, o ktorý bol enormný záujem, o čom svedčí realizácia 9 podprojektov. V predvolebnom období sa výrazným spôsobom zvýšila spolupráca tretieho sektora oboch krajín a realizácia projektov zameraných na budovanie občianskej spoločnosti a demokratizáciu BH.

Chorvátsko

Hlavné ciele zahraničnej politiky SR v relácii s Chorvátskou republikou sa splnili vo všetkých aspektoch. Politická, ekonomická i kultúrna spolupráca s HR dosiahla vskutku vynikajúcu úroveň, o čom svedčí aj intenzívna styková činnosť na vysokej a najvyššej úrovni. Slovensko navštívil predseda vlády I. Sanader a Chorvátsko navštívil podpredseda vlády SR P. Csáky, minister obrany SR F. Kašický a minister zahraničných vecí SR J. Kubiš. Uskutočnila sa návšteva Výboru pre európske záležitosti NR SR. V priebehu roka došlo aj k viacerým bilaterálnym stretnutiam, pri ktorých slovenská strana odovzdala svoje skúsenosti z prístupového procesu do EÚ na parlamentnej (legislatívny proces) a expertnej (komunikačné stratégie a screeningový proces) úrovni.

SR plne podporovala HR v jeho integračnom procese do EÚ a NATO, čím významne prispela aj k posilňovaniu bezpečnosti a stability západného Balkánu.

Obchodné a hospodárske vzťahy sa vytvárali s prioritným cieľom zachovať a podľa možnosti zvýšiť objem obchodnej výmeny a najmä aktívnu obchodnú bilanciu (za prvý polrok

2006 bola vzájomná obchodná výmena vo výške 170,6 mil. USD s indexom nárastu 186,4 %, z toho slovenský export mal hodnotu 114,4 mil. USD).

V marci bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi investičnými agentúrami SARIO a APIU. V priebehu roka sa uskutočnili rokovania o uzavretí medzivládnej Dohody o vzájomnej podpore a ochrane investícií. V prvom polroku ukončila činnosť medzivládna Komisia pre obchodno-hospodársku spoluprácu, ktorej náplň práce prevzali kompetentné rezortné ministerstvá.

Na Záhrebskom jesennom veľtrhu sa uskutočnila prezentácia slovenského ekonomického potenciálu, ako aj misia slovenského cestovného ruchu pre chorvátske cestovné spoločnosti.

Rovnako bohatá a intenzívna bola aj spolupráca v oblasti kultúrnej výmeny a systematická pozornosť bola venovaná podpore krajanov.

V medzinárodnoprávnej a konzulárnej oblasti sa nepodarilo podpísať Doplnkový protokol k readmisnej dohode, ktorý je v štádiu finalizácie.

Macedónsko

SR v roku 2006 podporovala integračné ambície Macedónska na pôde EÚ i NATO, ako aj poskytovaním konkrétnej expertnej a odbornej pomoci. Bilaterálne vzťahy sa vyvíjali uspokojivo, parlamentné voľby v SR i v Macedónsku však spôsobili odloženie niektorých vrcholných návštev. Hlavnou bilaterálnou stykovou aktivitou sa stalo stretnutie ministra zahraničných vecí Macedónska A. Milošoského s ministrom ZV SR J. Kubišom v Bratislave v novembri 2006.

Albánsko

Bilaterálne vzťahy s Albánskom možno hodnotiť ako málo rozvinuté. Vo vzájomnom dialógu dominuje téma euro-atlantickej integrácie. Albánska politická reprezentácia navyiac prejavuje mimoriadny záujem o čerpanie skúseností z transformačného procesu v ekonomike SR.

Politický dialóg sa rozvíja pomaly, predovšetkým formou stretnutí na multilaterálnych fórach. Úroveň spolupráce medzi rezortmi vlády, snád' s výnimkou MZV, je obmedzená. 23.-24.11.2006 sa minister zahraničných vecí SR J. Kubiš zúčastnil zasadnutia SEI v Tirane a uskutočnil bilaterálne rozhovory s predsedom albánskej vlády S. Berishom ako aj s ministrom zahraničných vecí Albánska B. Mustafajom.

Keďže obchodno-ekonomická spolupráca medzi SR a Albánskom je svojim rozsahom zanedbateľná, v najbližšom období chceme venovať systematickú pozornosť identifikovaniu jej základných daností, osobitne z hľadiska možností spolupráce v oblasti výroby a prepravy elektrickej energie, geologického prieskumu a využívania nerastného bohatstva železitých a neželezitých rúd, akútnej potreby realizovať množstvo infraštruktúrnych, hlavne dopravných, projektov a pod.

1.6. Vzťahy so štátmi Ázie, Oceánie a s Austráliou

V kontexte dôveryhodnej, zodpovednej a vyváženej zahraničnej politiky SR voči Ázii, Austrálii a Oceánii sa dôraz kládol na podporu hospodárskej spolupráce. SR plnila záväzky vyplývajúce zo spolupráce a súčinnosti s EÚ a NATO a primerane podporovala v rámci tohto regiónu posilňovanie transatlantickej väzby a partnerstva. Súčasťou pôsobenia SR bola spolupráca najmä v rámci EÚ v oblasti ochrany ľudských práv, boja proti terorizmu

a energetickej bezpečnosti, v rámci NATO posilňovanie stability a demokracie v Afganistane. V primeranej miere bola poskytovaná oficiálna rozvojová pomoc (ODA) menej rozvinutým krajinám. Ako člen BR OSN sa SR podieľala na riešení krízových situácií, napr. v súvislosti s jadrovým programom KĽDR.

V rámci medziregionálneho procesu Stretnutie Ázia-Európa (ASEM) sa v Helsinkách uskutočnil summit ASEM6, ktorého sa SR zúčastnila na úrovni predsedu vlády v sprievode ministra zahraničných vecí a stretnutie ministrov financií. Účasť na týchto podujatiach bola využitá na prezentovanie SR ako partnera so záujmom o posilňovanie partnerstva a spolupráce s ázijskými krajinami a prispela k pozitívnemu vnímaniu SR v Ázii. Počas summitu ASEM6 sa predseda vlády stretol s prezidentom Kórejskej republiky a predsedami vlád Čínskej ľudovej republiky a Thajska, minister zahraničných vecí s partnerom z Kórejskej republiky.

So zámerom potvrdiť dobrú úroveň vzťahov a ďalej zintenzívniť hospodársku spoluprácu s **Čínou** sa uskutočnili stretnutie predsedov vlád v Helsinkách a návšteva ministra zahraničných vecí SR v CN. Na pozvanie ministra pôdohospodárstva SR M. Jureňu, za účelom ďalšieho rozvoja bilaterálnej spolupráce v oblasti poľnohospodárstva, uskutočnil oficiálnu návštevu SR 20.–22.11.2006 námestník ministra poľnohospodárstva CN Z. Baowen. Z pohľadu obratu vzájomnej obchodnej výmeny prekračujúceho 1 mld. USD a s tendenciou rastúceho slovenského vývozu na čínsky trh si CN udržala postavenie najvýznamnejšieho obchodného partnera SR v Ázii. Pokračovala identifikácia vzájomných investičných možností a podpora účasti slovenských subjektov na rozvojových projektoch v CN, najmä v oblasti energetiky. Počítačová spoločnosť Lenovo otvorila svoju pobočku v Bratislave pre región SVE.

V rámci spoločného pôsobenia EÚ podporila SR postupné budovanie strategického partnerstva EÚ a CN vrátane rozhodnutia otvoriť rokovania s cieľom uzatvoriť dohodu o partnerstve a spolupráci. V oblastiach spoločného záujmu EÚ, ako sú napr. dodržiavanie ľudských práv a migrácia, SR konzistentne vychádzala z prístupu EÚ založenom na partnerskom dialógu. Spolupôsobenie na pôde BR OSN prebiehalo v konštruktívnom duchu.

Pôsobenie voči **Taiwanu** rešpektovalo princíp „jednej Číny“ a sústredilo sa na rozvoj hospodárskych vzťahov vrátane získania investícií.

Kontinuálny rozvoj všestranných vzťahov s **Japonskom** založených na zdieľaní spoločných hodnôt bol podporený návštevami ministra životného prostredia SR v Japonsku a ministra pôdy, územného plánovania, dopravy a turistiky Japonska v SR. Kontakty a podujatia na nižšej úrovni sa prioritne sústredili na udržiavanie politického dialógu a prezentáciu SR ako dôveryhodného partnera, ktorý cieľavedome a úspešne buduje bezpečné a transparentné podnikateľské prostredie prítiahľivé pre zahraničné investície prednostne do oblastí vytvárajúcich vyššiu pridanú hodnotu. Partnerská spolupráca na pôde BR OSN vychádzala z názorovej zhody na väčšinu medzinárodných otázok. V oblasti hospodárskej spolupráce rozhodla o rozšírení svojej investície na Slovensku spoločnosť Sony a japonská letecká spoločnosť ANA zorganizovala pre japonských turistov historicky prvý priamy let Tokio – Bratislava. Obchodná výmena si udržala stúpajúci trend, Japonsku tradične dosiahlo 2. miesto v poradí najvýznamnejších obchodných partnerov SR v Ázii. Návšteva ministra zahraničných vecí Japonska bola z termínových dôvodov odložená na budúci rok.

Ako člen EÚ Slovensko podporovalo rozvíjanie strategického partnerského dialógu medzi EÚ a Japonskom.

S cieľom oživiť hospodársku spoluprácu navštívil **Indiu** minister hospodárstva SR a uskutočnilo sa množstvo aktivít na nižšej úrovni vrátane zasadnutia slovensko-indickej komisie pre hospodársku spoluprácu v Dillí. Podpísaná bola dohoda o podpore a ochrane

investícií. Napriek pozitívnym náznakom sa však nedarilo zásadnejším spôsobom zvýšiť obrat obchodnej výmeny. Spolupráca na multilaterálnej úrovni bola sústredená do oblasti reformy OSN. Návšteva indického ministra zahraničných vecí v SR bola odložená na neskoršie obdobie.

Na pozitívnu prezentáciu SR boli vhodne využívané podujatia EÚ v rámci Spoločného akčného plánu EÚ-India.

Veľmi dobrá úroveň vzťahov a dynamický rozvoj hospodárskej spolupráce s **Kórejskou republikou (KR)** boli potvrdené aj častými stykovými aktivitami. Pri príležitosti summitu ASEM6 v Helsinkách sa uskutočnilo stretnutie predsedu vlády SR a prezidenta KR a stretnutie ministrov zahraničných vecí. Ďalšie dôležité impulzy priniesli návštevy ministra zahraničných vecí KR v SR a ministra hospodárstva SR v KR, ako aj misia SOPK v KR. Rozvinutý politický dialóg bol využitý na posilnenie hospodárskej spolupráce s dôrazom na získanie kórejských investícií. Spoločnosť Kia/Hyundai úspešne pokračovala vo svojej investícii na Slovensku a začala výrobu automobilov, spoločnosť Samsung Electronics svoju investíciu rozšírila. V rámci aktivít EÚ sa úsilie SR zameralo na ďalšiu liberalizáciu kórejského podnikateľského prostredia. Pozitívnym faktorom ďalšieho rozvoja bilaterálnych vzťahov bolo rozhodnutie KR o vymenovaní svojho prvého veľvyslanca so sídlom v Bratislave.

Aktivity vo vzťahoch s **Indonéziou** boli kontinuálne zamerané na hospodársku spoluprácu vrátane vojenskej techniky s dôrazom na zvýšenie slovenského exportu, ktorý zaznamenal mierny nárast. Uzatvorená bola dohoda o ekonomickej spolupráci. Nebola realizovaná styková akcia na vyššej úrovni. Pozitívnym momentom bola spolupráca na medzinárodných fórach a v oblasti kultúry. Na podporu hospodárskej spolupráce a za účelom konzulárnej pomoci slovenským občanom v oblasti Bali bol otvorený honorárny konzulát SR v Denpasare. V roku 2006 bola Indonézii poskytnutá humanitárna pomoc vo výške 4,7 mil. SKK.

Vo vzťahoch s **Thajskom** boli kontakty na vysokej úrovni a úsilie o vyvážený dialóg a rozvoj všestranných vzťahov s dôrazom na využitie potenciálu hospodárskej spolupráce, ktorého potvrdením bola návšteva podpredsedu vlády Thajska v SR, prerušené v dôsledku vnútropolitického vývoja v Thajsku. SR v rámci EÚ podporila konštruktívny postup zameraný na plnú obnovu demokracie.

Vo vzťahoch s **Malajziou** sa uskutočnil rad aktivít cielených na podporu hospodárskej spolupráce vrátane oblasti vojenskej techniky a malajzijských priamych investícií, ktoré pragmaticky vyrovnávali absenciu kontaktov na vyššej úrovni. Možnosti aktívnejšej slovensko-malajzijskej interakcie podporilo otvorenie Honorárneho konzulátu vo federálnom štáte Sabah. Slovenské firmy sa prvý raz úspešne zapojili do programu EÚ – Malajzia na podporu malého a stredného podnikania. K budovaniu porozumenia v širšom kultúrnom kontexte prispelo využitie ponuky vládnych štipendií na štúdium v SR.

Návšteva prezidenta SR vo **Vietname** priniesla želané oživenie vzájomných vzťahov a významný impulz pre hospodársku spoluprácu vrátane oblasti vojenskej techniky. Bola podpísaná dohoda o ekonomickej spolupráci. Za účelom rozvoja kontaktov v dynamicky sa rozvíjajúcej južnej časti Vietnamu bol otvorený Honorárny konzulát SR v Hočiminovom meste. Primerane bol využívaný potenciál Vietnamcov, ktorí študovali alebo pôsobia v SR.

Návšteva predsedu vlády v **Afganistane** potvrdila záväzok SR dlhodobo sa podieľať na obnove a demokratizácii tejto krajiny v rámci koordinovaného postupu EÚ, NATO a OSN. V Afganistane sa realizovalo 8 rozvojových projektov.

Vo vzťahoch k ostatným krajinami Ázie SR venovala primeranú pozornosť udržiavaniu základných kontaktov, prípadne možnostiam oživenia hospodárskej spolupráce. Veľmi dobrá úroveň a pragmatická orientácia priateľských vzťahov v bilaterálnej aj

multilaterálnej oblasti so **Singapúrom** bola potvrdená návštevou prezidenta SR v Singapure a staršieho ministra vlády Singapuru v SR. V rámci programu slovenskej vládnej rozvojovej pomoci pokračovala pomoc **Mongolsku** (10 projektov) a **Kambodži** (pilotná krajina). Vo vzťahu k **Barne**/Mjanmarsku SR podporovala postup EÚ, ktorý usiluje o demokratizáciu krajiny. SR aktívne podporila postup BR OSN pri riešení krízového vývoja situácie v súvislosti s jadrovou skúškou **KDDR**. S ostatnými ázijskými krajinami SR udržiavala základné diplomatické kontakty, prípadne kontakty prostredníctvom aktivít EÚ.

Voči **Austrálii** a primerane voči **Novému Zélandu**, partnerským krajinám zdieľajúcim rovnaké hodnoty, SR venovala prioritnú pozornosť prezentácii SR ako krajiny, ktorá ponúka hospodárske prostredie vhodné na zahraničné investície. Napriek absencii kontaktov na vysokej úrovni sa darilo udržiavať primeranú úroveň pragmaticky orientovanej spolupráce vrátane multilaterálnej oblasti. Pozitívnym krokom zo strany Austrálie je rozhodnutie poskytnúť Slovensku rovnaké zaobchádzanie v oblasti udeľovania víz ako majú pôvodné krajiny EÚ v roku 2008. Tradičnou a integrálnou súčasťou pôsobenia SR bola podpora krajanského života v Austrálii a na Novom Zélande spájaná s prezentáciou slovenskej kultúry aj pre širšiu verejnosť. S ostatnými krajinami Oceánie boli udržiavané základné kontakty.

1.7. Vzťahy so štátmi Blízkeho a Stredného východu a severnej Afriky

SR má okrem ekonomických záujmov v tomto regióne mimoriadny záujem aj na riešení otázok regionálnej bezpečnostnej situácie, čo bolo v uplynulom období ešte výraznejšie presadzované vzhľadom na členstvo SR v BR OSN. Rozvoju ekonomických vzťahov s týmto regiónom napomáhala aj napĺňanie cieľov Barcelonského procesu a spolupráce v rámci EUROMED. V priebehu roku 2006 sa predstavitelia MH SR zúčastnili na ministerských konferenciách EUROMED-u, ktoré sú pravidelným dialógom v ekonomickej dimenzii medzi EÚ a jej stredomorskými partnermi v kontexte Barcelonského procesu. 24.3.2006 sa uskutočnila konferencia v Marakeši, ktorá ponúkla možnosť dať novú dynamiku obchodným a ekonomickým kapitolám Barcelonského procesu a jasne definovať postup pre nadchádzajúce roky so zreteľom dosiahnuť do roku 2010 ambiciózny zámer Dohody o zóne voľného obchodu Euromed, postavený na programe, dohodnutom na Barcelonskom summite v novembri 2005. 6.-7.6.2006 sa konala v Bruseli 10. ministerská konferencia EUROMED-u, ktorej zámerom bolo objasniť členským krajinám, v kontexte ENP ekonomické výhody, ktoré by mohli odvodiť z vnútorného trhu EÚ. Minister hospodárstva SR sa 21.-22.9.2006 zúčastnil na 6. Európsko-stredomorskej ministerskej konferencii na Rhodose. Program konferencie vychádzal zo schváleného 5-ročného programu, prijatého na barcelonskom summite EÚ a je v súlade s cieľmi ENP. Konferencia EUROMED-u poskytla priestor na rokovania a diskusiu o budúcich prioritách spolupráce v rámci EÚ a prijala spoločnú záverečnú deklaráciu ministrov a predsedníctva Rady EÚ týkajúcu sa rozvoja spolupráce so stredomorským priestorom.

V bilaterálnych vzťahoch s **Izraelom** zaznamenala SR pozitívne signály, výrazom čoho je aj otvorenie izraelského ZÚ v Bratislave v auguste 2006. Izraelská strana oceňuje pôsobenie SR v BR OSN a jej snahu o nestrannosť a objektivitu. Vo vzťahu k **Palestínskej samospráve** pokračovala stagnácia politického dialógu. Slovensko-palestínske kontakty boli obmedzované najmä z bezpečnostných dôvodov. Otvorenie pobočky ZÚ v Ramalláhu nebolo z objektívnych dôvodov doteraz realizovateľné. Palestínska strana otvorila svoj ZÚ v Bratislave v apríli 2006. Rozvoj stykových aktivít v Izraeli a v Palestíne bol v roku 2006 ovplyvnený volebnými udalosťami. Stykovou aktivitou najvyššej úrovne bola pracovná návšteva podpredsedu vlády D. Čaploviča v Izraeli (IL). Prezentované stanoviská potvrdili, že izraelskí partneri majú záujem o prehĺbenie slovensko-izraelských vzťahov a o realizáciu

d'alších návštev, vrátane pripravovanej návštevy predsedu vlády R. Fica v IL. V oblasti parlamentnej spolupráce v novom 17. Knesete došlo k vytvoreniu skupiny izraelsko-slovenského priateľstva. Jej predsedom sa stal Izraelčan slovenského pôvodu.

Vzťahy so **Sýriou, Libanom a Jordánskom** sú vo všetkých oblastiach determinované trvale zložitou bezpečnostnou situáciou v regióne BV, viazanosťou priorít ZP SR na SZBP EÚ a transatlantické spojenectvo. Hlavnými limitujúcimi faktormi obojstranne výhodnej spolupráce je prítomnosť konfliktov v krajinách, hrozba terorizmu, politická a hospodárska nestabilita, chýbajúce základné prvky demokracie a právneho poriadku. Vzhľadom na objektívnymi faktormi obmedzený bilaterálny dialóg boli politické a hospodárske záujmy a priority zahraničnej politiky SR v Sýrii, Libanone a Jordánsku realizované na multilaterálnej úrovni (počas 61. VZ OSN sa slovenský minister zahraničných vecí stretol s partnermi zo Sýrie a Libanonu). Jediným priamym kontaktom na úrovni predstaviteľov vlády bolo stretnutie ministra obrany so sýrskym partnerom počas hodnotiacej zahraničnej pracovnej cesty na misii UNDOF na Golanských výšinách. V čase vojenského konfliktu medzi Izraelom a Libanom bola Libanonu poskytnutá humanitárna pomoc v hodnote 6,5 mil. SKK.

SR svojou vojenskou prítomnosťou v **Iraku** pokračovala v naplňaní zámerov demokratizačného procesu po irackých parlamentných voľbách. V hospodárskej oblasti nebolo doposiaľ možné napredovať vzhľadom na nepriaznivú bezpečnostnú situáciu v krajine. V súvislosti s angažovanosťou SR v Iraku sa v auguste uskutočnila pracovná cesta delegácie SR vedenej PV R. Ficom, ktorá potvrdila záujem SR o ďalšie pokračovanie účasti na demokratizačnom procese v Iraku. Potvrdením záujmu o intenzívnu spoluprácu bola návšteva ministra zahraničných vecí Iraku v SR a následné otvorenie veľvyslanectva Iraku v Bratislave v novembri 2006.

Spolupráca s **Iránom** bola ovplyvnená vývojom otázky iránskeho jadrového programu, ktorú SR sledovala aj z pozície nestáleho člena BR OSN a člena Rady guvernérov MAAE. Zložitou situáciou v Iráne boli značne poznačené plánované bilaterálne aktivity a SR opatrnejšie pristupovala k iránskym návrhom na uskutočnenie zasadania spoločnej hospodárskej komisie.

S Egyptom má SR tradične aktívne bilaterálne vzťahy. V politickej oblasti pokračovala intenzívna spolupráca zameraná na našu spoluúčasť v riešení arabsko-izraelského konfliktu, na stabilizácii Iraku a v boji proti terorizmu. Diplomatické úsilie sa sústredilo na zintenzívnenie ekonomických väzieb. Diplomatický dialóg s Egyptom sa rozvíjal prevažne na multilaterálnej úrovni. Bilaterálnu návštevu v Káhire, zameranú na zintenzívnenie politickej a ekonomickej spolupráce, uskutočnil štátny tajomník MZV SR. V decembri 2006 sa uskutočnili rozhovory ministrov zahraničných vecí SR a Egypta v Káhire.

V politických a ekonomických vzťahoch SR s krajinami Rady Zálivu (GCC) nastal uzavretím ZÚ Abú Dhabí určitý útlm a ani zriadením ZÚ Kuvajt a presunutím teritoriálnej príslušnosti zvyšných krajín na ZÚ Káhira sa tento stav nezlepšil. Napriek možnostiam ekonomickej spolupráce je zo strany slovenských podnikateľských subjektov malý záujem o rozvoj vzťahov vyplývajúci okrem iného aj z komplikovaných podmienok regiónu. Návšteva ministra ZV SR v **Kuvajte** sa zatiaľ neuskutočnila. Prezident SR rokoval s guvernérom provincie Farwaniya počas medzipristátia pri návrate z návštevy Vietnamu a Singapúru. Dôraz na ekonomickú dimenziu sa kládol aj pri rozvoji vzťahov so **Spojenými arabskými emirátmi, Saudskou Arábiou, Ománom, Katarom a Bahrajnom**. Prvé politické konzultácie na úrovni zástupcov ministerstiev zahraničných vecí sa uskutočnili s Katarom. Pripravená návšteva ministra ZV SR v Katare bola zrušená. V rámci kontaktov s Bahrajnom bola realizovaná misia bahrajnských podnikateľov na Slovensku.

Vo vzťahu k **Libyi** zatiaľ nebol naplnený zámer obnoviť intenzívnejšiu spoluprácu,

pre ktorú vznikli v súčasnosti vhodnejšie politické predpoklady. Štátna tajomníčka MZV sa zúčastnila na Euro-africkej konferencii o migrácii, v Tripolise v novembri. Doposiaľ sa nepodarilo uskutočniť viaceré odložené bilaterálne návštevy v Líbyi. Návšteva podpredsedu vlády a ministra hospodárstva SR do Líbye bola opakovane odložená. Nezaznamenal sa pokrok v riešení splatenia líbyjských dlhov voči SR.

Maroko je dôležitým partnerom SR v oblasti severnej Afriky. Došlo k oživeniu politických kontaktov a zvyšovaniu záujmu Maroka o ekonomickú spoluprácu. Vzhľadom na členstvo SR v BR OSN zintenzívnilo Maroko diplomatický dialóg zameraný predovšetkým na mierové riešenie problémov v západnej Sahare. Úspešne bol zavŕšený proces schvaľovania otvorenia HK SR v Casablanke, čo prispeje k zvýšeniu prítomnosti SR v Maroku a tiež rastu obchodnej spolupráce. V roku 2006 sa zintenzívnil politický dialóg s Marokom, čoho prejavom boli 2 návštevy ministra zahraničných vecí M. Benaissu v SR (apríl, november). Predchádzala im návšteva generálneho tajomníka MZV Maroka O. Hilaleho. Na Euro-africkej konferencii o migrácii v júli v Rabate bola plánovaná účasť ministra ZV SR E. Kukana, ktorá sa nekonala z dôvodu zmeny vlády v SR práve v čase konania konferencie.

Vo vzťahoch s **Alžírskom** SR vyvíjala iniciatívu zameranú na prehĺbenie bilaterálnych vzťahov, najmä v hospodársko-obchodnej oblasti. Zavŕšil sa proces diplomatickej priakreditácie zástupcu SR v Alžírsku. V **Tunisku** sa úspešne doriešil dlhodobý konzulárny prípad uväzneného občana SR, ktorý sa nakoniec vrátil do vlasti. Voči Tunisku sa neuskutočnili žiadne bilaterálne aktivity. Snaha o etablovanie HK SR v Tunisku sa pravdepodobne nenaplní vzhľadom na stratu záujmu kandidáta.

Vo vzťahu k **Čadu** ani **Mauretánii** sa neuskutočnili žiadne aktivity. Vo vzťahu k **Sudánu** SR vyvíjala zvýšenú diplomatickú aktivitu. S ohľadom na nepriaznivú situáciu v krajine, SR z pozície nestáleho člena BR OSN aktívne vplývala na riešenie situácie v Darfúre a vyvinula pozitívne úsilie v rámci rozvojovej pomoci Sudánu. V Sudáne sa uskutočnila návšteva štátneho tajomníka MZV SR J. Berényiho so zameraním na poskytnutie pomoci SR postihnutým regiónom.

1.8. Vzťahy so štátmi subsaharskej Afriky

Aj keď africká problematika nepatrila v hodnotenom období medzi oblasti nášho prioritného záujmu, slovenská zahraničná politika jej venovala patričnú pozornosť a SR, z pozície nestáleho člena BR OSN v rokoch 2006-7, prevzala v hodnotenom období na seba podiel zodpovednosti za udržiavanie mieru a stability vo svete. SR pozorne sledovala vývoj bezpečnostnej situácie v rámci afrického kontinentu a jeho konfliktných oblastí, aktívne sa podieľala na riešení jeho regionálnych konfliktov v súlade so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ v rámci schválenej Stratégie EÚ voči Afrike.

Z titulu predsedníctva SR vo Výbore stálych predstaviteľov programu OSN pre životné prostredie (UNEP) SR usilovala o koordináciu a zabezpečovanie koherentnej politiky v rámci štruktúry UNEP ako aj v kontexte prioritných aktivít v regióne Afriky.

Svoju ODA SR koordinovala s rozvojovými projektmi EK a hlavnými donorskými krajinami v rámci ČK EÚ.

V hodnotenom období nedošlo v rámci regiónu subsaharskej Afriky k realizácii žiadnych bilaterálnych návštev na najvyššej úrovni. V priebehu prvého roka nášho nestáleho členstva v BR OSN sa africká problematika dostávala do oblasti zvýšeného záujmu zahraničnopolitických aktivít SR a potreby monitorovať konfliktné situácie v krízových oblastiach subsaharskej Afriky. Aj v nadväznosti na plnenie úloh, ktoré pre SR vyplývajú z jej členstva v BR OSN, bola začiatkom roka zriadená pobočka ZÚ Nairobi so sídlom v etiópskej Addis Abebe, ktorá je priakreditovaná pri Africkej únii. Hlavné projekty slovenskej ODA sa

v hodnotenom období realizovali v Keni, Sudáne a Mozambiku, ktoré boli spomedzi afrických krajín zaradené do zoznamu prioritných krajín ODA.

Vzhľadom na existenciu iba 3 slovenských zastupiteľských úradov a 1 pobočky veľvyslanectva v celom regióne subsaharskej Afriky, nezastupiteľnú úlohu v rozvoji bilaterálnych vzťahov predovšetkým v hospodárskej oblasti plnia honorárni konzuli.

V oblasti južnej Afriky sa plnenie úloh zahraničnej politiky SR v roku 2006 zameralo na posilňovanie vzájomnej spolupráce a rozvíjanie politického dialógu s **Juhoafrickou republikou** a to nielen z bilaterálneho pohľadu, ale aj z pohľadu slovenského členstva v EÚ. JAR je strategickým partnerom EÚ v politickej, obchodnej aj rozvojovej oblasti a je v záujme SR aktívne sa podieľať na prehľbovaní a využívaní výhod tohto partnerstva. Z bilaterálneho hľadiska sa najúspešnejšie darilo naplňať strategické záujmy SR v ekonomicko-obchodnej oblasti, kde v roku 2006 pokračoval rast obchodnej výmeny a najmä slovenského vývozu. V máji 2006 sa uskutočnila oficiálna návšteva ministra školstva SR v JAR, výsledkom ktorej bol podpis medzivládnej dohody o vedecko-technickej spolupráci. V politickej oblasti sa zatiaľ nepodarilo realizovať návštevu prezidenta SR, ani návštevu ministerky ZV JAR v SR. Vo vzťahu k ostatným krajinám tohto subregiónu boli aktivity vyvíjané predovšetkým vo vzťahu k **Mozambiku**, kde slovenské NGO začali s realizáciou 3 projektov ODA.

Nosnou reláciou pôsobenia zahraničnej politiky SR voči krajinám východnej Afriky je **Keňa**. Prispieva k tomu aj skutočnosť, že Nairobi je sídlom jedinej úradovne OSN v rozvojovom svete a Keňa je cieľovou krajinou ODA. ZÚ SR pôsobí zároveň ako SM SR pri Úradovni OSN v Nairobi, efektívne zabezpečuje účasť SR a aktívne participuje na rokovaníach a konferenciách v rámci UNEP a UN-Habitat, od leta 2006 sa SR stala predsedníčkou krajinou vo Výbore stálych predstaviteľov programu OSN pre životné prostredie (UNEP). Začiatkom roku 2006 bolo na dobu členstva SR v BR OSN v etiópskom hlavnom meste Addis Abebe zriadené efektívne diplomatické zastúpenie vo forme pobočky ZÚ SR v Nairobi, ktoré je zároveň priakreditované pri Africkej únii. V rámci rozvojovej pomoci sú projekty slovenskej ODA zamerané okrem zdravotnej starostlivosti sociálne slabým skupinám obyvateľstva aj na podporu malých a stredných podnikov. V bilaterálnej oblasti okrem návštevy ŠTAT MZV SR J. Berényiho, počas ktorej bol podpísaný Protokol o spolupráci medzi ministerstvami zahraničných vecí, nedošlo v hodnotenom období k žiadnym významným stykovým aktivitám. Z dôvodu obojstrannej pracovnej zaneprázdnenosti sa neuskutočnila ani plánovaná návšteva ministra ZV Kene v SR.

Dôležité miesto v zahraničnej politike SR voči krajinám západnej Afriky majú vzťahy s **Nigériou**, ktorá je regionálnym vodcom a kľúčovou krajinou ECOWAS-u a Africkej únie, ako aj v programe NEPAD. Aj keď do tohto subregiónu neboli plánované ani realizované návštevy najvyšších štátnych činiteľov SR, uskutočnil sa dialóg o možnostiach vzájomnej spolupráce nigérijskeho ministerstva obrany a poľnohospodárskeho výboru Senátu so slovenskými partnermi. V tomto subregióne bola spolupráca zameraná predovšetkým voči Senegal, Togu, Guinei, Beninu a Ghane.

1.9. Vzťahy so štátmi Latinskej Ameriky

Postavenie Latinskej Ameriky (LA) a Karibiku v slovenskej zahraničnej politike sa v roku 2006 výraznejšie nezmenilo. Región LA prirodzene nepatrí ani v roku 2006 do sféry prioritného záujmu našej zahraničnej politiky, SR však prejavovala záujem o zintenzívnenie vzájomných bilaterálnych vzťahov a o nadviazanie na dobré skúsenosti obchodnej spolupráce s tradičnými partnermi z predchádzajúcich období, čo v plnej miere platí aj pre naše vzťahy s krajinami LA. Región LA a Karibiku zostal aj v roku 2006 dynamicky sa rozvíjajúcou

oblasťou sveta so značným potenciálom a expandujúcim trhom, na ktorom je prítomnosť SR z exportného hľadiska zaujímavá a žiaduca. Vývoj obchodných vzťahov s krajinami LA potvrdzuje, že ich potenciál zďaleka nie je vyčerpaný.

V roku 2006 sa vzťahy medzi SR a LA a Karibikom rozvíjali ako korektné a pragmatické. Pokračovala úspešná multilaterálna spolupráca na medzinárodných fórach, vrátane tradičnej vzájomnej podpory kandidátúr. Popri bilaterálnej dimenzii sa v nich potvrdzovala a reflektovala i európska inštitucionalizovaná vzťahová dimenzia a jej využívanie. Stále významnejšou súčasťou pôsobenia SR v LA bolo aktívne zapájanie sa do formovania odporúčaní a pozícií EÚ voči regiónu na rôznych úrovniach a úsekoch pokrývajúcich spoluprácu EÚ s krajinami LA.

V uvedenom kontexte bola najdôležitejšou aktivitou účasť SR na 4. summite EÚ s LA a Karibikom vo Viedni na úrovni hláv štátov a predsedov vlád (11.-12.5.2006). Summit kládol dôraz na nájdenie optimálneho spôsobu spolupráce medzi oboma regiónmi v sociálnej oblasti, konkrétne boja proti sociálnej nerovnosti a eliminácie chudoby. Okrem sociálnej kohézie boli ústrednými témami summitu posilnenie multilateralizmu, ľudské práva, boj proti terorizmu a organizovanému zločinu, rozvoj regionálnej integrácie a obchodu a výmena poznatkov v oblasti školstva, vedy a výskumu. Hlavným výsledkom summitu bola Viedenská deklarácia podporujúca rozvoj obojstranne výhodného strategického partnerstva založeného na princípoch vzájomného rešpektovania sa, rovnosti a solidarity. Konkrétnym pozitívnym výsledkom summitu bolo otvorenie rokovaní o Asociačnej dohode EÚ – Stredná Amerika zahŕňajúcej vytvorenie zóny voľného obchodu. Naopak, nepodarilo sa pokročiť v rokovaní o asociačnej dohode s Mercosurom predovšetkým z dôvodov vnútornej názorovej nejednotnosti v rámci Mercosur, ako aj rozdielnych pozícií EÚ a Mercosur v otázkach poľnohospodárskych dotácií a cieľ na služby prerokovaných v rámci kola Doha rokovaní vo WTO. Nepodarilo sa otvoriť ani rokovania o asociačnej dohode EÚ s Andským spoločenstvom z dôvodu vnútornej dezintegrácie v bloku.

Kľúčovými krajinami vo vzťahu k SR v regióne LA, z hľadiska prehĺbovania pragmatickej politickej a obchodno-ekonomickej spolupráce, boli v roku 2006 Brazília, Mexiko, Argentína, Čile a Kuba.

Prioritnou reláciou v rámci regiónu zostáva **Brazília**, ktorá je zároveň našim najväčším obchodným partnerom a investorom z tejto oblasti. V októbri 2006 sa uskutočnili expertné konzultácie MZV oboch krajín. Pozitívny vývoj bol v dvojstrannom politickom dialógu zaznamenaný predovšetkým v zintenzívnení multilaterálnej spolupráce. V teritóriu pôsobí generálny honorárny konzulát v Sao Paulo, honorárne konzuláty v Joinville a v Rio de Janeiro. Ich činnosť bola zameraná predovšetkým na oblasť obchodnej a kultúrnej spolupráce. Činnosť ukončil honorárny konzulát v Recife a v Belo Horizonte.

Mexiko patrí do skupiny štátov prednostného významu SR v regióne. Nižšia kvantita a intenzita stykových aktivít, poznamenaná volebným rokom v oboch krajinách, bola vyvážená historicky prvou návštevou mexického prezidenta V. Foxa v Bratislave v máji 2006, ktorou politický dialóg kulminoval. V roku 2006 pokračoval pozitívny trend rastu obchodnej výmeny, zaznamenaný po vstupe SR do EÚ v dôsledku uplatňovania režimu dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Mexikom. Zatiaľ jediným, ale čoraz výraznejším príkladom vyšších foriem hospodárskej spolupráce ostáva kapitálový vstup (25 mil. EUR) mexického investora Grupo ALFA-NEMAK, majiteľa firmy Rautenbach SR v Žiari nad Hronom, ktorý v roku 2006 navyšoval investície a upevňoval postavenie na slovenskom trhu. V roku 2006 pokračovalo aj cieľavedomé rozširovanie bilaterálnej zmluvnej základne s cieľom vytvoriť rámec pre spoluprácu najmä v ekonomickej oblasti.

Vo vzťahu k **Argentíne** neboli zaznamenané relevantnejšie bilaterálne stykové aktivity, boli však podniknuté kroky ohľadom prípravy návštevy predsedu vlády SR R. Fica

v Argentíne v roku 2007. Vstup SR do EÚ, zlepšenie politickej a ekonomickej situácie v Argentíne a celková stabilita vývoja v regióne sa pozitívne odrazila na spolupráci vo väčšine oblastí vzájomných vzťahov. Najvýznamnejšou aktivitou vo vzťahu k početnej krajanskej komunite žijúcej v Argentíne bola návšteva predsedníčky Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí V. Prívarovej. Počas návštevy sa uskutočnili rokovania s predstaviteľmi krajanských inštitúcií, MZV Argentíny a migračného úradu.

Pozitívnym faktom je ďalší pomerne intenzívny rast obchodnej výmeny vo vzťahu k hlavným obchodným partnerom v teritóriu – Argentína, Čile a Peru.

Pokračoval pragmatický dialóg s krajinami Strednej Ameriky zameraný predovšetkým na identifikovanie možností a podporu obchodnej spolupráce a rozširovanie zmluvnej základne.

Vzťahy SR s **Kubou** boli aj v roku 2006 poznačené pokračujúcou faktickou stagnáciou politických kontaktov. V záujme zlepšenia vzájomných slovensko-kubánskych vzťahov sa slovenská strana snažila, v súlade s prevládajúcimi trendmi v rámci EÚ, zintenzívniť dialóg s kubánskym vedením najmä v hospodárskej oblasti. V praktickej rovine sa pridržala rámca daného Spoločnou pozíciou EÚ, ktorá poskytuje dostatočný priestor pre akcentovanie nášho záujmu o rozvoj hospodárskej spolupráce. Slovenská strana aktívne spolupracovala so slovenskými MVO pôsobiacimi na Kube a pozorne monitorovala vývoj vnútropolitckej situácie s dôrazom najmä na dodržiavanie ľudských práv.

1.10. Vzťahy v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva

Medzi najvýznamnejšie podujatia Slovenských inštitútov v roku 2006 patrili : „Slovenské dni v Ríme, Modene, Miláne, Bari a provincii Palermo“, výstava „Európsky neokonštruktivizmus 1930-2000 v Moskve“, „Koncert stredoeurópskych violončelistov vo Francúzsku“, „Týždeň slovenskej kultúry vo Varšave“, projekt „Nemci na Slovensku“ v Berlíne, „Koncert priateľstva v Budapešti“, prehliadka filmov krajín V4 „Súčasná filmová tvorba – stredná Európa“ a výstava „Poklady nových krajín – kultúra a dejiny nových krajín EÚ“ v Rakúsku.

V spolupráci so zastupiteľskými úradmi SR v zahraničí sa uskutočnili početné výstavy, literárne večery, filmové predstavenia, koncerty, ale i semináre a konferencie. Úspešný mesiac slovenskej kultúry sa uskutočnil po prvý raz vo Fínsku. Prezentácia Slovenska sa realizovala tiež v USA (výstavy fotografií o SR L. Struhára a A. Jirouška; koncert a výstava mladých slovenských umelcov v New Yorku; výstava fotografií L. Špirka – Nezakrývajte si oči; výstava Maestro K. Sokol, Slovensko-americká módna prehliadka v New Yorku; či premiéra divadelnej hry No exit – v priestoroch American Academy of Dramatic Arts), v Spojenom kráľovstve (Pulse festival, Thame festival), či v Portugalsku (Visit Slovakia). K významným akciám patrili koncerty Albrechtovho kvarteta v Madride, výtvarný projekt mladých umelcov z 10 nových členských krajín EÚ v Corku. Aktivity primerané finančným možnostiam a podmienkam daných krajín boli zaznamenané aj v Slovinsku (vystúpenie SND), Chorvátsku (Týždeň slovenskej kultúry v Rijeke), Bosne a Hercegovine (účasť SR na Festivale Sarajevská zima 2006), či v Srbsku (kultúrno-spoločenské aktivity okrem niekoľkých výstav organizovala najmä slovenská krajanská komunita – Slovenské kultúrne slávnosti a pod.). Zaujímavá a úspešná bola aj výstava diel A. Brunovského v Mexiku, či putovná výstava Súčasná slovenská grafika v Indonézii, Indii a Taiwane. Mnoho akcií sa uskutočnilo v rámci prezentácie krajín V4 a nových členských krajín EÚ.

V oblasti školstva pokračovala spolupráca SR s ostatnými krajinami, s ktorými sú uzatvorené bilaterálne zmluvné dokumenty, a to v zmysle príslušných ustanovení týchto

dokumentov predovšetkým v oblasti poskytovania štipendií na výmenné študijné a vedecké pobyty založené na báze reciprocity, ďalej v oblasti vyučovania slovenského jazyka a literatúry v zahraničí a opačne, vrátane podpory bilingválnych sekcií gymnázií v SR.

V oblasti medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce, ktorá je integrálnou súčasťou štátnej vednej a technickej politiky zabezpečovanou MŠ SR, možno konštatovať, že vzhľadom k stále silnejšej integrácii sú dvojstranné medzivládne a rezortné dohody zastrešujúceho typu základom mnohostrannej spolupráce. Krajiny, s ktorými sú uzatvárané, sú žiaducimi partnermi pre SR, pretože väčšinou ide o ekonomicky stabilné krajiny, so stabilnou pro-európskou politikou a úroveň vedy a techniky (čo sa týka vlastných nákladov štátu, podpory a aj jej výsledkov) je dobrá. Priority pri uzatváraní dvojstranných dohôd sú jednoznačne v prvom rade bezprostredné susedské krajiny, členské krajiny EÚ, NATO a OECD, krajiny G8 a následne krajiny, ktoré sú z určitých dôvodov pre SR záujmovými, resp. kde má slovenská vedecká komunita eminentný záujem na spolupráci. Význam dvojstrannej spolupráce spočíva predovšetkým v tom, že vytvára dobré podmienky pre prípravu na úspešné zapojenie sa do mnohostrannej spolupráce predovšetkým v rámci 6. Rámcového programu EÚ pre výskum, vývoj a demonštračné aktivity a pripravovaného 7. rámcového programu, a medzivládnych výskumných iniciatív EUREKA, COST a NATO.

V súčasnosti má SR podpísaných celkovo 18 dohôd o vedecko-technickej spolupráci (Česko, Nemecko, Rakúsko, Maďarsko, Ukrajina, India, Čína, USA, Grécko, Portugalsko, Taliansko, Francúzsko, Španielsko, Slovinsko, Srbsko, Čierna Hora, Poľsko, Bulharsko a Juhoafrická republika). Podpísané dohody nemajú významný finančný vplyv na štátny rozpočet, ani ekonomický, ani environmentálny vplyv a vplyv na zamestnanosť. Implementáciou týchto dohôd sa však môže pozitívne ovplyvniť zapojenie podnikateľských subjektov do medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce.

V roku 2006 bola podpísaná jedna nová dohoda - Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Juhoafrickej republiky o vedecko-technickej spolupráci, ktorá bola podpísaná v Johannesburgu 15.5.2006

2. Hlavné oblasti mnohostrannej spolupráce

2.1. Pôsobenie SR v medzinárodných medzivládnych organizáciách

2.1.1. EÚ

Minister zahraničných vecí sa pravidelne zúčastňoval na zasadnutiach Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy. Rokovania sa sústredili na široký okruh otázok – príprava zasadnutí Európskych rád, Blízkovýchodný mierový proces, Irak, Irán, Kongo, Sudán, WTO, Libanon, bezpečnostná agenda, otázky rozširovania, migrácie a ďalšie.

Minister zahraničných vecí sa, ako člen delegácie predsedu vlády SR, zúčastňoval na zasadnutiach Európskej rady. V roku 2006 boli rokovania summitov zamerané na Lisabonskú stratégiu, zmluvu o Ústave pre Európu a obdobie reflexie, transparentnosť, trvalo udržateľný rozvoj, oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, klimatické zmeny, rozširovanie, vonkajšie vzťahy, energetiku a inovácie.

V apríli 2006 navštívil SR predseda EK J. Barroso. Témami rokovaní s najvyššími ústavnými činiteľmi SR boli najmä Lisabonská stratégia, zmluva o Ústave pre Európu

a obdobie reflexie, rozširovanie, hodnotenie kritickkej situácie po jarných záplavách a diskusia o predchádzaní vzniku podobných katastrof. Predseda EK ocenil progres a proreformné smerovanie SR.

K významným návštevám slovenských čelných predstaviteľov patrí návšteva predsedu vlády SR R. Fica v Bruseli v septembri 2006. Na rokovaníach s predsedom EK slovenský premiér informoval partnera o 3 prioritách vlády SR, ktorými sú vstup do euro-zóny, vstup do schengenského systému a Lisabonská stratégia.

Predseda NR SR P. Paška navštívil Brusel v októbri. Počas cesty rokoval s predsedom EP J. Borellom, predsedom Strany európskych socialistov v EP M. Schulzom a komisárom J. Figelom. Navštívil aj Dom slovenských regiónov.

2.1.2. NATO

V rámci spolupráce NATO sa uskutočnil dve neformálne zasadnutia ministrov zahraničných vecí (Sofia, apríl; New York, september), dve neformálne zasadnutia ministrov obrany (Taormina, február; Portorož, september) a jedno formálne stretnutie ministrov obrany (Brusel, jún).

7.9.2006 sa uskutočnila návšteva predsedu vlády SR R. Fica (v sprievode ministrov ZV a obrany) v centrále NATO, kde sa stretol s generálnym tajomníkom NATO J. de Hoop Schefferom. Následne 30.10.2006 sa uskutočnila návšteva generálneho tajomníka NATO v SR.

Najvyšším podujatím NATO v roku 2006 bol summit hláv štátov a vlád členských krajín 28.-29.11.2006 v Rige. Delegáciu SR na summite viedol prezident SR I. Gašparovič.

2.1.3. OSN

20.-23.9.2006 sa predseda vlády SR R. Fico zúčastnil na všeobecnej rozprave 61. VZ OSN. V prejave zdôraznil záujem o zahraničnú politiku opierajúcu sa o efektívny multilateralizmus, podporu demokracie, medzinárodného mieru a stability, dodržiavanie ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k národnostným a iným menšinám, právny štát, sociálnu rovnoprávnosť a ochranu životného prostredia. Pripomenul úspechy pri realizácii Záverečného dokumentu Summitu 2005 a vyzval k implementácii zostávajúcich dôležitých záverov a reformných krokov. Pripomenul aktuálne krízové oblasti so špecifickým dôrazom a záujmom slovenskej diplomacie o región západného Balkánu.

Predseda vlády SR absolvoval v New Yorku celý rad bilaterálnych stretnutí. Rokoval, o. i., s GT OSN K. Annanom, predsedníčkou 61. VZ OSN H. R. Al-Khalifovou, prezidentom Litvy V. Adamkusom, predsedom vlády Bosny a Hercegoviny A. Terzićom, predsedom vlády Čiernej Hory M. Djukanovićom, s osobitným splnomocnencom GT OSN pre riešenie budúceho štatútu Kosova M. Ahtisaarim, ako aj s prezidentom Srbskej republiky B. Tadićom a s prezidentom Ghany J. A. Kufuorom. Na pôde OSN podpísal Opčný protokol k Dohovoru o bezpečnosti personálu OSN a pridruženého personálu.

V rámci pracovného programu predseda vlády SR R. Fico navštívil newyorskú burzu cenných papierov a otvoril jej denné obchodovanie. Počas pracovnej návštevy sa predseda vlády SR R. Fico stretol aj s predstaviteľmi amerických židovských organizácií : B'nai B'rith, Americký židovský výbor a Liga proti hanobeniu.

V rámci účasti ministra zahraničných vecí SR J. Kubiša na otvorení všeobecnej rozpravy 61. zasadnutia VZ OSN 17.-24.9.2006 sa v New Yorku uskutočnili schôdzky ministrov ZV EÚ a NATO. Program pracovného týždňa ministra ZV bol mimoriadne úspešný, keďže popri oficiálnych podujatiach sa minister mal možnosť stretnúť aj so svojimi rezortnými partnermi celkovo zo 16 krajín (Alžírsko, Bulharsko, Čína, Guatemala, Chorvátsko, Izrael, Japonsko, Kanada, Kazachstan, Libanon, Macedónsko, Portugalsko,

Singapuru, Sýrie, Turecka a USA).

Vzhľadom na prítomnosť ministrov ZV EÚ v New Yorku patrili medzi najvýznamnejšie podujatia tradične ministerský týždeň EÚ, osobitne stretnutie ministrov ZV ČK EÚ a schôdzky ministrov ZV EÚ s USA a RF, ktoré boli venované aktuálnym politickým otázkam (vzájomné vzťahy, Blízky východ, západný Balkán, Sudán). Minister sa ďalej zúčastnil aj neformálneho zasadnutia ministrov ZV ČK NATO.

V BR OSN sa v uskutočnili 2 významné podujatia. Grécke predsedníctvo BR OSN (v mesiaci september) usporiadalo tematickú diskusiu BR OSN na tému: „Spolupráca medzi OSN a regionálnymi organizáciami,“ ktorá bola na úrovni ministrov ZV. Ďalej to bola schôdza na ministerskej úrovni k situácii na Blízkom východe. Minister Kubiš sa zúčastnil aj na osobitnom ministerskom stretnutí k Sudánu (za účasti ministrov ZV BR OSN a viacerých ďalších ministrov – Kanady, JAR, Nigérie, Senegal, Rwandy, Holandska, Čadu, Nórska, Egypta a Alžírka). Podujatia boli hodnotené ako úspešné, k čomu prispela i účasť členov BR OSN na vysokej politickej úrovni.

Minister ZV SR sa ďalej zúčastnil rokovania V4 a pobaltských krajín k problematike vízovej politiky USA. Okrem toho sa minister Kubiš stretol s GT RE T. Davisom, s administrátorom UNDP K. Dervišom a s W. Luersovou, prezidentkou Nadácie pre občiansku spoločnosť.

Ďalšie stykové aktivity SR na pôde OSN a medzinárodných organizácií

Dialóg na vysokej úrovni o migrácii a rozvoji

14.-15.9.2006 sa konal dialóg na vysokej úrovni (HLD) o migrácii a rozvoji, ktorého sa zúčastnila aj delegácia SR. HLD bol orientovaný na dopad medzinárodnej migrácie na rozvoj, opatrenia na zabezpečenie ochranu ľudských práv migrantov, transfery platieb migrantov do domovských krajín a budovanie kapacít v týchto oblastiach.

Komisia pre postavenie žien

Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR I. Radičová sa 27. a 28.2.2006 zúčastnila na 50. zasadnutí Komisie OSN pre postavenie žien. Zapojila sa do interaktívnej diskusie počas okrúhleho stola na vysokej úrovni na tému *Včlenenie rodovej perspektívy do národných rozvojových stratégií pre realizáciu MDGs, v zmysle záverečného dokumentu Svetového summitu 2005.*

Štatistická komisia OSN

Predseda Štatistického úradu SR P. Mach sa 7.–10.3.2006 zúčastnil, ako pozorovateľ, 37. zasadnutia Štatistickej komisie OSN v New Yorku. Zasadnutie sa zaoberá aktualizáciou štatistických štandardov v rôznorodých oblastiach štatistiky, v neposlednom rade aj metodikou hodnotenia plnenia MDGs.

13.-14.11.2006 sa, na pozvanie ministra J. Kubiša, uskutočnila oficiálna návšteva generálneho riaditeľa UNIDO K. K. Yumkellu v SR, počas ktorej so slovenskými partnermi z MZV, MŽP a MH zhodnotili vzájomnú spoluprácu medzi SR a UNIDO a stanovené konkrétne úlohy nadchádzajúceho obdobia.

16.2.2006 podpísali minister životného prostredia SR spolu s generálnym riaditeľom UNIDO projektový dokument likvidácie odpadov perzistentných organických znečisťujúcich látok v SR nespáľovacími technológiami. Ide o prvý demonštračný projekt svojho druhu, ktorý je súčasťou globálneho programu zameraného na efektívne uplatnenie dostupných nespáľovacích technológií pre deštrukciu odpadov perzistentných organických látok vo svete, ktoré sú závažným problémom ohrozujúcim celosvetové životné prostredie. Rozpočet projektu je 20 mil. USD, z čoho najväčšia časť (10 mil. USD) ide z prostriedkov Global

Environmental Facility a ďalších 10 mil. USD bude poskytnutých z prostriedkov UNIDO, UNDP, mimovládnych organizácií, MŽP SR, konzorcia verejného sektora východoslovenského regiónu a súkromného sektora. Realizácia projektu je naplánovaná na obdobie 6 rokov, implementujúcou inštitúciou projektu bude UNIDO, výkonnou inštitúciou UNDP a samotné nespáľovacie technológie budú inštalované v rámci podniku Chemko a. s. v Strážskom. Projekt je vzorovým pilotným projektom, ktorého výsledky a získané skúsenosti budú môcť využiť aj iné krajiny s podobnou ekonomickou situáciou ako SR.

SR aktívne participovala na expertnej úrovni vo výboroch 95. Medzinárodnej konferencie práce – ILO, ktorá sa konala v máji/júni 2006. Na plenárnom zasadnutí vystúpila ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR I. Radičová. Delegácia SR na Konferencii hlasovala za prijatie Dohovoru o podpornom rámci pre bezpečnosť a zdravie pri práci a s ním súvisiace Odporúčanie, ako aj Odporúčanie týkajúce sa pracovného pomeru.

2.1.4. Rada Európy

Neuskutočené aktivity plánované v Zameraní ZP SR na rok 2006 : Vzhľadom na avizovanú účasť členských štátov Rady Európy (RE) na zasadnutí Výboru ministrov RE v máji 2006 na nižšej úrovni sa minister zahraničných vecí SR podujatia nezúčastnil.

2.1.5. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe

Najdôležitejším podujatím Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) v roku 2006 bolo 14. zasadnutie Ministerskej rady OBSE (MiR) v Bruseli (4.-5.12.2006), na ktorom vystúpil aj minister ZV SR J. Kubiš. SR oceňuje prijatie ministerských rozhodnutí týkajúcich sa boja proti využívaniu internetu pre teroristické účely, dialógu o energetickej bezpečnosti, boja proti sexuálnemu zneužívaniu detí, právneho postavenia a výsad a imunit OBSE, reformy OBSE a regionálneho vyhlásenia k situácii v Náhornom Karabachu. Ministerskej rade sa opätovne nepodarilo prijať politickú deklaráciu pre nesúhlas RU so zmienkou o potrebe splnenia istanbulských záväzkov. SR sa aktívne zapojila do procesu príprav rozhodnutí MiR, keď predložila návrh rozhodnutia o vytvorení rámca pre reformu bezpečnostného sektora. Návrh sa však nestrel s pozitívnou odozvou najmä zo strany RU, ktorá sa obáva vzniku ďalšieho priestoru na „zasahovanie do vnútorných záležitostí“ účastníckych štátov OBSE.

V priebehu roku SR predsedala Pracovnej skupine OBSE pre nevojenské aspekty bezpečnosti (PS-NAB), ktorá vznikla z iniciatívy belgického predsedníctva v OBSE v roku 2006. Činnosť PS-NAB pozitívne hodnotil aj vtedy úradujúci predseda OBSE, belgický minister ZV K. de Gucht, ktorý v septembri 2006 navrhol rozšíriť záber činnosti PS-NAB o ďalšiu oblasť – organizovaný zločin a právny štát.

Vojensko-politická dimenzia OBSE

Zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe (ZoKOS): 30.5.–2.6.2006 sa vo Viedni uskutočnila 3. hodnotiacia konferencia ZoKOS. Cieľom konferencie bolo vyhodnotenie plnenia ustanovení ZoKOS v oblasti verifikácie, notifikácie a výmeny informácií o maximálnych limitoch a počtoch vojenskej techniky na území členských krajín OBSE. Vzhľadom na názorovú rozdielnosť medzi RU a krajinami NATO sa však na konferencii nepodarilo prijať spoločný záverečný dokument. Príčinou bol diametrálne odlišný prístup k plneniu istanbulských záväzkov, resp. pokračovaniu procesu ratifikácie Adaptovanej zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe.

V roku 2006 SR vykonala 2 aktívne inšpekcie na Ukrajine (25.-28.4.) a v Rusku (30.5.-2.6.) a prijala 3 inšpekcie – ruskú (24.-28.4.), bieloruskú (11.-14.7.) a ukrajinskú (13.-

17.11.).

Zmluva o otvorenom nebi

V súlade s relevantnými ustanoveniami Zmluvy o otvorenom nebi (ZON) je SR povinná prijať v kalendárnom roku 4 pozorovacie lety zmluvných štátov a zároveň má právo vykonať rovnaký počet pozorovacích letov nad územiami ostatných partnerov. V roku 2006 SR vykonala 2 aktívne pozorovacie lety nad Bulharskom (10.-13.5.) a Ukrajinou (16.-20.10.). V rámci pasívnych inšpekcií nad územím SR vykonala 1 pozorovací let Ruská federácia (12.-15. 9.) a 1 pozorovací let Ukrajina (13.-17.11.).

Viedenský dokument 1999

SR vykonala 2 aktívne inšpekcie – v Bielorusku (16.-19.1.2006) a Gruzínsku (6.-9.2.2006) a na svojom území prijala inšpekciu z Česka (9.-12.5.2006).

Zároveň SR splnila svoj záväzok, podľa ktorého je povinná v pravidelných 5-ročných cykloch zorganizovať vyhodnocovaciu návštevu 1 leteckej základne alebo umožniť pozorovanie vojenskej činnosti pre predstaviteľov ostatných účastníckych štátov VD '99. V súlade s týmto záväzkom zorganizoval GŠ OS SR 21.-25.8.2006 návštevu leteckej základne Prešov a odbornej výcvikovej školy protivzdušnej obrany Mokrad'.

Bilaterálna medzivládna dohoda medzi SR a Ukrajinou

V zmysle bilaterálnej medzivládnej dohody medzi SR a Ukrajinou o doplnkových opatreniach na posilnenie dôvery a bezpečnosti podpísanej 30.8.2000, SR vykonala 2 aktívne inšpekcie na Ukrajine (Orechovica; 14.-17.3.2006 a Drogobyč; 7.-9.11.2006) a prijala 2 ukrajinské inšpekcie na svojom území (Prešov; 6.-10.3.2006 a 2.-5.10.2006).

Ekonomicko-environmentálna dimenzia OBSE

Kľúčovým podujatím bolo 14. zasadnutie Ekonomického fóra vo Viedni a v Prahe, prvé v novom formáte, t zn. rozdelené na 2 segmenty. Obe zasadnutia boli venované otázkam bezpečnej dopravy na území OBSE a jej príspevku na podporu regionálnej ekonomickej spolupráce a stability. Podujatia organizovala predsedníčka krajina Belgicko.

EÚ a USA sa podarilo dosiahnuť posilnenie environmentálneho aspektu 2. dimenzie OBSE, čo sa odrazilo aj v premenovaní Ekonomického fóra na Ekonomicko-environmentálne fórum v roku 2006.

Ľudská dimenzia OBSE

SR sa aktívne zúčastnila na Implementačnej schôdzke OBSE k ľudskej dimenzii (HDIM), počas ktorej bola zhodnotená implementácia existujúcich záväzkov účastníckych štátov OBSE v jednotlivých oblastiach ľudskej dimenzie za aktívnej účasti početnej skupiny zástupcov mimovládnych organizácií. Okrem toho boli hodnotené aktivity jednotlivých inštitúcií OBSE a diskutovalo sa aj o nových výzvach v oblasti ľudskej dimenzie a o možných projektoch do budúcnosti. Vybranými témami tohtoročnej HDIM boli boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prístup k spravodlivosti.

V rámci volebných pozorovateľských misií OBSE, ktoré v roku 2006 vyslal Úrad OBSE pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) bola SR zastúpená v Bielorusku, na Ukrajine, v Čiernej Hore, Macedónsku a Bosne a Hercegovine spolu jedným dlhodobým a 16 krátkodobými pozorovateľmi. Na pozorovaní volieb sa zúčastnili aj 5 poslanci NR SR. Ako súčasť najväčšej volebnej pozorovateľskej misie na Ukrajine sa zúčastnilo aj približne 40 pozorovateľov zo Slovenska v rámci projektov ENEMO a Slovakaid. Za významnú možno

považovať skutočnosť, že i v roku 2006 ODIHR opätovne oslovil zástupcu MZV SR (Ľ. Kopaja) so žiadosťou viesť volebnú pozorovateľskú misiu OBSE/ODIHR a to na Ukrajine a v Bosne a Hercegovine a volebnú hodnotiacu misiu v južnom Srbsku.

Zastúpenie SR v misiách a inštitúciách OBSE

Od februára 2005 je zástupca SR (M. Jenča) vedúcim Centra OBSE v Uzbekistane. Od 1.7.2006 sa táto misia OBSE premenovala na Úrad projektového koordinátora. Jeho pôsobenie na poste sa predpokladá do polovice roku 2007. Celkovo pôsobí v súčasnej dobe v misiách OBSE 7 slovenských občanov (1 v Uzbekistane, 1 v Gruzínsku, 2 v Chorvátsku, 1 v Bosne a Hercegovine a 2 v Kosove). V ďalších štruktúrach OBSE pracujú 3 občania SR, z toho 2 na Sekretariáte vo Viedni a 1 v Prahe.

2.1.6. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj

Rok 2006 bol významným pre Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) predovšetkým z hľadiska začatia procesu rozširovania organizácie a to prijatím rezolúcie o vytvorení mechanizmu pre identifikáciu krajín pre potenciálne členstvo a krajín pre posilnené angažovanie, na ministerskej schôdzke Rady OECD 23.-24.5.2006. Prijatím rezolúcie sa začala séria rokovaní Rady OECD o jednotlivých kandidátskych krajinách na vstup do OECD. SR sa aktívne zúčastňovala predmetných zasadnutí Rady, s cieľom prispieť k dosiahnutiu konsenzu o počte, časovom rámci a konkrétnych krajinách, o ktoré sa v budúcnosti rozšíri OECD. Podstatným prínosom do prebiehajúcej reformy OECD bolo aj menovanie nového GT A. Gurríu, ktorý vystriedal vo funkcii D. Johnstona.

V súvislosti s pravidelným hodnotením ekonomík členských krajín OECD sa v roku 2006 uskutočnili 2 misie ekonomických expertov OECD na Slovensku. Na základe záverov z uvedených misií OECD vypracuje Ekonomický prehľad SR, ktorý bude slovenská delegácia (zložená zo zástupcov MF, MH, MŠ, MPSVaR a NBS) obhajovať na zasadnutí Výboru pre ekonomické prehľady 12.3.2007 a oficiálne prezentovaný na Slovensku počas oficiálnej návštevy GT OECD A. Gurríu 4.-5.4.2007.

Vo vzťahu k snahe SR stať sa členom **Medzinárodnej energetickej agentúry (IEA)** bola kľúčovou 2. previerka núdzovej pripravenosti ropných zásob SR, ktorú uskutočnila misia expertov IEA 20.-21.11.2006 na Slovensku. Oficiálne prijatie SR za plnoprávneho člena IEA sa predpokladá na zasadnutí Riadiacej rady IEA 6.3.2007.

2.1.7. Svetová obchodná organizácia

MH SR zabezpečovalo, v súčinnosti s MZV SR, aktívnu účasť SR na rokovaní Svetovej obchodnej organizácie (WTO), najmä v súvislosti s plnením cieľov DDA (tzv. Doha Development Agenda). Aj napriek skutočnosti, že sa na Ministerskej konferencii v decembri 2005 v Hong Kongu nedosiahol konsenzus v najdôležitejších oblastiach agendy WTO a že od júla 2006 boli dočasne prerušené i rokovania na najvyššej úrovni WTO v Ženeve, pokladajú sa stanoviská EÚ – a v tomto kontexte i SR – v citlivých oblastiach (poľnohospodárstvo, prístup na trh s nepoľnohospodárskymi výrobkami a oblasť služieb) za konštruktívne a vytvárajú vhodnú bázu pre ďalšie zblížovanie stanovísk. Aj napriek prerušeniu rokovaní sa už dá predpokladať prínos pre rozvojové krajiny vo viacerých oblastiach (eliminácia vývozných dotácií do roku 2013, významný pokrok v citlivej otázke vývozu bavlny, bezcolný a neobmedzený prístup na trh pre najmenej rozvinuté krajiny a pokrok v oblasti prístupu na trh s nepoľnohospodárskymi komoditami pre viaceré produkty významné pre rozvojové krajiny, napr. chemikálie, textil, odevy atď.).

Opätovné otvorenie rokovaní na úrovni stálych predstaviteľov sa očakáva v prvom štvrtroku 2007 s cieľom pripraviť nové kompromisné návrhy na rokovania na ministerskej

úrovni. Dovtedy sa SR bude podieľať na aktivitách EÚ zameraných na odblokovanie rokovanií a na posilnenie mechanizmu Aid for Trade, ktorý čiastočne kompenzuje pôvodne plánovanú pomoc rozvojovým krajinám.

2.1.8. Iné medzinárodné organizácie a zoskupenia štátov

Pracovná skupina pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania, zachovania pamiatky a výskumu holokaustu.

V roku 2006 SR po prvý raz participovala na činnosti Pracovnej skupiny pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania, zachovania pamiatky a výskumu holokaustu (ITF) ako jej riadny člen (Slovensko bolo za člena pracovnej skupiny prijaté 15.11.2005). Slovenská delegácia sa zúčastnila plenárnych zasadnutí ITF usporiadaných maďarským predsedníctvom ITF v Budapešti 24.–25.5.2006 a 3.–6.12.2006. Príspevkom do fondu ITF SR podporila financovanie projektov zameraných na vzdelávanie o holokauste, zachovanie jeho pamiatky a výskum v tejto oblasti. Slovensko sa úspešne etablovalo v jednotlivých odborných pracovných skupinách ITF a formou intenzívnej komunikácie pokračovalo v rozvíjaní spolupráce s členskými krajinami ITF. Svojím členstvom v ITF Slovensko jasne potvrdzuje záujem vlády viesť permanentný zápas proti diskriminácii, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbii, extrémnemu nacionalizmu a šovinizmu a osobitne záujem zasadzovať sa za propagáciu pravdy o holokauste.

2.2. Kontrola zbrojenia, odzbrojenie, nešírenie zbraní a kontrola exportu

SR v roku 2006 reagovala na vývoj v oblasti kontroly zbrojenia, odzbrojenia, nešírenia zbraní hromadného ničenia a kontroly exportu v súlade s existujúcimi trendmi a potrebou nového vnímania bezpečnostných hrozieb. Usilovala sa podporiť všetky procesy, ktoré prispievajú k ich identifikácii a eliminácii. Presadzovala dôslednú implementáciu opatrení vyplývajúcich z relevantných medzinárodných zmlúv a podporovala posilnenie existujúcich a rozvoj nových mechanizmov v danej časti bezpečnostnej i humanitárnej agendy. Ambíciou SR bolo dávať ich do čo najužšieho kontextu so širšími otázkami medzinárodnej bezpečnosti, ako je podpora regionálnej stability, boj proti chudobe, poskytovanie rozvojovej pomoci, podpora ľudských práv a pod. SR sa usilovala nezamerať sa iba na samotné šírenie ZHN, ale aj na podstatu, z ktorej vychádza. Podporovala úzku spoluprácu s kľúčovými partnermi a kládla dôraz na posilňovanie či zefektívňovanie multilaterizmu.

2.2.1. Kontrola zbrojenia a exportu

Kontrola exportu konvenčných zbraní

SR sa pri vývoze zbraní v roku 2006 tradične riadila medzinárodnými záväzkami prihliadajúc na princípy zavedené medzinárodnými organizáciami, ktorých je členom, resp. účastníčkou krajinou.

Dôležitým faktorom v rámci týchto záväzkov sú obmedzenia BR OSN, EÚ a OBSE. SR sa pri kontrole exportu riadi ustanoveniami a odporúčaniami obsiahnutými v Kódexe správania sa krajín EÚ pri vývoze zbraní, rozhodnutiami a odporúčaniami multilaterálnych kontrolných režimov. SR sa pravidelne zúčastňovala medzinárodných multilaterálnych a bilaterálnych konzultácií a výmeny informácií o kontrole exportu. Rastúce nároky v oblasti kontroly exportu SR reflektovala ďalšou novelizáciou zákona o obchodovaní s vojenským materiálom.

Zmluva o obchode so zbraňami

Členské krajiny EÚ a teda aj SR patria k priekopníkom kontroly exportu konvenčných zbraní. V tomto zmysle bola SR spoluautorom a podporovateľom rezolúcie 61. VZ OSN

K Zmluve o obchode so zbraňami, ktorá získala podporu výraznej väčšiny členských krajín OSN. SR sa zaradila medzi spoluautorov rezolúcie.

Hlavným cieľom rezolúcie je naštartovať proces, ktorý by mal v úvode zmapovať podmienky pre vypracovanie Zmluvy o obchode so zbraňami, prostredníctvom zvolania skupiny vládnych expertov na pôde OSN.

Zmluva o všeobecnom zákaze jadrových skúšok

Podľa Zmluvy o všeobecnom zákaze jadrových skúšok (Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty-CTBT) sa každý zmluvný štát zaväzuje, že nevykoná žiadny skúšobný jadrový výbuch, ani žiadny iný jadrový výbuch, a že bude dodržiavať zákaz na takéto jadrové výbuchy na všetkých územiach spadajúcich pod jeho jurisdikciu alebo kontrolu. V roku 2006 boli zabezpečované úlohy vyplývajúce predovšetkým z plenárnych zasadnutí Prípravnej komisie organizácie zmluvy a z rokovaní jej pracovných skupín. Úrad jadrového dozoru SR sa v roku 2006 aktívne zapájal hlavne do procesu prípravy Operačného manuálu pre inšpekcie na mieste.

Kontrola exportu tovarov a technológií dvojakého použitia

Otázky kontroly exportu tovarov, ktoré kvôli svojim vlastnostiam môžu byť zneužitú na vojenské účely a výrobu zbraní hromadného ničenia (ZHN) si v roku 2006 vyžiadali zvýšenú pozornosť v súvislosti s existenciou tzv. nových hrozieb pre medzinárodnú bezpečnosť (hlavne kombinácia terorizmu a šírenia ZHN) a následne ich premietnutím sa do konkrétnych povinností pre SR ako člena EÚ. V tejto súvislosti SR pokračovala v implementácii opatrení vyplývajúcich zo smernice Rady EÚ 1334/2000, ktoré tvoria základ zákona 26/2002, ale aj z prijatých rezolúcií BR OSN č. 1696 voči Iránu a č. 1718 voči KĽDR. V roku 2006 SR prijala niekoľko opatrení, ktoré priamo súvisia so zdokonaľovaním vnútroštátneho systému kontroly exportu tovarov dvojakého použitia.

Multilaterálne kontrolné režimy exportu

Austrálska skupina

Austrálska skupina (AG) pokračovala v konzultáciách a výmene informácií o transferoch citlivých chemických a biologických položiek a tovarov dvojakého použitia a vytvorení efektívneho mechanizmu kontroly exportu týchto položiek v súlade s medzinárodnými záväzkami.

V júni 2006 sa širšia medzirezortná delegácia SR zúčastnila 21. plenárneho zasadnutia AG. SR na ňom prezentovala príspevky do výmeny informácií z oblastí v kompetencii všetkých rezortov a inštitúcií podieľajúcich sa na zabezpečovaní aktivít SR vo vzťahu k AG. SR pokračovala v hľadaní optimálneho modelu ochrany informácií vymieňaných účastníkmi tohto kontrolného režimu. K tomuto úsiliu výrazne prispelo aj spustenie prístupu k informačnej sieti AG v podmienkach relevantných rezortov SR v roku 2006.

Skupina jadrových dodávateľov

V roku 2006 prebehli 2 zasadnutia tzv. Konzultačnej skupiny a plenárne zasadnutie v Brazílii. Aktuálnymi diskutovanými témami boli návrhy zmien v princípoch („guidelines“) Skupiny jadrových dodávateľov (NSG). Týkali sa obmedzenia obchodovania s citlivými tovarmi, zavedenia dodatkového protokolu k zárukovému systému MAAE a dodržiavania pravidiel NSG, ako podmienky na dodávky kontrolovaných položiek, členstva v NSG a vzťahov s tretími krajinami a inými multilaterálnymi fórami.

Svoje predstavy a politiku k jednotlivým témam SR koordinovala s partnermi EÚ. Samostatne presadzovala záujmy hlavne v oblasti, ktorá sa týka prístupu krajín k novým

technológiám na spracovanie jadrového odpadu. Komplexnosť a náročnosť danej agendy, zvlášť však jej podstatný expertný rozmer, si vyžadovala plné zapojenie ďalších inštitúcií SR, hlavne ÚJD SR, ktorého zástupcovia sa zúčastňovali na všetkých relevantných podujatiach NSG. V špecifickej otázke obmedzenia transferov citlivých technológií (tzn. technológií na obohacovanie uránu a prepracovanie vyhojeného jadrového paliva, tzv. E&R – enrichment and reprocessing technologies) sa SR podarilo presadiť obmedzenie reštrikcií v uvedenej oblasti konkretizáciou a stanovením jasných pravidiel zachovávajúcich prístup k technológiám potenciálne potrebným pre energetické požiadavky v strednom a dlhodobom horizonte.

Wassenaarske usporiadanie

V roku 2006 sa SR zúčastňovala na zasadnutiach jednotlivých pracovných skupín Wassenaarskeho usporiadania (WA). V rámci expertnej skupiny sa pozornosť zástupcov SR sústreďovala predovšetkým na úpravu kontrolných zoznamov vojenského materiálu a tovarov dvojakého použitia.

V rámci všeobecnej pracovnej skupiny SR venovala zvýšenú pozornosť analytickým materiálom, týkajúcim sa situácie vo vybraných regiónoch a štátoch, ktoré z hľadiska kontroly obchodu s vojenským materiálom tvoria významný podklad pri eliminácii nežiadúceho šírenia zbraní do rizikových oblastí a regiónov zmietaných ozbrojenými konfliktmi.

Na zasadnutiach bezpečnostných expertov delegácia SR participovala na diskusii zameranej na identifikáciu vojenského materiálu príp. položiek dvojakého použitia, ktorý by mohol byť zneužitý na teroristické účely.

Počas plenárneho zasadnutia SR spolu s ostatnými účastníckymi štátmi vyjadrila pripravenosť vytvoriť a udržiavať zodpovedajúcu a efektívnu kontrolu nad prepravou a prekládkou vojenského materiálu a tovarov a technológií dvojakého použitia. SR sa podieľala na výmene informácií o národných opatreniach v oblasti politiky kontroly exportu zameraných na sprísnenie kontroly exportu prenosných systémov protivzdušných systémov MANPADS.

Experti SR, v rámci Skupiny licenčných a colných úradníkov, spolu s ostatnými účastníckymi štátmi pokračovali v diskusii zameranej predovšetkým na harmonizáciu exportnej dokumentácie (certifikáty konečného užívateľa, medzinárodné dovozné certifikáty, certifikáty o overení dodávky) a kontrolu neautorizovaného reexportu.

Zanggerov výbor

Zanggerov výbor (ZC) bol zriadený za účelom interpretácie článku III.2 NPT, ktorý sa vzťahuje na harmonizáciu politik štátov NPT pri exportoch jadrových materiálov. Napĺňanie záväzkov SR v tejto agende zabezpečoval predovšetkým ÚJD SR, ktorý sa zúčastňoval aj na pravidelných zasadnutiach výboru.

Kontrolný režim raketových technológií

V rámci dlhodobého úsilia o získanie členstva v Režime kontroly raketových technológií (MTCR) SR pokračovala v úsilí získať členstvo na základe toho, že spĺňa podmienky na prijatie a dobrovoľne sa riadi pravidlami tohto kontrolného režimu exportu. Zásadným problémom zostáva postoj Ruska voči prijatiu viacerých nových členských krajín EÚ do MTCR. RF svojim postojom sleduje svoje špecifické národné záujmy v oblasti. SR túto otázku rieši v úzkej koordinácii s EÚ, ktorá má v podmienkach svojho voľného trhu osobitný záujem na prijatí SR do MTCR aj z hľadiska efektívneho fungovania tohto režimu.

2.2.2. Aktivity SR v rámci hlavných multilaterálnych zoskupení

V rámci práce I. výboru počas 61. VZ OSN (New York; 2.–31.10.2006) bolo ťažiskovou úlohou delegácie SR zabezpečiť prijatie rezolúcie predstavujúcej výročnú správu Konferencie o odzbrojení (KO). Slovenský predseda KO v tejto súvislosti viedol v Ženeve a New Yorku sériu konzultácií osobitne s členmi KO a následne so všetkými členskými krajinami OSN. Výsledkom bolo prijatie konsenzuálnej rezolúcie 25.10.2006. SR ako predsednícka krajina KO využila pôdu I. výboru na vedenie konzultácií s ďalšími jej členmi, najmä s JAR, zameranú na využitie dynamiky vzniknutej v KO v roku 2006 a jej prenesenie aj do roku 2007.

SR formulovala svoje národné pozície vo verejnom hlasovaní o 54 rezolúciách a rozhodnutiach na základe priorít svojej zahraničnej politiky a v úzkej koordinácii s partnermi v EÚ a NATO.

SR prispela k tomu, že EÚ dosiahla celkove dobré výsledky, potvrdila svoju kredibilitu a zachovala si vnútornú solidaritu – prejavilo sa to najmä vo vzťahu k odolávaniu tlaku niektorých krajín pri prezentovaní rezolúcií o citlivých témach nešírenia jadrových zbraní a jadrového odzbrojenia, ktorý nebol v súlade s pozíciami Únie. SR zároveň vyvíjala úsilie zamerané na prekonanie pokračujúceho rozkolu medzi „severom“ a „juhom“, ktorý negatívne ovplyvňuje celú mašinériu kontroly zbrojenia.

Konferencia o odzbrojení

Slovensko pôsobilo v období od 21.8. do 31.12.2006 ako predsednícka krajina v Konferencii o odzbrojení (KO), jedinom rokovačom fóre medzinárodného spoločenstva v oblasti odzbrojenia. Účinkovanie SR v tejto funkcii bolo súčasťou bezprecedentnej koordinácie medzi 6 predsedníckymi krajinami KO v tomto roku (pozn.: Poľsko, Kórejská republika, Rumunsko, Rusko, Senegal a SR), ktoré sa stali známe ako neformálne zoskupenie P6.

Na základe poverenia členov KO zakotveného vo výročnej správe konferencie, prijatej 15.9.2006, SR v ďalšom období viedla konzultácie zavŕšené prijatím konsenzuálnej rezolúcie predstavujúcej správu KO v I. výbore VZ OSN. Ďalší konzultačný proces slovenského predsedu KO s nastupujúcou predsedníčkou krajinou KO od januára 2007 – JAR, ako aj ďalšími najviac zainteresovanými členskými krajinami KO, bol orientovaný na aktivity konferencie v roku 2007 a začatie substantívnych rokovaní v oblasti odzbrojenia.

SR svojou aktivitou a koordináciou s ostatnými predsedami KO významne prispela k tomu, že vývoj v KO v tomto roku sa všeobecne vníma ako významný pokrok v procese revitalizácie tohto jedinečného multilaterálneho odzbrojovacieho fóra.

EÚ

SR sa v priebehu roku 2006 aktívne zúčastňovala na zasadnutiach pracovných skupín EÚ: pre export konvenčných zbraní – COARM, nešírenie ZHN – CONOP, globálne odzbrojenie – CODUN a DUWG – tovary dvojakého použitia. Medzi prioritné témy patrila agenda nešírenia zbraní hromadného ničenia.

V agende kontroly zbrojenia, odzbrojenia, nešírenia zbraní hromadného ničenia a kontroly exportu koordinovala SR svoje pozície s ostatnými členskými štátmi EÚ. Cieľom SR bolo nájsť vo všetkých zásadných otázkach široký konsenzus a zabezpečiť jednotné vystupovanie EÚ za účelom dostatočne účinného presadzovania svojich zámerov v tejto časti bezpečnostnej politiky.

SR využívala v maximálnej možnej miere priestor poskytovaný v Stratégii EÚ proti šíreniu ZHN a ich nosičov a prispievala k implementácii záväzkov v ňom obsiahnutých. SR prednostne podporovala tie aktivity EÚ, ktoré vplyvajú a presvedčajú problematické krajiny

(napríklad Irán), že je podstatne výhodnejšie spolupracovať s medzinárodným spoločenstvom ako sa od neho izolovať kvôli svojim destabilizujúcim aktivitám.

SR v rámci Pracovnej skupiny Rady EÚ pre nešírenie ZHN – CONOP podporovala aktivity smerujúce k implementácii Stratégie EÚ proti šíreniu ZHN a k presvedčaniu tretích krajín o význame spolupráce s EÚ v tejto oblasti. SR aktívne participovala na Hodnotiacej konferencii Akčného programu OSN pre boj proti nelegálnemu obchodovaniu s ručnými a ľahkými zbraňami v júli 2006 v New Yorku.

SR poskytla údaje do 8. výročnej správy EÚ o vývozech zbraní za rok 2005 a zúčastnila sa na výmene informácií o zamietnutých žiadostiach o licencie na vývoz vojenského materiálu.

NATO

SR sa usilovala o zvýšenie svojho potenciálu prispieť do rozvoja nástrojov zamedzujúcich šírenie ZHN a budovania kapacít schopných vyvíjať čo najúčinnjší preventívny účinok proti nim. Využívala analýzy spracované v rámci aliancie na usmerňovanie zahraničnej politiky SR vo vzťahu k štátom, ktoré sú vzhľadom na ich renomé v danej oblasti predmetom záujmu, resp. znepokojenia aliancie. Nástrojom na tieto aktivity bola vyššia skupina pre nešírenie ZHN a ďalšie naväzujúce aliančné štruktúry.

SR prispievala k dialógu NATO v oblasti nešírenia ZHN s partnerskými krajinami, vrátane RF, Ukrajiny a krajinami Stredomorského dialógu.

2.2.3. Zbrane hromadného ničenia

Predsedníctvo SR vo Výbore BR OSN zriadenom na základe rezolúcie 1540 (2004)

1.1.2006 SR prevzala funkciu predsedu výboru BR OSN zriadeného na základe rezolúcie 1540 (2004) o nešírení ZHN do rúk neštátnych subjektov. Táto funkcia predstavuje pre SR významný záväzok najmä vzhľadom k tomu, že rezolúcia 1540 je prvým medzinárodným nástrojom komplexne sa zaoberajúcim ZHN, ich nosičmi a príslušnými materiálmi a technológiami. Doterajšie úspešné vykonávanie tejto dôležitej funkcie počas členstva v BR OSN potvrdzuje významné postavenie SR v rámci najdôležitejších medzinárodných odzbrojovacích zoskupení a iniciatív.

Medzi najdôležitejšie výsledky práce výboru v roku 2006 patria: schválenie rezolúcie BR OSN č. 1673 (2006), ktorou sa predĺžil mandát výboru o ďalšie 2 roky; schválenie správy výboru pre BR OSN za obdobie od jeho zriadenia v apríli 2004; schválenie programu práce na obdobie október 2006 – október 2007 a usporiadanie viacerých podujatí súvisiacich so šírením povedomia o význame a dôležitosti implementácie rezolúcie zameranej na nešírenie ZHN, ich nosičov a materiálov a technológií použiteľných pre ich výrobu (regionálne semináre v Číne, Ghane a Peru). Z predĺženia mandátu výboru 1540 vyplýva aj to, že SR bude pokračovať vo výkone funkcie predsedu počas celého obdobia členstva SR v BR OSN do konca roku 2007.

Predsedníctvo SR vo Výbore BR OSN zriadenom na základe rezolúcie 1718 (2006)

14.10.2006 BR OSN jednomyselne prijala rezolúciu č. 1718 (2006), v ktorej ostro odsúdila KĽDR za uskutočnený jadrový pokus a za jej kroky zvyšujúce napätie v medzinárodných vzťahoch, osobitne v otázke nešírenia jadrových zbraní a zároveň rozhodla o vytvorení sankčného výboru. Funkciou predsedu výboru bola do konca roku 2006 poverená SR. Zvolenie do tejto funkcie po 10 mesiacoch členstva potvrdzuje doterajšie úspešné pôsobenie SR v BR OSN a zároveň odráža vysokú mieru dôvery voči politike SR v oblasti

odzbrojenia a kontroly zbrojenia najmä zo strany stálych členov BR OSN – USA, Ruska, Číny, Veľkej Británie a Francúzska.

2.2.4. Konvenčné zbrane

Protipechotné míny (Ottawský proces)

V roku 2006 pokračovali aktivity v rámci Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín (PPM) a o ich zničení (Ottawský dohovor – MBC). SR sa zúčastnila medzisekčných zasadnutí 4 stálych výborov MBC (Ženeva; 8.–12.5.2006) a naplňania Stratégie EÚ a Akčného plánu zmluvných štátov dohovoru pre boj s protipechotnými mínami.

Vyvrcholením pôsobenia SR v tejto oblasti bola účasť na 7. konferencii zmluvných strán dohovoru (Ženeva; 18.–22.9.2006). V mene SR a ostatných členských štátov EÚ vystúpila predsednícka krajina, ktorá prezentovala svoj širokospektrálny príspevok k boju proti PPM a pomoc, ktorú poskytuje obetiam týchto zbraní. Na tomto základe znovu dôrazne vyzvala na čo najrýchlejšie a najefektívnejšie dosiahnutie celosvetového zákazu protipechotných mín.

SR sa v správe Landmine Monitor pre rok 2006 umiestnila za predchádzajúce obdobie na popredných miestach a to v absolútnej výške príspevku na odminovacie aktivity, resp. v prepočte na obyvateľa a zaujala prvé miesto na svete v prepočte na hrubý domáci produkt.

Dohovor o určitých druhoch konvenčných zbraní

SR v marci 2006 uložila u GT OSN – depozitára Dohovoru o určitých konvenčných zbraniach (CCW) – ratifikačné listiny k Protokolu o výbušných pozostatkoch vojny (Protokol V) pripojenému k CCW. Ako 18. v poradí z potrebných 20 krajín ratifikujúcich tento inštrument tak významnou mierou prispela k jeho skorému nadobudnutiu platnosti, resp. aj k tomu, že táto udalosť pripadla na obdobie konania 3. hodnotiacej konferencie (Ženeva; 7.-17.11.2006) CCW v novembri 2006. SR sa tak stala súčasťou úzkej skupiny krajín (k termínu konania 3. hodnotiacej konferencie 19 krajín zo 100 zmluvných strán CCW), ktoré sú zmluvnou stranou všetkých 8 nástrojov CCW.

SR sa aktívne zúčastnila rokovaní 13.–15. zasadnutia Skupiny vládných expertov pre výbušné pozostatky vojny a míny iné ako protipechotné (marec, jún a september 2006) s cieľom pripraviť rokovania 3. hodnotiacej konferencie CCW. Tomuto vrcholnému podujatiu predchádzala 8. výročná konferencia Pozmeneného protokolu II CCW (6.11.2006), na ktorej sa aktívny vzťah SR k naplňaniu litery tohto inštrumentu prejavil, okrem iného, aj tým, že sa SR zaradila ku krajinám, ktoré si splnili povinnosť predložiť hlásenie o implementácii ustanovení APII a ktoré tak robia každoročne.

SR zamerala osobitnú pozornosť na 3. hodnotiacej konferencii ako na príležitosť prispieť k ďalšiemu rozvoju humanitárneho práva v oblasti odzbrojenia a kontroly zbrojenia, kde patrí k priekopníkom takéhoto prístupu. SR sa ako zmluvná strana Protokolu V pripojila k žiadosti o zvolanie stretnutia zmluvných strán protokolu v roku 2007 a prostredníctvom vyhlásenia 25 krajín vyzvala na prijatie rokovacieho mandátu o kazetovej munícii. SR prispela k prijatiu ďalších významných rozhodnutí konferencie, najmä o mechanizme dodržiavania dohovoru a jeho protokolov, o predĺžení mandátu o mínach iných ako protipechotných, atď. SR pôsobila ako člen byra konferencie. SR bola počas konferencie zvolená zo koordinátora Východoeurópskej regionálnej skupiny na roku 2007.

2.2.5. Ručné a ľahké zbrane

SR pokračovala vo vnútroštátnej implementácii Akčného programu (AP) OSN na

predchádzanie, boj a elimináciu nezákonného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami (RLZ) a zriadila národné kontaktné miesto v súvislosti s jeho plnením. Aj keď závery Hodnotiacej konferencie OSN k AP neboli podľa predstáv SR a neprinesli očakávané výsledky, predsa len svojim významom motivovali jednotlivé vlády a agenda RLZ zostala na pôde OSN živá, čoho dôkazom je aj prijatie rezolúcie k RLZ číslo 60/81 v I. výbore 61. VZ OSN. SR hlasovala za prijatie rezolúcie.

V snahe prispieť k napĺňaniu cieľov AP OSN prijala EÚ JA 2002/589/CFSP v júli 2002 ako nástroj EÚ v boji proti destabilizácii a šíreniu RLZ a taktiež spoločnú pozíciu 2003/468/CFSP na kontrolu vojenského materiálu a brokeringu. SR aj v roku 2006 plnila záväzky na úrovni EÚ v tejto oblasti. Hlavným príspevkom SR bolo vyhlásenie amnestie na nelegálne držané RLZ v SR, ktoré bolo možné do apríla 2006 beztrestne zlegalizovať. Takýmto spôsobom sa podarilo policajným orgánom zaevidovať niekoľko tisíc nelegálne držaných RLZ.

Na pôde OBSE spolupracovala SR s ostatnými členskými krajinami na vytvorení noriem, princípov a opatrení týkajúcich sa všetkých aspektov ručných a ľahkých zbraní vrátane výroby, označovania, evidencie a harmonizácie národných politík kontroly ich exportu.

V rámci NATO sa SR zapájala do činnosti EAPC skupiny pre problematiku ručných a ľahkých zbraní a odmínovania.

2.3. Terorizmus

SR vystupuje jednoznačne v boji proti terorizmu vo všetkých jeho formách a prejavoch a hlási sa ku všetkým aktivitám medzinárodného spoločenstva v tejto oblasti. Svoj aktívny prístup vyjadrila aj tým, že ako prvý štát na svete ratifikovala, 23.3.2006, Medzinárodný dohovor o potláčaní činov jadrového terorizmu a stala sa tak zároveň vtedy jediným štátom sveta, ktorý ratifikoval všetkých 13 univerzálnych dohovorov OSN zameraných na boj proti terorizmu. Dohovor, vypracovaný VZ OSN, je uceleným právnym nástrojom boja proti hrozbe terorizmu, ku ktorej by mohlo dôjsť použitím jadrových zbraní alebo rádioaktívneho materiálu. Aktivitu Slovenska v oblasti boja s terorizmom na pôde OSN dokazuje i skutočnosť, že – v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z rezolúcie BR OSN č.1373 (2001) – predložilo v roku 2006 Protiteroristickému výboru BR OSN (CTC) v poradí už 5. implementačnú správu. Dôležitým politickým krokom v boji proti terorizmu na pôde OSN bolo aj prijatie Globálnej stratégie OSN pre boj proti terorizmu v septembri 2006, na príprave ktorej sa Slovensko aktívne zúčastnilo. Ako nestály člen BR OSN sa SR, počas celého roka 2006, aktívne zúčastňovala práce protiteroristických výborov OSN (Výbor 1267 – Al Kajdá a Taliban a Protiteroristický výbor – CTC).

V rámci EÚ sa Slovensko podieľa na plnení Akčného plánu pre boj proti terorizmu a Akčného plánu proti radikalizácii a náboru teroristov. Tieto dokumenty sú premietnuté v Národnom akčnom pláne pre boj proti terorizmu, ktorý bol v roku 2006 aktualizovaný. V spolupráci s MV SR bol spracovaný a odovzdaný dotazník o plnení úloh Akčného plánu EÚ pre radikalizáciu a nábor EÚ.

Terorizmus figuruje aj v Strednodobej stratégii zahraničnej politiky SR do roku 2015 ako hlavná bezpečnostná hrozba. Vláda SR a všetky kompetentné subjekty bezpečnostného systému SR preto označujú boj proti terorizmu naďalej za jednu zo svojich hlavných priorít. Zahraničná služba, ktorá predstavuje jeden z hlavných nástrojov realizácie bezpečnostnej politiky SR, sa podieľala na aktivitách zameraných na boj s terorizmom prostredníctvom zapojenia sa do širokej medzinárodnej spolupráce a aktívnej účasti v činnosti hlavných medzinárodných inštitúcií. Aktívnym prístupom sa SR snažila nielen o zásadný príspevok do

medzinárodnej koalície v boji proti terorizmu, ale zároveň aj o zvýšenie vlastnej bezpečnosti.

2.4. Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc

Európske rozvojové dni

SR sa podieľala na prvých Európskych rozvojových dňoch, ktoré organizovala EK v novembri 2006 v Bruseli. Aktivity boli zamerané na prediskutovanie rozvojovej agendy EÚ. K jej aktuálnym témam patria najmä implementácia nových záväzkov EÚ k zvýšeniu ODA a zlepšeniu jej efektívnosti, implementácia Stratégie EÚ pre Afriku, ako aj Spoločného vyhlásenia EÚ k rozvojovej spolupráci, či programovanie 10. Európskeho rozvojového fondu. Podujatie bolo rozdelené na aktivity prístupné verejnosti a aktivity pre odborníkov vo forme odborných i politických diskusií. K dispozícii bola aj rozvojová dedina so stánkami jednotlivých donorských krajín, vrátane mimovládnych rozvojových organizácií, v ktorých malo svoje zastúpenie aj Slovensko. V priestoroch EK uskutočnilo slávnostné odovzdávanie cien študentom stredných škôl z ČK EÚ v rámci súťaže zameranej na originálne výtvarné stvárnenie Afriky ako rozvojového kontinentu. Podujatia zúčastnili 2 mladí víťazi zo Slovenska.

Spolupráca s donormi

Medzinárodná prax potvrdila pravidlo nevyhnutnej potreby koordinácie rozvojových aktivít zúčastnených krajín, čo vytvára predpoklad pre dosiahnutie rozvojových cieľov. Rozhodujúcimi partnermi pre Slovensko sú v rozvojovej oblasti predovšetkým Rozvojový program OSN, kanadská medzinárodná rozvojová agentúra, EK a od roku 2006 aj Rakúska rozvojová agentúra.

Kanadská medzinárodná rozvojová agentúra spolufinancuje v rámci programu ODACE 26 slovenských rozvojových projektov. Väčšina z týchto projektov bola ukončená v roku 2006. Slovensko–kanadská skúsenosť v praxi overila a potvrdila zmysel spoločných projektov v rozvojových krajinách, na ktorú plánujeme nadviazať aj v budúcnosti s ďalšími donormi.

V januári 2006 bolo podpísané Memorandum o porozumení medzi MZV SR a Rakúskou rozvojovou agentúrou, ktorým boli prijaté rámcové podmienky pre vzájomnú spoluprácu. Jedným z kľúčových bodov je spolufinancovanie rozvojových projektov na obdobie 3 rokov (2006–8), počas ktorého Agentúra poskytne finančný príspevok vo výške 1,5 mil. EUR. V roku 2006 boli vybrané 3 projekty (v Srbsku a Čiernej Hore, Keni), ktoré budú spolufinancované z týchto zdrojov.

V priebehu roku 2006 sa uskutočnilo niekoľko stretnutí so zástupcami Aga Khan Development Network (AKDN). Iniciatíva vzišla zo strany AKDN. Okrem MZV SR sa jednotlivé stretnutia konali aj na SZ SR EÚ Brusel, ZÚ SR Londýn a ZÚ SR Nairobi. Výsledkom je dohoda o realizácii spoločných aktivít v Keni so slovenskou Nadáciou Integra. Zároveň AKDN zvažuje spoluprácu s ďalšími slovenskými subjektami z mimovládneho sektora.

Štipendiá vlády SR

Praktickým odrazom spolupráce MZV SR a MŠ SR v rozvojovej problematike v roku 2006 bolo aj pridelenie 48 vysokoškolských a postgraduálnych vládnych štipendií uchádzačom z rozvojových krajín.

Rozvojové vzdelávanie

MZV SR pripravilo a v priebehu roku 2006 spustilo v spolupráci s MŠ SR a Platformou mimovládnych rozvojových organizácií dlhodobý projekt rozvojového vzdelávania na území Slovenska. Cieľom projektu je začleniť problematiku rozvojovej pomoci do vzdelávacieho systému slovenského školstva, vytvárať ľudské zdroje pre rozvojovú spoluprácu, formovať verejnú mienku so zameraním na vybrané cieľové skupiny. Zvýšená pozornosť bola venovaná aktivitám zameraným na získanie finančných zdrojov z európskych fondov v Bruseli pre mimovládne rozvojové organizácie. Na spolufinancovanie projektov vzdelávacieho charakteru a cielených na zvyšovanie povedomia verejnosti v nových členských krajinách bolo vyčlenených 10 mil. EUR.

Výstava „Foto Slovak Aid“

Povinnosťou MZV SR je informovať slovenskú verejnosť o zmysle a efektívnosti vynaložených prostriedkov na rozvojovú pomoc. Za tým účelom bola v máji 2006 zorganizovaná prezentácia slovenských rozvojových projektov prostredníctvom výstavy fotografií pod názvom Foto Slovak Aid 2006 v Bratislave. Cieľom výstavy bolo poukázať na svedectvo o živote v rozvojových krajinách a o prínose slovenských subjektov, ktorých snahou je zlepšiť životné podmienky obyvateľov danej krajiny. Význam výstavy bol umocnený záštitou manželky prezidenta SR S. Gašparovičovej nad týmto podujatím za účasti médií na organizácií podujatia.

Humanitárna pomoc

SR v priebehu roku 2006 poskytla humanitárnu pomoc obyvateľstvu v 4 postihnutých krajinách v celkovom objeme 27 mil. SKK.

Na odstraňovanie následkov povodní v Rumunsku bola na požiadanie rumunskej strany do krajiny 24.–25.4.2006 dopravená humanitárna zásielka obsahujúca elektrický agregát, vodné čerpadlá, nepremokavé plášte a oblečenie v celkovej hodnote 3,8 mil. SKK.

Slovensko poskytlo humanitárnu pomoc aj Bulharsku na likvidáciu následkov rozsiahlych povodní. Zásielka v hodnote 2,3 mil. SKK, ktorá pozostávala z elektrických generátorov, púmp, stanov a lehátok a bola 15.5.2006 odovzdaná miestnej partnerskej organizácii.

SR sa zapojila do riešenia následkov ničivého zemetrasenia pri meste Jogjakarta na ostrove Jáva. Úrad civilnej ochrany MV SR zaslal loďou jeden kontajner humanitárneho materiálu v hodnote 670 tis. SKK (stany, nosítka, lehátka a oblečenie) na miesto nešťastia. Finančný príspevok pre OSN bol určený na potravinovú pomoc (1 mil. SKK pre WFP) a na pomoc deťom (1 mil. SKK pre UNICEF) v tejto krajine. Slovensko tiež poskytlo finančné prostriedky na 2 humanitárne projekty slovenských mimovládnych organizácií. Na projekt zameraný na provizórne ubytovanie a zabezpečenie hygieny bol poskytnutý príspevok vo výške 1 mil. SKK pre ADRA a 1 mil. SKK pre občianske združenie Človek v ohrození, ktoré distribuovalo ľuďom stany, hygienické potreby, čerstvé potraviny a výživu pre kojencov.

Počas vojenského konfliktu v Libanone Slovensko zaslalo humanitárny materiál v hodnote 4,1 mil. SKK (stany, prikrývky, nosítka, oblečenie), ktorý bol v auguste dopravený do Bejrútu. Druhá humanitárna zásielka (stany, osvetľovacie súpravy, prikrývky, lieky) v cene 11,3 mil. SKK bola doručená koncom septembra.

Na území Libanonu od začiatku ozbrojeného konfliktu pôsobila MVRO Človek v ohrození pre ktorú boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 mil. SKK na projekt, zameraný na psychosociálne programy pre deti, sociálno-vzdelávacie programy na obnovu infraštruktúry a distribúciu elektrických generátorov a nádrží na vodu.

Početnosť, rozsah a narastajúca frekvencia živelných pohrôm a ozbrojených konfliktov

potvrdzujú že humanitárna pomoc poskytovaná SR je nevyhnutnou súčasťou nášho pôsobenia na medzinárodnom poli.

MZV SR pripravilo nový Mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci do zahraničia, ktorý schválila vláda SR 12.4.2006 uznesením č.310. Predmetný materiál zabezpečuje reformu humanitárneho systému, najmä v otázke zapojenia MVO a efektivity poskytnutej pomoci.

3. Medzinárodnoprávna a konzulárna oblasť

3.1. Medzinárodnoprávna oblasť

V roku 2006 pokračovali vo veci **implementácie rozsudku Medzinárodného súdneho dvora v spore o sústavu vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros** rokovania medzi SR a HU na úrovni vládnej delegácie, a najmä jednotlivých pracovných skupín (pracovnej skupine pre právne otázky, pracovnej skupine pre otázky vodného hospodárstva, ekológie, plavby a energetiky a pracovnej skupiny pre ekonomické otázky) o substantívnych otázkach sporu. Dvojročné obdobie ich rokovaní (od roku 2004) bolo ukončené 5.10.2006, kedy sa uskutočnilo rokovanie vládnych delegácií, ktoré prijali záverečné správy pracovných skupín a dohodli sa na ďalšom spoločnom postupe. Slovenská strana predložila koncom roka maďarskej strane návrh medzivládnej dohody o spôsobe vykonania rozsudku Medzinárodného súdneho dvora z 25.9.1997 obsahujúci základné princípy implementácie rozsudku. Cieľom rokovaní naďalej zostáva dosiahnuť dohodu, ktorá bude v súlade s rozsudkom Medzinárodného súdneho dvora a zároveň bude naplnením cieľov Zmluvy o výstavbe a prevádzke sústavy vodných diel Gabčíkovo/Nagymaros z roku 1977.

SR sa aktívne zúčastňuje aj procesu **kodifikácie medzinárodného práva**, najmä v rámci OSN. Posledným dôkazom je aj podpísanie Opčného protokolu k Dohovoru o bezpečnosti personálu OSN a pridruženého personálu, ktorý bol prijatý ako reakcia na neustálu hrozbu a pokračovania útokov na personál OSN v rámci činnosti v oblasti preventívnej diplomacie, nastolovania, udržiavania a upevňovania mieru a humanitárnych operácií a z dôvodu potreby rozšírenia prípadov poskytnutia ochrany tomuto personálu. Dohovor podpísal predseda vlády SR v New Yorku v septembri 2006.

V oblasti **medzinárodného humanitárneho práva** naďalej pokračuje úzka spolupráca MZV SR so Slovenským výborom pre medzinárodné humanitárne právo a súčasne s Medzinárodným výborom Červeného kríža a jeho regionálnym zastúpením v Budapešti. Pri MZV SR naďalej pôsobí Výbor pre medzinárodné humanitárne právo ako stály medzirezortný poradný orgán ministra zahraničných vecí. K jeho hlavným úlohám patrí analýza implementácie medzinárodného humanitárneho práva v právnom poriadku SR, podporovanie rozširovania informácií o cieľoch a zásadách humanitárneho práva vo vzdelávacom procese v školách, ozbrojených silách SR a Policajnom zbore SR, ako i presadzovanie všeobecnej úcty k medzinárodnému humanitárnemu právu.

Dňa 25.4.2006 SR podpísala 3. dodatkový protokol k Ženevským dohovorom z 12.8.1949 týkajúci sa prijatia dodatkového rozoznávacieho znaku. V súčasnosti sa predmetný protokol nachádza vo vnútroštátnom schvaľovacom procese. Po vyslovení súhlasu NR SR bude predložený prezidentovi SR na ratifikáciu. Ukončenie ratifikačného procesu možno očakávať v prvej polovici roka 2007.

S cieľom zefektívniť **spoluprácu SR s medzinárodnými trestnými tribunálmi** bola pri MZV SR zriadená medzirezortná pracovná skupina pre otázky súvisiace s činnosťou

Medzinárodného trestného súdu a ostatných medzinárodných trestných tribunálov. V priebehu roka 2006 pokračovali pod dohľadom MS SR expertné rokovania k návrhu Dohody medzi vládou SR a OSN o výkone trestov uložených Medzinárodným trestným tribunálom pre bývalú Juhosláviu. Začiatkom roka 2007 by malo dôjsť k definitívnemu ukončeniu expertnej fázy a k začatiu vnútroštátneho schvaľovacieho procesu uvedenej dohody. V počiatočnom štádiu analýzy sa nachádzajú návrhy medzinárodných zmlúv smerujúcich k prehĺbeniu spolupráce medzi SR a Medzinárodným trestným súdom.

SR sa počas roku 2006 aktívne zúčastňovala na upevňovaní svojich pozícií a vytváraní predpokladov pre aktívne využitie členstva SR v EÚ vo viacerých rovinách. SR sa aktívne podieľala na príprave a schvaľovanom procese medzinárodných zmlúv s európskym prvkom (Stabilizačná a asociačná dohoda medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Albánskou republikou na strane druhej).

SR pokračovala v prijímaní zmluvných dokumentov v zmysle čl. 6 Zmluvy o pristúpení SR k EÚ, kde MZV SR, ako gestor v oblasti uzatvárania medzinárodných zmlúv, poskytol teoretickú základňu v tejto oblasti a stanoviská k rôznym typom zmlúv pričom pri niektorých z nich bolo iniciátorom. Tým SR konsolidovala tie medzinárodnoprávne záväzky, ktoré pre ňu vyplývali zo zmlúv uzavretých v rámci kompetencií Únie i štátov, a to dovnútra i navonok, ako aj z právne záväzných rozhodnutí orgánov ES a EÚ.

SR sa v roku 2006 podieľala na vytváraní efektívnych mechanizmov legislatívnej činnosti v rámci Únie, vrátane implementácie rozhodnutí v rámci spoločenstva (komitológie).

3.2. Konzulárna oblasť

Pri realizácii vízovej politiky v roku 2006 vychádzala SR zo základných dlhodobých cieľov a priorít zahraničnej politiky EÚ. V tomto kontexte pokračovala najmä v začatom procese uľahčovania vízového režimu s krajinami západného Balkánu a Ukrajinou.

17.5.2006 vláda SR svojím uznesením č. 439 predĺžila platnosť jednostranného zrušenia vízových poplatkov za udelenie tranzitných a krátkodobých víz pre štátnych občanov Ukrajiny na obdobie od 1.7.2006 do prijatia rozhodnutia Rady podľa článku 3 ods. 2 Zmluvy o pristúpení SR k EÚ.

Rovnako, ako v prípade Ukrajiny, vláda SR, svojimi uzneseniami č. 557, 571 a 579 z 21.6.2006 na obdobie od 1.7.2006 do prijatia vyššie citovaného rozhodnutia Rady, jednostranne zrušila vízové poplatky za udelenie tranzitných a krátkodobých víz pre všetkých občanov Srbska, Čiernej Hory, Bosny a Hercegoviny a Macedónska. Bezplatné udelenie dlhodobého víza týmto občanom vláda podmienila preukázaním ich trvalého pobytu na území domovského štátu a príbuzenského pomeru s osobami na území SR.

Okrem uvedeného si SR uplatňovala svoje záujmy v oblasti vízovej politiky aj na úrovni EÚ. V roku 2006 prebiehal proces rokovaní EÚ s RU a Ukrajinou o uzatvorení vízových dohôd uľahčujúcich vízový režim s týmito krajinami. Tieto rokovania prebiehali paralelne s rokovaniami o uzatvorení readmisných dohôd. Napriek pôvodnému nesúhlasu Ukrajiny, SR pritom dosiahla, že bilaterálna readmisná dohoda sa bude uplatňovať i v čase, kedy uplatňovanie readmisnej dohody s EÚ bude pozastavené.

Svoje podporné stanovisko SR prezentovala aj vo vzťahu k odporúčaniam EK na začatie rokovaní vo veci uzatvorenia dohôd medzi Európskym spoločenstvom a krajinami západného Balkánu (Srbsko, Čierna Hora, Albánsko, Macedónsko, Bosna a Hercegovina) a Moldavskom.

Konzulárnu pomoc občanom, ktorí sa v zahraničí ocitli v núdzi, zabezpečovali, popri diplomatických misiách, generálnych konzulátoch a konzulárnou odbore MZV SR, aj honorárne konzuláty v zahraničí. V minulom roku bolo otvorených 18 nových honorárnych

konzulátov : Boston (USA), Belfast, Cardiff, Edinburgh (Veľká Británia), Liège (Belgicko), Santo Domingo (Dominikánska republika), Medellin (Kolumbia), Lima (Peru), Lille (Francúzsko), Hamburg (Nemecko), Kota Kinabulu (Malajzia), Hočiminovo Mesto (Vietnam), Montreal (Kanada), Valetta (Malta), Denpasar (Indonézia-Bali), Krasnojarsk (Ruská federácia), Salonta (Rumunsko) a Malmö (Švédsko).

3.3. Ľudské práva vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám

Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín

21.6.2006 prijal Výbor ministrov RE rezolúciu o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín Slovenskom. Tým bolo formálne ukončené 2. kolo monitoringu.

Implementačná schôdzka k ľudskej dimenzii OBSE

2.–13.10.2006 sa vo Varšave uskutočnila výročná Implementačná schôdzka k ľudskej dimenzii OBSE, ktorá hodnotila plnenie záväzkov účastníckych štátov OBSE a prediskutovali sa na nej aj nové výzvy a možné projekty. Aktívne vystupovanie delegácie SR počas celého priebehu schôdzky prispelo k prezentácii činnosti a politiky vlády vo vybraných oblastiach ľudskej dimenzie OBSE, osobitne vo vzťahu k problematike národnostných menšín, vrátane riešenia záležitostí rómskych komunít, či k problematike pôsobenia ľudskoprávných inštitúcií.

4. Informačná činnosť MZV SR

V záujme informovania verejnosti MZV SR zorganizovalo v roku 2006 viac ako 50 stretnutí s predstaviteľmi domácich a zahraničných médií.

V zmysle zákona č.211/2000 Z. z. prijalo a vybavilo MZV v roku 2006 celkovo 6538 žiadostí o informácie. Tento počet prevýšil počet žiadostí prijatých v roku 2005 o 397, čo predstavovalo medziročný nárast o 6,34 %. Z celkového počtu 6538 žiadostí bolo prijatých 2637 cez e-mail (tzn. 40,33 %), 3812 žiadostí telefonicky (58,3 %), poštou 79 žiadostí (1,2 %), osobne 4 a faxom 3 žiadosti. Za celé hodnotené obdobie boli podané 3 rozklady: 2 v oblasti pracovnoprávnej, 1 rozklad v oblasti vývozu špeciálnej techniky.

Za účelom prezentácie SR v zahraničí bolo na zastupiteľské úrady SR expedovaných 92,4 tis. kusov propagačných materiálov.

5. Budovanie zastupiteľskej siete SR v zahraničí a personálna politika

Členstvo SR v EÚ a NATO, ovplyvňovanie postojov medzinárodného spoločenstva k aktuálnym bezpečnostným hrozbám a výzvam z pozície nestáleho člena v BR OSN, zvýšili nároky na odbornú spôsobilosť slovenskej zahraničnej služby. Preto v záujme jej ďalšej stabilizácie a profesionalizácie venovalo MZV SR v oblasti personálnej politiky zvýšenú pozornosť aj problematike kontinuálneho zvyšovania kvalifikačnej úrovne svojich zamestnancov v zmysle platných zákonov.

MZV SR v uplynulom roku dodržalo schválený plán striedania a vysielania zamestnancov MZV a iných ústredných orgánov štátnej správy. V roku 2006 bolo vystriedaných, resp. vyslaných, spolu 149 zamestnancov, z toho 81 diplomatov a 68

administratívno-technických zamestnancov.

V súlade s prioritami zahraničnej politiky SR, v duchu vládneho návrhu personálneho dobudovania Stáleho zastúpenia SR pri EÚ Brusel na roky 2005–7, pokračovalo posilňovanie tejto diplomatickej misie v Bruseli o ďalších odborných diplomatických zamestnancov z ostatných ministerstiev a ďalších ústredných orgánov štátnej správy SR.

Úlohy stanovené na rok 2006 boli splnené v plnom rozsahu a v stanovených termínoch. Súčasnú sieť zastupiteľských úradov SR v zahraničí, aj napriek pretrvávaniu niektorých disproporcií a napätému financovaniu, možno označiť za efektívnu a schopnú na profesionálnej úrovni realizovať zahranično-politické záujmy SR.

V roku 2006 bolo v odbore štátnej služby „zahraničné veci“ vykonaných viac ako 30 výberových konaní na obsadenie voľných štátno-zamestnaneckých miest a miest predstavených v ústredí ministerstva. V súvislosti s vyslaním do zahraničia sa uskutočnilo v druhom polroku 2006 približne 60 záverečných pohovorov v predvýjazdovej príprave s tými zamestnancami, ktorí obsadzovali rôzne diplomatické a administratívno-technické miesta na zastupiteľských úradoch SR.

Úspešné budovanie diplomatického zboru SR ako členskej krajiny EÚ a NATO si vyžiadalo pokračovať aj vo vytváraní takých legislatívnych, pracovno-právnych, finančných a sociálnych podmienok pre jeho činnosť, ktoré budú porovnateľné s európskym štandardom. Pretrvávajúcim problémom, ktorý sa zatiaľ nepodarilo legislatívne doriešiť u zamestnancov zahraničnej služby, zostáva adekvátne zabezpečenie sociálnych nárokov manželských partnerov vyslaných zamestnancov počas ich pobytu v zahraničí (napr. zápočet rokov pobytu do odbornej praxe, do počtu odpracovaných rokov do dôchodku, sociálne poistenie, atď.). V tomto zmysle MZV SR začalo pripravovať aj zákon o zahraničnej službe.

V súvislosti so zmenou systému poskytovania náhrad liečebných výdavkov zamestnancom zahraničnej služby a ich rodinným príslušníkom spolupracovalo MZV SR aj v roku 2006 najmä s MPSVaR a MZ SR.

V rámci potreby neustálej profesionalizácie zahraničnej diplomatickej služby SR bola venovaná pozornosť i v uplynulom roku kontinuálnemu a systematickému zvyšovaniu odbornej a jazykovej úrovne zamestnancov ministerstva formou rôznych interných a externých kurzov.

V priebehu roku 2006 sa 50 zamestnancov ministerstva zúčastnilo zahraničných študijných pobytov na diplomatických akadémiách, inštitútoch medzinárodných vzťahov a podobných vzdelávacích inštitúciách ministerstiev zahraničných vecí v európskych i mimoeurópskych krajinách. Vzdelávacie programy boli zamerané predovšetkým na problematiku európskej integrácie a medzinárodno-ekonomickej spolupráce, otázky SZBP, terorizmus a boj proti terorizmu, oblasť medzinárodného práva, ako aj na problematiku diplomatickej praxe a výučby cudzích jazykov. Prax potvrdzuje, že túto formu zvyšovania kvalifikácie zamestnanci ministerstva pozitívne hodnotia nielen čo do rozsahu získaných vedomostí, ale aj kvality vzdelávacieho procesu.

MZV SR sa v hodnotenom období podieľalo aj na odbornej príprave potenciálnych ľudských zdrojov pre potreby rezortu. V tejto oblasti spolupracovalo ministerstvo s vybranými VŠ a univerzitami, ktorých absolventi môžu nájsť uplatnenie v zahraničnej službe. V hodnotenom období absolvovalo krátkodobú odbornú stáž v ústredí ministerstva celkom 162 študentov a na ZÚ SR v zahraničí vykonalo krátkodobú stáž 43 študentov. Spolupráca pokračovala aj pri zabezpečovaní konzultantov z radov zamestnancov ministerstva pri písaní záverečných diplomových prác študentov, poskytovaní lektorov pre odprednášanie aktuálnych tém o zahraničnej politike, či v aktívnom participovaní v skúšobných komisiách pri štátnych záverečných

Príloha č. 2 – Zoznam použitých skratiek

skratky štátov					
AT	Rakúsko	IE	Írsko	NL	Holandsko
BE	Belgicko	IT	Taliano	PL	Poľsko
BH	Bosna a Hercegovina	IL	Izrael	PT	Portugalsko
CN	Čína	JAR	Juhoafrická republika	RF	Rusko
CZ	Česká republika	KLDR	Kórejská ľudovodemokratická republika	RU	Rusko
DE	Nemecko	KZ	Kazachstan	SR	Slovensko
EE	Estónsko	LU	Luxembursko	TR	Turecko
FR	Francúzsko	LV	Lotyšsko	UA	Ukrajina
HR	Chorvátsko	MN	Čierna Hora	UK	Veľká Británia
HU	Maďarsko	MT	Malta	USA	Spojené štáty americké
ďalšie skratky					
ALTHEA	operácia vojenského krízového manažmentu EÚ v Bosne a Hercegovine				
AMIS	African Mission in Sudan (Misia Africkej únie v Sudáne)				
AMIS II	operácia Africkej únie v Sudáne/Darfúre (podporná misia EÚ k AMIS)				
ASEM	Asia-Europe Meeting (stretnutie Ázia – Európa)				
BR OSN	Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov				
CCW	Convention on Certain Conventional Weapons (Konvencia o určitých druhoch zbraní)				
ČK	členské krajiny				
DCI	nástroj Európskeho spoločenstva na podporu rozvojovej spolupráce				
EAPC	Euroatlantic Partnership Council (Euroatlantická partnerská rada)				
EAS	Východoázijský summit				
EBOP	Európska obranná a bezpečnostná politika				
ECOWAS	Economic Community Of West African States (Ekonomické spoločenstvo západoafrických štátov)				
EDF	Európsky rozvojový fond				
EK	Európska komisia				
ENP	European Neighbourhood Policy (Európska susedská politika)				
EP	Európsky parlament				
EU BAM v Moldavsku/Ukrajine	misia poradnej hraničnej polície EÚ				
EUFOR RD Congo	operácia EÚ v Konžskej demokratickej republike pre podporu MONUC pre zabezpečenie volebného procesu				
EU PAT vo FYROM	misia policajného podporného tímu EÚ v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko				
EUPM v BH	policajná misia EÚ v Bosne a Hercegovine				
EUROMED	Euro-Mediterranean Partnership (Euro-stredomorské partnerstvo)				
EÚ	Európska únia				
GT OSN	Generálny tajomník Organizácie spojených národov				

HDIM	implementačná schôdzka OBSE k ľudskej dimenzii
HK SR	Honorárny konzulát SR
ILO	International Labour Organisation/International Labour Office (Medzinárodná organizácia práce/Medzinárodný úrad práce)
ISAF	International Security Assistance Force (operácia NATO v Afganistane)
KFOR	NATO Kosovo Force (sily NATO v Kosove)
LA	Latinská Amerika
MAP	Membership Action Plan (Akčný plán pre členstvo v NATO)
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MiR	Ministerská rada OBSE
MDPT SR	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠ SR	Ministerstvo školstva SR
MTCR	Missile Technology Control Regime (Režim kontroly raketových technológií)
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
MVF	Medzinárodný Vyšehradský fond
MVO	mimovládne organizácie
MZV SR	Ministerstvo zahraničných vecí SR
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Organizácia Severoatlantickej zmluvy)
NPT	Nuclear Non-Proliferation Treaty (Zmluva o nešírení jadrových zbraní)
NR SR	Národná rada SR
NSG	Nuclear Suppliers Group (Skupina jadrových dodávateľov)
OBSE	Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe
ODA	Official Development Assistance (Oficiálna rozvojová pomoc)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj)
OS SR	Ozbrojené sily SR
PfP	Partnership for Peace (Partnerstvo za mier)
PSI	Proliferation Security Initiative (Iniciatíva proti šíreniu zbraní hromadného ničenia)
PS-NAB	pracovná skupina pre nevojenské aspekty bezpečnosti
SAARC	Spoločenstvo južnej Ázie pre regionálnu spoluprácu
SAP	Stabilizačný a asociačný proces
SEI	Stredoeurópska iniciatíva
SNŠ	Spoločenstvo nezávislých štátov
SZBP	Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ
UN/ECE	United Nations Economic Commission for Europe (Európska hospodárska komisia OSN)
UNHCHR	United Nations High Commissioner on Human Rights (Vysoký komisár OSN pre ľudské práva)
UNICEF	United Nations Children's Fund (Detský fond OSN)
UNCTAD	United Nations Conference for Trade and Development (Konferencia OSN pre obchod a rozvoj)
UNIDO	United Nations Industrial Development Organisation (Organizácia OSN pre priemyselný rozvoj)
V4	Vyšehradská štvorka
VD '99	Viedenský dokument 1999

VZ OSN	Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov
WFP	World Food Programme (Svetový potravinový program)
WHO	World Health Organisation (Svetová zdravotnícka organizácia)
WIPO	World Intellectual Property Organisation (Svetová organizácia duševného vlastníctva)
WTO	World Trade Organisation (Svetová obchodná organizácia)
WTO	World Tourist Organisation (Svetová turistická organizácia)
W 3	Weimarská trojka
ZEÚ	Západoeurópska únia
ZHN	zbrane hromadného ničenia
ZoKOS	Zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe
ZON	Zmluva o otvorenom nebi
ZÚ SR	zastupiteľský úrad SR